

Innkalling

Utvalg:	Formannskapet
Møtested:	Formannskapssalen
Dato:	22.11.2017
Tidspunkt	Kl. 09:00

Forfall skal meldes via Møteportalen. Kan også meldes til Servicetorget i tillegg, tlf. 75182200.

Vararepresentanter møter kun ved spesiell innkalling.

Med henvisning til forvaltningsloven § 8, 3. ledd, vil en be om at beskjed om mulig inhabilitet blir meddelt Servicetorget.

Forvaltningsloven § 8, 3. ledd:

"Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre han ugild (inhabil). Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad."

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel
094/17	Referatsaker
095/17	Delegasjonssaker
096/17	Møteplaner 2018 - Formannskap - Fondsstyre - Administrasjonsutvalget og Kommunestyret
097/17	Oppdatering av serverløsning, tilleggsbevilgning.
098/17	Grunnerverv Mellommoen.
099/17	Innføring av selvkost på vann og avløp.
100/17	Vefsna Regionalpark - vedtektsendring og inngåelse av samarbeidsavtale mellom kommunene Vefsn, Hattfjelldal og Grane.
101/17	Økonomiplan 2018- 2021 med handlingsprogram og budsjett 2018.

Trofors, den 15. november 2017

Bjørn Ivar Lamo
Ordfører

for
Tone Larsen
Rådmann
Inger Lise Holnes

Grane kommune

ArkivKode: FE - 033
Arkivsak: 17/333
JournalpostID: 17/3824
Saksbehandler: Inger Lise Fløtnes
Dato: 15.11.2017

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
095/17	Formannskapet	22.11.2017

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Delegasjonssaker

Underliggende saker:

029/17, Søknad om økonomisk støtte til julekonserter

Vedtak:

Søknad fra «Indre Helgeland julekorps» innvilges med kr. 5000,-

Beløpet dekkes av konto 2420-14700-385, kulturmidler.

Rådmannens innstilling:

Delegasjonssaker tas til orientering.

Grane kommune

ArkivKode: FE - 033
Arkivsak: 17/318
JournalpostID: 17/3582
Saksbehandler: Inger Lise Fløtnes
Dato: 09.11.2017

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
096/17	Formannskapet	22.11.2017
	Kommunestyret	

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Møteplaner 2018 - Formannskap - Fondsstyre - Administrasjonsutvalget og Kommunestyret

Sammendrag:

Forslag til møteplan 2018:

Formannskapet	Fondsstyret (Vefsna)	Administrasjonsutvalget	Kommunestyret
14.02.18	14.02.18	14.02.18	28.02.18
14.03.18			
18.04.18			26.04.18
16.05.18	16.05.18		
13.06.18		13.06.18	20.06.18
29.08.18			
12.09.18	12.09.18		26.09.18
17.10.18			
07.11.18		07.11.18	
21.11.18	21.11.18		
			19.12.18 *)
Møtestart kl. 09.00	Møtestart kl. 09.00	Møtestart kl. 09.00	Møtestart kl. 18.00
			*) = Dagmøte

Rådmannens innstilling:

Møteplaner 2018 for Formannskap - Fondsstyre - Administrasjonsutvalget og Kommunestyret vedtas.

Grane kommune

ArkivKode: FE - 630
Arkivsak: 17/325
JournalpostID: 17/3713
Saksbehandler: Børge Odden
Dato: 14.11.2017

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
097/17	Formannskapet	22.11.2017
	Kommunestyret	

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Oppdatering av serverløsning, tilleggsbevilgning.

Sammendrag:

Grane kommunes serverpark drar på årene, og har gradvis blitt mer ustabil og krevende å drifte. De eldste serverne i drift er syv år gamle, og den nyeste er nesten fem år. Det anbefales derfor sterkt å oppdatere dagens serverløsning. Ettersom 2018 ser ut til å bli mer økonomisk krevende enn 2017, anses det gunstig å forsere innkjøpet.

Vurdering:

Grane kommune har i dag et servercluster (flere servere som opptre som én) bestående av tre servere, hvor to er syv år gamle og den tredje nærmer seg fem. Disse er p.t. ikke bestykket tilstrekkelig til å tåle at én av dem slutter å virke uten at det får store konsekvenser for brukerne (redundans). I tillegg har vi det siste året hatt tiltakende driftsavbrudd pga. at fysiske servere går ned, eller at virtuelle servere går i heng. Sistnevnte blant annet pga. manglende maskinressurser (minne og prosessorkraft, først og fremst).

Rent konkret har blant andre kommunekassen hatt for mange driftsavbrudd det siste året, noe som stort sett henger på serverkapasitet.

I tillegg har vi sett en økt hyppighet rent generelt med at ansatte ikke kommer inn på systemene, da en av serverne i clusteret går ned, og det ikke er tilstrekkelig kapasitet for å ha alle som trenger det inne på systemene samtidig.

Ettersom antallet systemer økende, vil ikke problemet avta.

Kostnaden på ny løsning settes til kr. 250.000 (+ mva.)

Ettersom Grane kommunes økonomiske situasjon ser ut til å bli mer krevende i 2018 enn inneværende år, anbefales det å forsere dette innkjøpet, og skjære ned tilsvarende på IKT-budsjettet for 2018 (ansvar 1300).

Rådmannens innstilling:

Innkjøp av ny serverløsning foretas i 2017. Kr. 250.000 reguleres inn på ansvar 1300 (IKT) med følgende kontering:

1300.32202.120	250.000 D
8100.39400.880 (25699001)	250.000 K

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
043/17	Nærings- og naturforvaltningskomite	13.12.2017
098/17	Formannskapet	22.11.2017
	Kommunestyret	

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Grunnerverv Mellommoen.

Trykte vedlegg:

12.11.2017

57623

Mellommoen rapport geotekniske undersøkelser

Sammendrag:

Sak vedr grunnerverv for Mellommoen-området og reguleringsplan for området har pågått i flere år. Fondsstyret (som også er formannskapet) ba rådmann avslutte forhandlingene med grunneier på Mellommoen og konsentrere arealutviklingen om område sør for Trofors, jfr NNF komiteens behandling 27.04.2017.

FS-017/16 Vedtak:

1. Formannskapet nedsetter et forhandlingsutvalg som skal besørge forhandlinger med grunneiere som berøres av ny reguleringsplan på Mellommoen, og sikre Grane kommunes interesser for regulert næringsareal.
2. Forhandlingsutvalget består av leder i NNF komiteen og 2 representanter fra administrasjon.
3. Utvalget får mandat til å forhandle om følgende forhold:
 - arealpris
 - eie, leie, eller felles utviklingsarbeid via privat-offentlig samarbeidsavtale.
 - grunneiers rett til å bruke tilgrensende areal
 - grunneiers styringsrett for hva som kan etableres/ikke kan etableres i det planlagte næringsområdet.
4. Forhandlingene skal starte etter at Takstrapporten er forelagt formannskapet og formannskapet har besluttet reservasjonspunktet i forhandlingsprosessen og andre relevante forhold.

Det ble kort tid etter formannskapets møte gjennomført møte med grunneier og forhandlingsutvalget, deretter ble det bestilt takst. Det andre møtet med grunneiere ble gjennomført kun med rådmann. Da både leder NNF komiteen og teknisk- og næringssjefen var opptatt og lot rådmann opptre på forhandlingsutvalgets vegne. Taksrapporten ble gjennomgått.

Rådmann satt etter møtet opp et tilbudsbrev til grunneier, basert på både takstrapport og erfaringene med prisfastsettelse i annen sak vedr næringsareal (Grane Treindustri).

Grunneier har avslått prisen som er gitt i takstrapporten, ca kr 8.400 på daa. Det gjelder kun for landbruks/skogverdien. Grunneier har ikke forstått det slik at Grane kommune tilbyr mer enn kr 8.400 på daa. Men i rådmannens tilbud var også kvadratmeterpris på kr 21.000 tatt med. Dvs totalt kr 29.400. Denne forholdsvis høye prisen ble gitt fordi :

- Saken har tatt lang tid, er ofte etterspurt av folkevalgte. Det er vedtatt at området skal reguleres og utvikles for næringsaktiviteter nært ny E6. Det å få avklart eierforholdet er viktig før Statens Vegvesen starter opp anleggsarbeidet for denne parsellen.
- Grunneiers interesser og Grane kommunes interesser i saken var langt fra hverandre, og en høy pris var forsøk på å få grunneier til å selge sitt areal, slik at reguleringsarbeidet kunne sluttføres som vedtatt.

Rådmann orienterte Fondstyret om dette i møtet 25.10.17, under behandlingen av sak 024/17 om arealplanleggerstilling. Fondstyret (som også er formannskap) ba rådmann avslutte forhandlingene med grunneier på Mellommoen og konsentrere arealutviklingen om område sør for Trofors, jfr NNF komiteens behandling 27.04.2017.

Rapport om grunnforholdene på Mellommoen konkluderer slik:

«... det kunne bli behov for stabiliserende tiltak for å forbedre dagens stabilitet. Det tiltaket som vurderes som mest aktuelt er planering av området ved at tomte for vegserviceanlegget senkes i terrenget. Innledende vurderinger viser at dersom områdestabiliteten må forbedres med inntil 10 % må området planeres ned mellom 5 – 10 meter for å oppnå tilstrekkelig stabilitet. Ved nedplanering av området er det viktig at stabiliteten til eksisterende jernbane ikke forverres. I dag går det også høyspentledninger tvers over området. Denne må tas i betraktning ved videre vurderinger. I bunn av skrånningen mot nord må det også sikres mot erosjon fra Stengvassbekken.»

Vurdering:

Med bakgrunn i nye opplysninger vedr grunnforholdene på Mellommoen, velger rådmann å legge fram sak nå før vi arbeider videre med reguleringsplan og uten forhandlingsutvalgets samtykke.

Planlagt utbygging i hht foreslått reguleringsplan (ikke ferdig vedtatt) med vegserviceanlegg og gang og sykkelvei vurderes å falle inn under tiltakskategori K4. Området er ikke faregradsklassifisert, men uavhengig av faregrad er det krav til forbedring av stabiliteten dersom sikkerhetsfaktoren for områdestabilitet ikke er tilstrekkelig ($F < 1,4$).

Rådmann vurderer Mellommoen fortsatt som et aktuelt sted å tilrettelegge for utbygging av anlegg for veifarende inkl areal for å fange potensielle turistert oppmerksomhet. Skal kommunen utvikle arealet med tomtegrunn, vei, vann, avløp og tillate reguleringsplanen å bli gjennomført, må det gjennomføres store stabiliseringstiltak som rådmann ikke kan anbefale på nåværende tidspunkt. Dette er økonomiske grunner.

Rådmann erkjenner at det kan bli svært utfordrende for de lokale bedriftene som er avhengig av kundegrunnlaget som kommer via E6.

Rådmann ønsker at

- Grane næringsutvikling utarbeider søknad til eksterne finansieringskilder for å se på muligheten for samfinansiering av realisering av Mellommoen.
- Grunneiere på Mellommoen får tilbakemelding om at Grane kommune ikke går videre med forhandlinger om grunnerverv nå.
- At Statens Vegvesen tilrettelegger for anlegging/utkjøring hvor Granesamfunnet kan bli promontert ovenfor trafikkantene langs ny E6, f.eks med oppstilling av raftingflåte, reklameskilt, fiskeinfo, næringsliv m.m.
- At arbeidet med reguleringsplanen stanses ikke, men planen ferdigbehandles som planlagt.
- Grane næringsutvikling utarbeider søknad til eksterne finansieringskilder for å se på muligheten for samfinansiering av realisering av Mellommoen.

Et være eller ikke være for Mellommoen som hovedlokalisering for trafikkbasert næringsliv, er en del av reguleringsplandebatten. Men rådmann velger å ta spørsmålet opp nå i sammenheng med forhåpentligvis siste fase for grunnervervspørsmålet og prissettingen for arealet. 2 grunneiere berørers av vårt forslag til reguleringsplan. Den grunneieren som har minst areal, er positiv til salg til Grane kommune, mens den største grunneieren ikke har akseptert kommunens pristilbud.

Rådmannens innstilling:

Grane kommune går ikke videre med sak vedr erverv at areal på Mellommoen nå.

Arealplanarbeidet stanses.....

Arealplanarbeidet stanses ikke

NOTAT

OPPDRAG	Mellommoen, Trofors	DOKUMENTKODE	418759-RIG-NOT-001
EMNE	Forprosjekt vegserviceanlegg	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Grane kommune	OPPDRAGSLEDER	Roger Kristoffersen
KONTAKTPERSON	Ole Kristian Andersen	SAKSBEHANDLER	Ida Elise Overgård
KOPI		ANSVARLIG ENHET	3012 Midt Geoteknikk

SAMMENDRAG

I forbindelse med etablering av avkjøring med eventuelt vegserviceanlegg ved ny EG forbi Trofors har Multiconsult blitt engasjert av Grane kommune for å utføre en geoteknisk og vegteknisk vurdering av området.

Mellommoen ligger på et platå på ca. kote +87. Fra platået heller terrenget ned mot Trofors sentrum i sør med en gjennomsnittlig helning på 1:1,8. Mot vest heller terrenget ned mot ett nytt platå som ligger på ca. kote +83 før det heller bratt ned mot Ner-Svenningsdalveien med en helning på ca. 1:1,5. Mot nord heller terrenget ned mot Stengvassbekken med et gjennomsnittlig helning på ca. 1:2.

Tidligere utførte grunnundersøkelser viser at løsmassene består av et tykt lag av sand og silt som går over til leire mellom kote +45 og +55. Fra ca. kote +50 er det påvist forekomst av sprøbruddmateriale, og i forhold til planlagt utbygging tilsvarer dette en dybde på ca. 35 m under terreng.

Innledende stabilitetsvurderinger basert på utførte grunnundersøkelser viser at dagens områdestabilitet er anstrengt ved udrenert jordoppførsel (totalspenningsanalyse). Vurderingene er kun basert på utførte sonderinger. For å kunne gi et bedre grunnlag for bestemmelse av styrkeparametere vil det være behov for supplerende grunnundersøkelser.

I henhold til de innledende vurderingene vil det kunne bli behov for stabiliserende tiltak for å forbedre dagens stabilitet. Det tiltaket som vurderes som mest aktuelt er planering av området ved at tomte for vegserviceanlegget senkes i terrenget.

00	17.07.2017	Forprosjekt vegserviceanlegg	Ida Elise Overgård	Roger Kristoffersen	Roger Kristoffersen
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

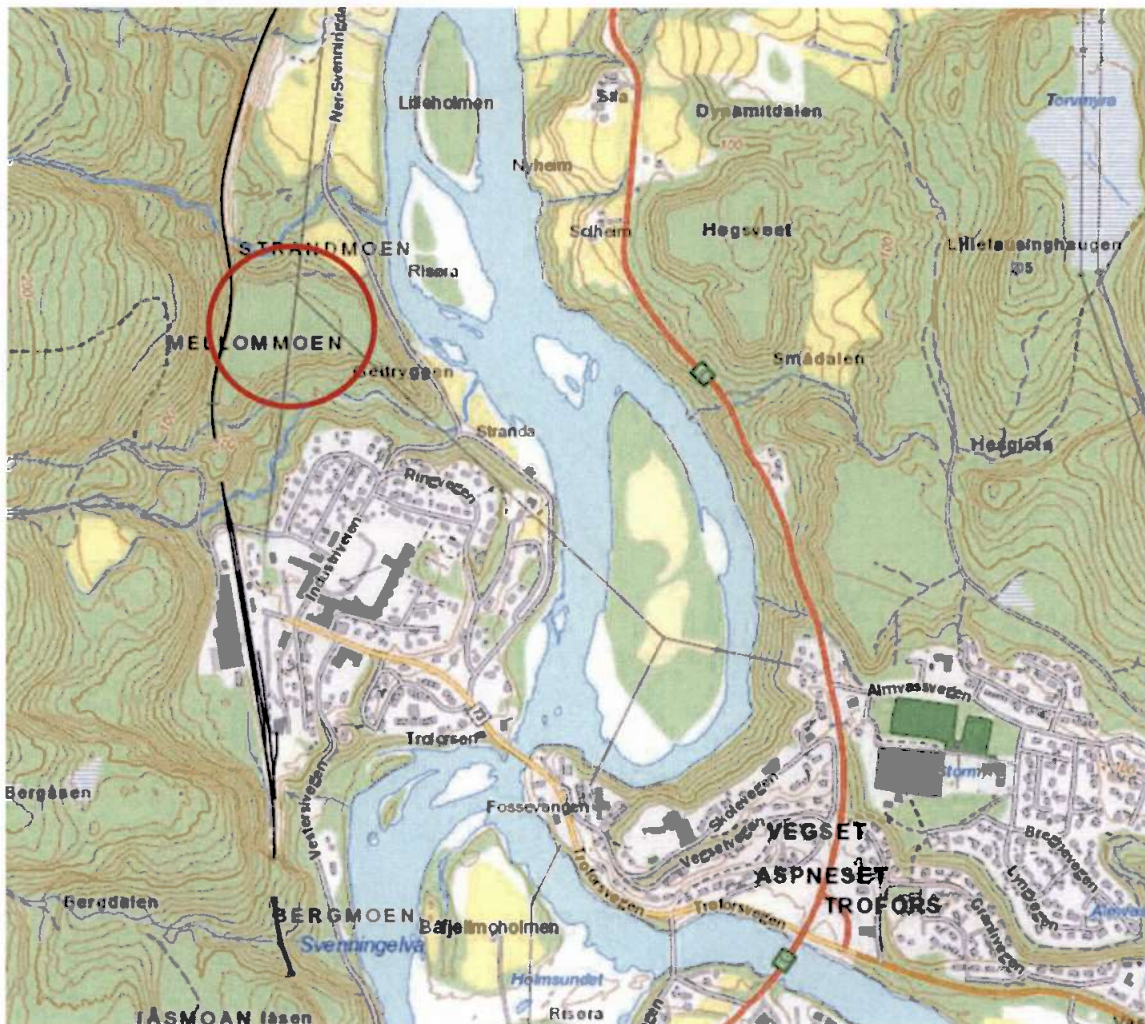
Innhold

1	Innledning.....	3
2	Grunnlag.....	4
3	Topografi og grunnforhold.....	4
3.1	Områdebeskrivelse og kvartærgeologi.....	4
3.2	Grunnforhold og dybde til berg.....	5
4	Geoteknisk vurdering.....	7
4.1	Vurdering av sikkerhet mot skred.....	7
4.1.1	Tiltakskategori og krav til sikkerhetsnivå.....	7
4.2	Stabilitetsvurdering.....	8
4.3	Supplerende grunnundersøkelser.....	8
5	Sluttkommentar.....	8
6	Referanser.....	8

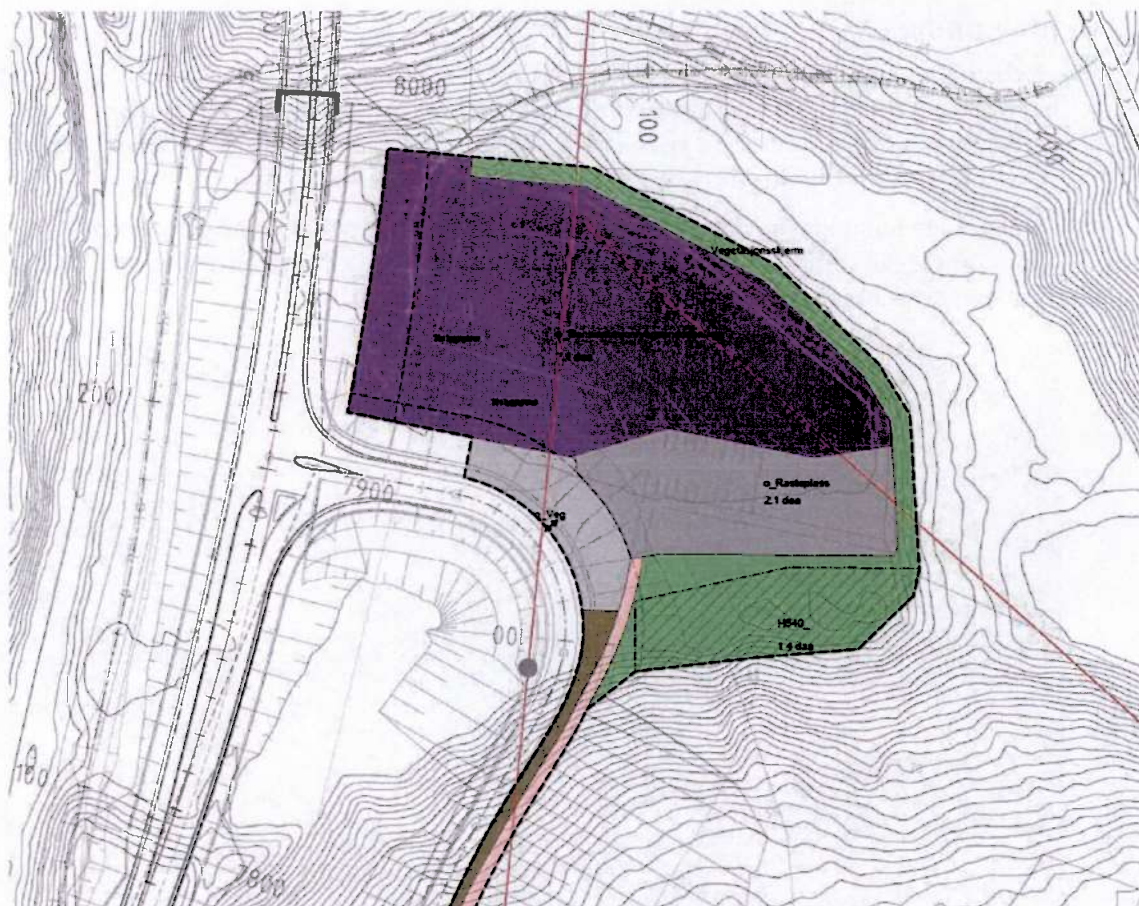
1 Innledning

I forbindelse med etablering av avkjøring med eventuelt vegserviceanlegg ved ny E6 forbi Trofors har Multiconsult blitt engasjert av Grane kommune for å utføre en geoteknisk og vegteknisk vurdering av området. Figur 1-1 viser et oversiktskart, hvor det aktuelle området er innenfor rød sirkel. Figur 1-2 viser et utsnitt av reguleringsplanene for Mellommoen.

Foreliggende notat inneholder en sammenstilling av relevant informasjon vedrørende grunnforholdene i området, innledende vurdering av områdestabiliteten og behovet for supplerende grunnundersøkelser.

Figur 1-1: Oversiktskart. Rød sirkel viser beliggenhet av planlagt utbygging.

Figur 1-2: Mellommoen plankart (utsnitt fra mottatt skisse fra Grane kommune 01.06.2017)

2 Grunnlag

Statens Vegvesen har utført grunnundersøkelser i området i forbindelse med E6 Brattåsen-Lien. Resultater fra grunnundersøkelsene er presentert i rapport nr. 2010231837-055, datert 15.03.2015 [1].

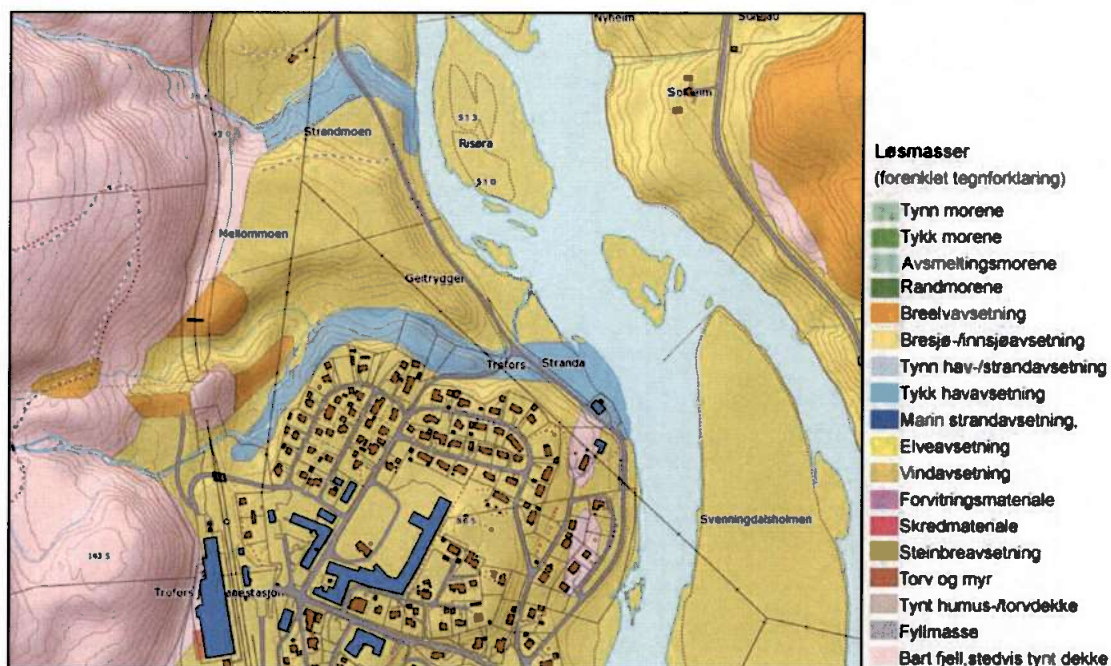
Det er mottatt tegninger av reguleringsplaner fra Grane kommune 01.06.2017. Det er også mottatt digitalt kartgrunnlag fra området.

3 Topografi og grunnforhold

Mellommoen ligger på et platå på ca. kote + 87. Fra platået heller terrenget ned mot Trofors sentrum i sør med en gjennomsnittlig helning på ca. 1:1,8. Mot vest heller terrenget ned mot ett nytt platå som ligger på ca. kote +83 før det heller bratt ned mot Ner-Svenningdalsveien med en helning på ca. 1:1,5. Mot nord heller terrenget ned mot Stengvassbekken med en gjennomsnittlig helning på ca. 1:2,0.

3.1 Områdebeskrivelse og kvartærgeologi

Kvartærgeologisk kart viser at løsmassene i området hovedsakelig består av elveavsetning med omkringliggende tykk havavsetning, se Figur 3-1. Det bemerkes at kvartærgeologisk kart er basert på relativ grunn prøvetaking, og kartet indikerer at det er marine avsetninger under elveavsetningene.

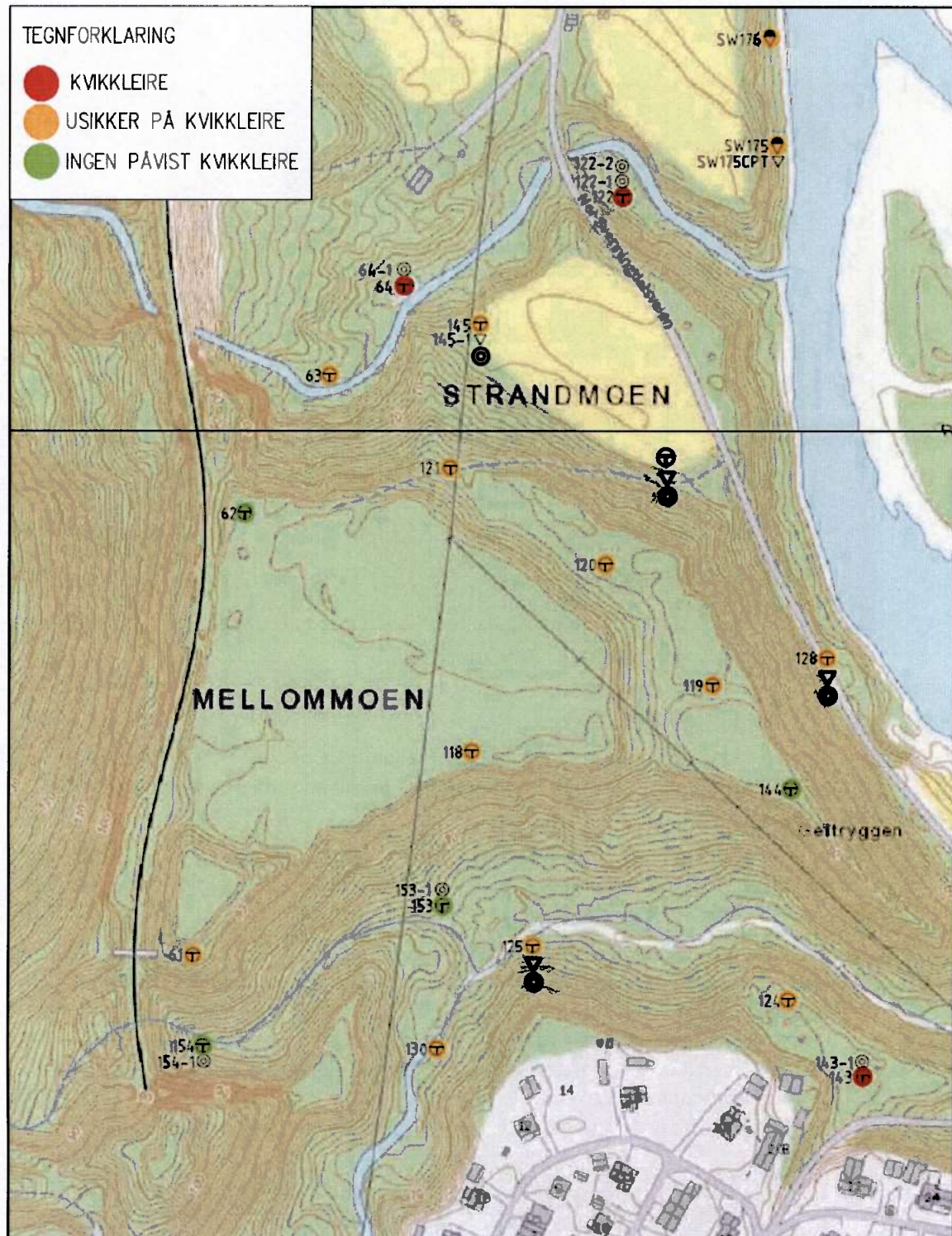
Figur 3-1: Utsnitt fra kvartærgeologisk kart (kilde: www.nqu.no)

3.2 Grunnforhold og dybde til berg

De registrerte løsmasse­mektighetene varierer mellom 11,9 m og 39,5 m. Den virkelige løsmasse­mektigheten vurderes å være noe større, da kun en sondering er avsluttet med 3 meter innboring i berg.

Resultater fra utførte grunnundersøkelser antyder et tykt lag av sand og silt som går over til leire mellom kote +45 og +55. Fra ca. kote +50 er det påvist sprøbruddmateriale. I forhold til planlagt utbygging tilsvarer dette en dybde på ca. 35 m under terreng.

Figur 3-2 viser en oversikt over tidligere utførte grunnundersøkelser i området. Borpunkt markert med rødt er punkter hvor det er påvist forekomst av kvikkleire. Punkter markert med gult er punkter hvor sonderingene indikerer at det kan være forekomst av kvikkleire/sprøbruddmateriale, men det forekommer ingen prøver fra disse punktene som kan verifisere eller avkrefte dette. Grønne punkter er punkter hvor sonderinger og opptatte prøver viser ingen forekomst av kvikkleire/sprøbruddmateriale.

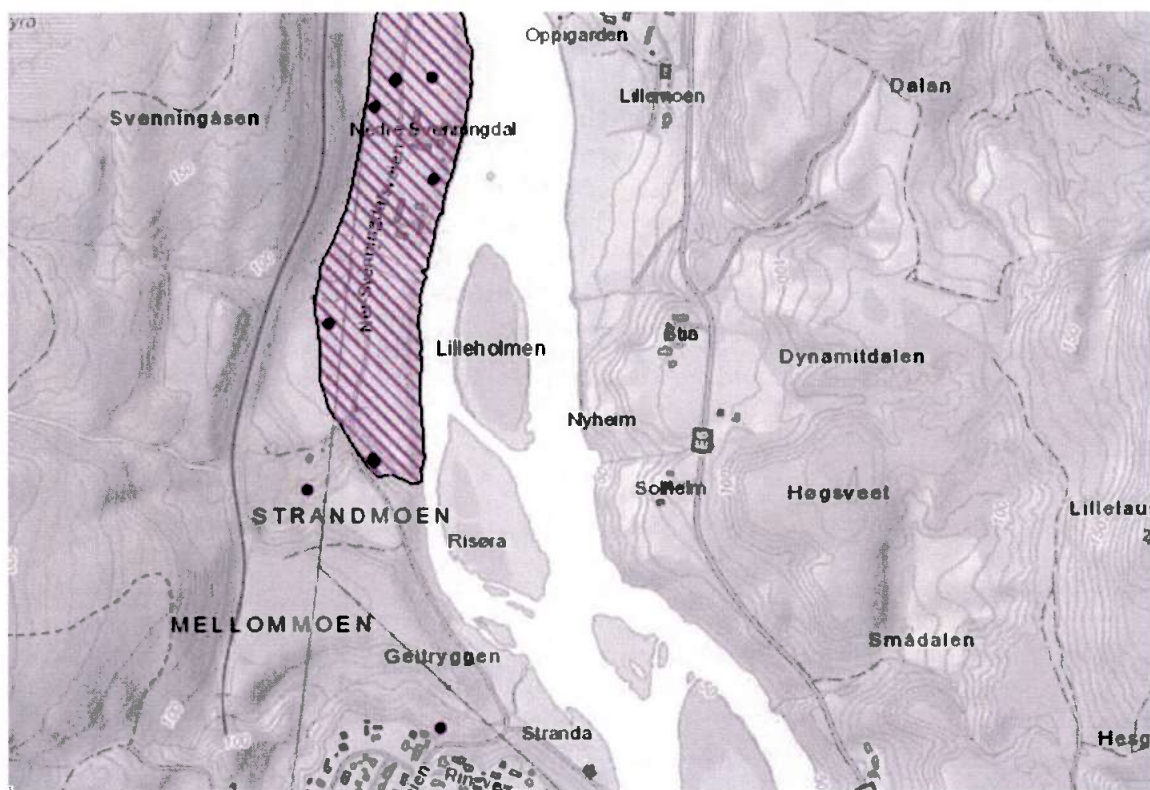
Figur 3-2: Omtrentlig plassering av tidligere utførte grunnundersøkelser ved Mellommoen. Uthevde punkter viser forslag til supplerende grunnundersøkelser (unummerert).

4 Geoteknisk vurdering

4.1 Vurdering av sikkerhet mot skred.

All ny byggevirksomhet innenfor eksisterende faresone for kvikkleire, bygg som kan påvirkes av skred fra nærliggende soner eller der det påvises kvikkleire utenfor eksisterende kvikkleiresoner er underlagt krav i henhold til NVE retningslinjer 2/2011 [2].

I forbindelse med Statens vegvesen sine grunnundersøkelser ble det påvist kvikkleire i punkter nord for området og i et punkt sør for området. Påvist kvikkleireforekomst i området er registrert i NVE atlas, se Figur 4-1. Det kan ikke utelukkes at det også er et kvikkleirelag under Mellommoen. Fra Figur 3-2 ser vi også at sonderingene fra Mellommoen indikerer at det kan være forekomst av kvikkleire/sprøbruddmateriale her. Dette laget ligger såpass dypt at det er vanskelig å få opp prøver for å verifisere eller avkrefte dette.

Figur 4-1: Kart over kvikkleiresoner (kilde: www.skrednett.no).

4.1.1 Tiltakskategori og krav til sikkerhetsnivå

Planlagt utbygging er et vegserviceanlegg og en gang og sykkelvei. Planlagt utbygging vurderes derfor å falle inn under tiltakskategori K4 i henhold til NVE veileder 7/2014 [3]. Området er ikke faregradsklassifisert, men uavhengig av faregrad er det krav til forbedring av stabiliteten dersom sikkerhetsfaktoren for områdestabilitet ikke er tilstrekkelig ($F < 1,4$).

4.2 Stabilitetsvurdering

Innledende stabilitetsvurderinger basert på utførte grunnundersøkelser viser at dagens områdestabilitet er anstrengt ved udrenert jordoppførsel (totalspenningsanalyse). Vurderingene er kun basert på utførte sonderinger, og det vil være behov for supplerende grunnundersøkelser for å kunne gi et bedre grunnlag for bestemmelse av styrkeparametere. Det er også nødvendig med flere prøver for å kunne kartlegge forekomst av kvikkleire/sprøbruddmateriale.

4.3 Supplerende grunnundersøkelser

I tillegg til de utførte sonderingene anbefales det at det ved BP 128 og BP 125 blir utført CPTU-sondering og prøvetaking. Ved BP 145 anbefales det prøvetaking.

Det anbefales også å etablere et ekstra borpunkt i det sørlige hjørnet av Strandmoen hvor det anbefales å utføre totalsondering, CPTU-sondering og prøvetaking. Forslag til supplerende grunnundersøkelser er vist som uthevede punkter på Figur 3-2.

5 Sluttkommentar

I henhold til innledende vurderinger vil det kunne bli behov for stabiliserende tiltak for å forbedre dagens stabilitet. Det tiltaket som vurderes som mest aktuelt er planering av området ved at tomta for vegserviceanlegget senkes i terrenget. Innledende vurderinger viser at dersom områdestabiliteten må forbedres med inntil 10 % må området planeres ned mellom 5 – 10 meter for å oppnå tilstrekkelig stabilitet. Ved nedplanering av området er det viktig at stabiliteten til eksisterende jernbane ikke forverres. I dag går det også høyspentledninger tvers over området. Denne må tas i betraktning ved videre vurderinger.

I bunn av skråningen mot nord må det også sikres mot erosjon fra Stengvassbekken.

6 Referanser

- [1] Statens vegvesen, «E6-01/02: N-TR/SMALVATNET-BÅFJELLMO NORD-MOSJØEN. Parsell: Brattåsen - Lien, Profil 0-14950. Nr. 2010231837-055,» 15.03.2012.
- [2] Norges vassdrags- og energidirektorat, «Flaum- og skredfare i arealplanar,» NVE, Oslo, Retningslinjer 2-2011, mai 2014.
- [3] Norges vassdrags- og energidirektorat, «Sikkerhet mot kvikkleireskred: vurdering av områdestabilitet ved arealplanlegging og utbygging i områder med kvikkleire og andre jordarter med sprøbruddegenskaper,» NVE, Oslo, Veileder 7-2014, apr. 2014.

Grane kommune

ArkivKode:
Arkivsak: 16/201
JournalpostID: 17/3753
Saksbehandler: Tone Larsen
Dato: 12.11.2017

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
099/17	Formannskapet	22.11.2017
044/17	Nærings- og naturforvaltningskomite	13.12.2017
	Kommunestyret	

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Innføring av selvkost på vann og avløp.

Trykte vedlegg:

14.11.2017 57622 Selvkostberegninger vann- og avløp Grane kommune

Sammendrag:

Grane kommune har tidligere regnet grovt ut at gebyrer for avløp gir overskudd på driftsbudsjettet for avløps, og av vannavgift ikke dekker driftsutgiftene for å drifte våre vannanlegg inkl ledningsnett. Men totalt sett har abonnentene ikke betalt hverken for høye eller for lave gebyrer for disse tjenestene sett under ett.

Norsk Vann har utarbeidet veileder for praktiskering av selvkost, og Grane kommune har fått sine utgifter og inntekter vurdert etter denne veilederen.

Beregningene følger vedlagt.

Vurdering:

Rådmann støtter seg til de vurderingene som fremkommer av vedlagt notat fra Kiney as v/May Rostad. Rostad har arbeidet for Norsk vann og utarbeidet veilederen.

Hun konkluderer slik:

«Selvkostberegningene viser at dagens gebyrinntekter ligger svært nær å dekke selvkost. Det bør derfor vedtas full selvkostdekning, som også gir handlingsrom for bruk av selvkostfond for å utjevne svingninger i kostnader og forutsigbarhet for abonnentene. Full selvkostdekning innebærer noe økning av vanngebyrene og en liten nedgang i avløpsgebyrene.»

Det tas forbehold om at hennes beregninger ikke er helt ajour med hensyn til de nye anleggene Gane kommune har overtatt fra private og kanskje andre forhold. Tallmaterialet kvalitetssjekkes før gebyrene skrives ut. Rådmann tar forbehold om at vi ikke får den totale gjennomgangen av tallmaterialet før noe ut i 2018. Derfor anbefales det at innføringen kan skje seinere enn 1.1.2018.

Rådmannens innstilling:

Grane kommune innfører selvkostprinsippet for tjenesteområdene vann og avløp fra seinest 2. halvår 2018.

NOTAT

Til: Grane kommune ved rådmann Tone Larsen
Utarbeidet av: May Rostad, Kinei AS
Dato: 2.11.2017

Selvkostberegninger for vann- og avløpstjenestene i Grane kommune

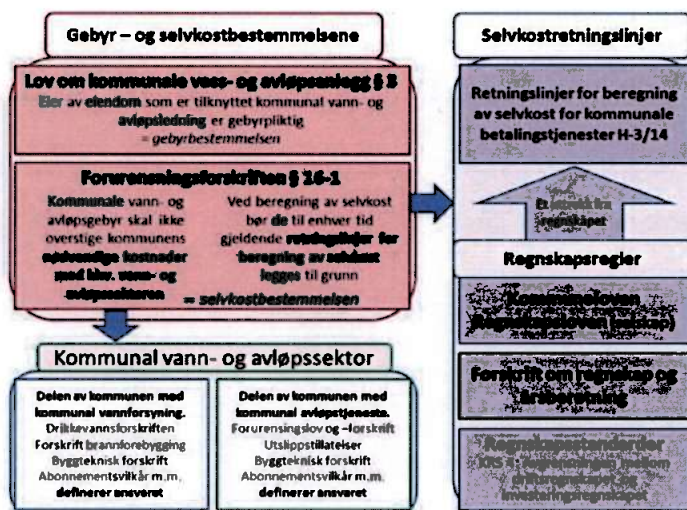
1. Bakgrunn:

Revisor har bedt kommunen utarbeide selvkostberegninger for vann- og avløp, slik at kommunen kan dokumentere praksis iht. regelverket for selvkostberegninger. Kommunen har ikke vedtatt at gebyrene skal dekke kostnadene fullt ut. I forbindelse med gjennomføring av nødvendige investeringer for økonomiplanperiodene skal dette vurderes for å finansiere kostnadsøkningen.

2. Regelverket for beregning og praktisering av selvkost

- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg §3, sier at eiendommer som er tilknyttet kommunal vann og avløpsledning skal betale gebyrer til kommunen (*gebyrbestemmelsen*)
- Forurensningsforskriften § 16-1 (selvkostbestemmelsen), sier at «Kommunale vann- og avløpsgebyr skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader med hhv. vann- og avløpssektoren. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost legges til grunn».
- Kommunal og moderniseringsdepartementet gir ut retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester. Retningslinjene, H-3/14, ble sist revidert februar 2014. Retningslinjen Retningslinjene angir en økonomifaglig standard for beregning av selvkost og praktisering av selvkostprinsippet som er i tråd med reglene i særlovgivningen

Av selvkostbestemmelsen i forurensningsforskriften framgår det at det ikke er selvkostplikt for de kommunale vann- og avløpstjenestene. Det følger likevel en plikt til å dokumentere at gebyrinntektene ikke overstiger selvkost. Alle kommuner må derfor gjøre årlige selvkostberegninger.

Selvkostkalkyle iht. retningslinjene

Selvkost skal i så stor utstrekning som mulig være et uttrekk fra kommuneregnskapet for tjenestene, og der kostnadene for tjenestene i så stor grad som mulig føres direkte på funksjonene for vann- og avløp:

Tabell 1: Selvkostberegning

Selvkostelementene	Beregningsgrunnlag
1. Direkte driftskostnader	Kostnader som føres på funksjon 340, 345, 350 og 350
2. Indirekte driftskostnader	Tjenestens bruk av kostnader ført på funksjon 110, 120 og 130
3. Avskrivninger anlegg	Lineære avskrivninger over avskrivningstiden - Anleggsregister
4. Kalkulatoriske renter	Kalkylerente * Restverdi på anleggsmidlene
5. Fratrukk Andre driftsutgifter	Inntekter til dekning av «eksterne» kostnader
6. Selvkost	Sum 1-4 fratrukket 5.

1. Direkte driftskostnader

Når kommunalt ansatte arbeider på flere tjenester må fordeling av tiden dokumenteres med løpende timeføring eller ev. periodevise registrering av tidsforbruket. Alle driftsmidler føres på korrekt art etter hvert som kostnadene påløper

2. Indirekte driftskostnader

For at kommunene skal tilby en komplett tjeneste påløper det også kostnader som ikke føres direkte på funksjon. Dette er kostnader med regnskapsføring, innføring, ev. juridisk bistand fra kommuneadvokaten og ulike tjenester for de ansatte (personal- og bedriftshelsetjeneste osv.). Her kan kommunen henføre en andel av kommunens tjeneste, men kun en andel som reflekterer tjenestens faktiske bruk av interntjenesten. Både kostnadsgrunnlag og fordelingsnøkklene som anvendes må dokumenteres.

3. Avskrivninger på anleggsmidler

Anskaffelse av varige driftsmidler (investeringer), som defineres som levetid over 3 år og kostnad > 100.000,-, skal ikke føres i driftsregnskapet, men avskrives over levetid.

Avskrivningsgrunnlaget er investeringen fratrukket ev. private anleggsbidrag eller statstilskudd. Forskrift om årsregnskap og årsberetning angir i § 8 Vurderingsregler avskrivningstider:

5 år: EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende.

10 år: Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende.

20 år: Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner, forbrenningsanlegg og lignende.

40 år: Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett og lignende.

50 år: Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende.

Anleggsregisteret i kommuneregnskapet anvendes for beregning av avskrivninger. Avskrivninger på investeringene starter senest året etter at anlegget er satt i drift.

Kalkulatoriske renter

Som kalkylerente benyttes 5-årig SWAP rente med tillegg på 0,5 %.

Beregningsgrunnlaget for kalkulatoriske renter er:

1. Restverdi anleggsmidler 1.1

2. Restverdi anleggsmidler 31.1 etter årets avskrivninger

3. Nye investeringer i regnskapsåret

Avskrivningsgrunnlag (4):

4 = (1+2)/2+3

Kalkulatoriske renter: 4 * Kalkylerente

Andre inntekter:

Dersom kommunen utfører oppgaver eller vann- og avløpstjenester for andre enn egne abonnenter skal inntektene fra dette trekkes fra bruttokostnadene slik at nettokostnadene blir grunnlaget for beregning av gebyrer.

Praktisering av selvkost

Dersom kommunen vedtar at gebyrene skal dekke selvkost fullt ut, kan selvkostregnskapet balanseres over en 5-årsperiode. Overskudd eller underskudd på selvkostberegningen (Gebyrinntekter – Selvkost), kan avsettes eller dekkes inn ved bruk av et selvkostfond.

Et overskudd på selvkost ett år må senest være nedbetalt innen fem år. Tilsvarende må et underskudd på selvkost ett år være dekket inn i løpet av fem år. Midler på selvkostfond kan ikke benyttes til direkte finansiering av investeringer.

3. Selvkostberegninger for vannforsyningstjenesten i Grane kommune

Tabell 2:

Vannforsyningstjenesten i Grane kommune - økonomiplan

Selvkostkalkyle - Grunnlag for fastsetting av vanngebyrer

	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Investeringer ¹⁾			0	0	0	2 500	0	0
Kostnader:								
Indirekte henførbare kostnader	0	100	100	100	100	100	100	100
Direkte driftskostnader	1 200	934	934	962	962	962	962	962
Kapitalkostnader	1 204	1 218	1 496	1 558	1 531	1 557	1 594	1 527
Brutto årskostnader	2 404	2 152	2 430	2 520	2 493	2 519	2 556	2 489
Selvkost (netto kostnader): ²⁾	2 404	2 152	2 430	2 520	2 493	2 519	2 556	2 489
Inntekter:								
Årsgebyrer	0	0	0	0	0	0	0	0
Engangsgebyr for tilknytning	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum gebyrinntekter	2200	2300	2300	2520	2520	2520	2520	2520
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter:	2200	2300	2300	2520	2520	2520	2520	2520
Selvkostfond:								
Overskudd/underskudd selvkostregnskap ³⁾	-204	148	-130	0	27	1	-36	31
Saldo selvkostfond etter årets endring	0	0	0	0	27	28	-7	24
Renteberegning selvkostfond ⁴⁾	0	0	0	0	0	1	0	0
Saldo selvkostfond pr. 31.12	0	0	0	0	28	29	-7	25
Dekningsgrad vanngebyrer %	92 %	107 %	95 %	100 %	101 %	100 %	99 %	101 %
Sum årsgebyr bolig 120 m2 kr/år	3734	3920	4037	4423	4423	4423	4423	4423
Årlig vekst i årsgebyret i %		5 %	3 %	10 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Merknad:

¹⁾ Inngår i kostn.grunnlaget året etter satt i drift. ²⁾ Selvkost er brutto årskostnader fratrukket "andre inntekter".

³⁾ Positivt tall er overskudd og skal avsettes til fond, negativt tall er underskudd som med dekkes ved bruk av selvkostfond, dersom selvkostdekning er vedtatt

⁴⁾ Renteberegningsgrunnlaget er gjennomsnittlig saldo for fondet over året multiplisert med rentesats, som hentes fra arkfanen "Anleggsregister"

Tabell 2 viser resultat av selvkostberegning for vannforsyningstjenesten fra 2015 tom. 2022. Kalkylen bygger på regnskapsdata for 2015 og 2016, beregninger av avskrivninger fra anleggsregisteret og investeringer som ligger i økonomiplanperioden 2017-2020. For indirekte henførbare kostnader ligger det kun et estimat inne i kalkylen basert på erfaring, da det gjenstår å foreta en mer komplett beregning av vannforsyningens andel av kostnadene på funksjon 110, 120 og 130. I 2016 var kalkylerenta 1,68 %. For 2017-2022 er det lagt til grunn 2 % rente.

Selvkostkalkylen på vann viser at det var underskudd i 2015, et lite overskudd i 2016 og et underskudd for budsjett 2017. Beregningen viser at selvkost vil øke noe i årene framover. Dersom kommunen skal dekke kostnadene med gebyrer må gebyrene øke med ca. 10 % i 2018, for deretter å opprettholdes på samme nivå.

4. Selvkostberegninger for vannforsyningstjenesten i Grane kommune

Tabell 3:

Avløpstjenesten i Grane kommune - økonomiplan

Selvkostkalkyle - grunnlag for fastsetting av avløpsgebyr

	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Investeringer ¹⁾			1400	1300	3000	2500	0	0
Kostnader:								
Indirekte henførbare kostnader	0	100	100	100	100	100	100	100
Direkte driftskostnader	1 417	1 439	1 404	1 446	1 446	1 446	1 446	1 446
Kapitalkostnader	1 056	506	537	625	715	906	975	960
Brutto årskostnader	2473	2045	2041	2171	2261	2452	2521	2506
Selvkost (netto kostnader): ²⁾	2473	2045	2041	2171	2261	2452	2521	2506
Inntekter:								
Årsgebyrer	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilknytningsgebyrer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum gebyrinntekter	2400	2500	2550	2300	2300	2300	2300	2300
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter:	2400	2500	2550	2300	2300	2300	2300	2300
Selvkostfond:								
Overskudd/underskudd selvkostregnskap ³⁾	-73	455	509	129	39	-152	-221	-206
Saldo selvkostfond etter årets endring	0	455	969	1112	1171	1043	844	657
Renteberenging selvkostfond ⁴⁾	0	5	14	21	23	22	19	15
Saldo selvkostfond pr. 31.12	0	459	983	1133	1194	1065	863	673
Dekningsgrad vanngebyrer %	97 %	123 %	126 %	107 %	103 %	95 %	92 %	92 %
Sum årsgebyr bolig 120 m2 kr/år	4931	5177	5332	4809	4809	4809	4809	4809
Årlig vekst i årsgebyret i %		5 %	3 %	-10 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Merknad:

¹⁾ Inngår i kostn.grunnlaget året etter satt i drift. 2) Selvkost er brutto årskostnader fratrukket "andre inntekter".

³⁾ Positivt tall er overskudd og skal avsettes til fond, negativt tall er underskudd som med dekkes ved bruk av selvkostfond.

⁴⁾ Renteberengingsgrunnlaget er gjennomsnittlig saldo for fondet over året multiplisert med rentesats, som hentes fra arkfanen "Anleggsregister"

Tabell 3 viser resultat av selvkostberegning for avløpstjenesten fra 2015 tom. 2022. Kalkylen bygger på regnskapsdata for 2015 og 2016, beregninger av avskrivninger fra anleggsregisteret og investeringer som ligger i økonomiplanperioden 2017-2020. For indirekte henførbare kostnader ligger det kun et estimat inne i kalkylen basert på erfaring, da det gjenstår å foreta en mer komplett beregning av vannforsyningens andel av kostnadene på funksjon 110, 120 og 130. I 2016 var kalkylerenta 1,68 %. For 2017-2022 er det lagt til grunn 2 % rente.

Selvkostkalkylen på avløp viser at det var underskudd i 2015, overskudd i 2016 og underskudd for budsjett 2017. Beregningen viser at selvkost vil øke noe i årene framover. Dersom kommunen skal dekke kostnadene med gebyrer må gebyrene øke med ca. 10 % i 2018, for deretter å opprettholdes på samme nivå. Selv om selvkost øker noe, må gebyrene settes ned i 2018 med ca. 10 % for å unngå for stort overskudd. Overskuddet fra 2016 og 2017 må avsettes på selvkostfond.

5. Anbefaling

Selvkostberegningene viser at dagens gebyrinntekter ligger svært nær å dekke selvkost. Det bør derfor vedtas full selvkostdekning, som også gir handlingsrom for bruk av selvkostfond for å utjevne svingninger i kostnader og forutsigbarhet for abonnentene. Full selvkostdekning innebærer noe økning av vanngebyrene og en liten nedgang i avløpsgebyrene.

Grane kommune

ArkivKode: FA - D39
Arkivsak: 12/60
JournalpostID: 17/3628
Saksbehandler: Tone Larsen
Dato: 14.11.2017

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
100/17	Formannskapet	22.11.2017
	Kommunestyret	

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Vefsna Regionalpark - vedtektsendring og inngåelse av samarbeidsavtale mellom kommunene Vefsn, Hattfjelldal og Grane.

Trykte vedlegg:

02.11.2017	57475	RegionalparkVurderingVefsn
02.11.2017	57471	Vefsna regionalpark - forslag til reviderte vedtekter
02.11.2017	57473	Vefsna regionalpark - forslag til samarbeidsavtale mellom deltakerkommunene

Sammendrag:

Styret i Vefsna regionalpark har sammen med konsulent og juridisk bistand sendt eier kommunen utkast til samarbeidsavtale og vedtektsendringer.

Det foregår tilnærmet likelydende saksbehandling i de 3 eierkommunene Vefsn, Hattfjelldal og Grane.

Saksframleggets grunnriss er utformet av Vefsn kommunes juridiske fagstab.

Alle 3 kommunene har vedtatt oppstart av Vefsna regionalpark og førstegangsutkast av vedtekter.

Alle 3 kommunene har tidligere vedtatt bevilgning kr 300 000 fra sine Vefsnafondsmidler.

De reviderte vedtekter, som vil være et bedre styringsverktøy for parken enn de opprinnelige minimumsvedtektene. Det inngås samarbeidsavtale med de andre to deltakerkommunene for å regulere en del av de praktiske problemstillingene rundt etablering og drift av parken.

Faktadel:

De tre deltakerkommunene traff i løpet av høsten 2016 vedtak om å opprette Vefsna Regionalpark.

Hattfjelldal kommune, kommunestyrets vedtak datert 16.11.16 i sak 109/16

Vefsn kommune, kommunestyret vedtak datert 14.12.16 i sak 124/16

Grane kommune, kommunestyrets vedtak datert 26.10.16 i sak nr. 062/16

Interkommunalt samarbeid kan være en god måte å løse felles oppgaver på, men det er viktig å ha en klar struktur på hvem arbeidstakerne faktisk er ansatt hos og hvordan kostnadene skal fordeles.

Juridisk fagstab hos Vefsn kommune oppdaget ved gjennomlesning av vedtektene at disse ikke omtalte en del forhold som med fordel burde vært omtalt i vedtektene. Som eksempler kan nevnes at antall styremedlemmer og hvordan disse skulle utpekes. Videre var det ingen bestemmelser om hvordan avstemninger skjer i styret og på årsmøtet.

I et aksjeselskap er det ikke nødvendig å regulere dette i vedtektene fordi aksjeloven har bestemmelser om dette. Et interkommunalt styre er derimot en organisasjonsform som bare reguleres av kommuneloven § 27, og den sier ingenting om alle spørsmål som kan oppstå. Derfor bør disse spørsmålene reguleres i vedtektene.

Vedtektsendringene:

Nedenfor følger en oversikt med de opprinnelige vedtektene i venstre ramme og foreslåtte endringer i høyre ramme, samt en kommentar om hva som er hensikten med endringsforslaget.

Vedlagt følger Vefsn kommunes vurdering av vedtektsendringene. Rådmann i Grane mener vurderingene er gode og kan slutte seg til disse foruten de punkt som omtales vedr § 8.

Samarbeidsavtalen

Samarbeidsavtalen regulerer en del praktiske forhold med hensyn til hva vertskommunen og hva kontorkommunen skal bidra med.

Vertskommune

Hattfjelldal kommune har påtatt seg å være vertskommune, som i praksis innebærer at Hattfjelldal utfører det praktiske arbeidet med lønn og regnskap (men det er VRP som betaler lønnen).

Kontorkommune

Kontorkommune er i skrivende stund ikke avklart. Når daglig leder er ansatt, er det daglig leder som bestemmer hvor hovedkontoret skal være.

Finansiering

Finansieringen av VRP har vært tema flere ganger tidligere når etablering av Vefsn Regionalpark har vært behandlet politisk i Vefsn kommune. Gjeldende vedtak om finansiering av kommunes bidrag til parken ble truffet av kommunestyret 26.10.16 i sak nr. 062/16, pkt vedr finansiering er slik:

«Under forutsetning av tilsvarende bevilgning fra øvrige to kommuner, bevilger Grane kommune maks kr. 300.000 fra Vefsnfondet, kommunal andel, som sin del av totalfinansieringen.

Finansieringsmodell innenfor rammen av maks kr. 300.000 som Grane kommunes andel legges fram i egen behandling.»

Seinere er Grane kommunes representanter i styret vært behandlet.

Styret i VRP er i ferd med å ansette daglig leder og da oppstår spørsmålet om hvordan parken skal skaffe penger til å betale lønn og sosiale kostnader for daglig leder, samt at parken nødvendigvis trenger midler til å drive markedsføring og til tiltak som fremmer parkens formål.

Det er urealistisk å regne med at parken vil klare å bli selvfinansierende under oppstartfasen.

Kommunene har sagt ja til å etablere parken og har bevilget 300 000 kr til det.

Det foreslås derfor at eierkommunene forplikter seg til å finansiere parkdriften i tre år, som vil gi grunnlag for å kunne evaluere om parken har livets rett.

Vurdering:

Ved en gjennomgang av de ulike dokumentene fra etableringen av parken, kan synes som opprettelsen av VRP har vært presentert som et prosjekt med en betydelig grad av egenfinansiering og en total kostnad for deltakerkommunene på 300 000 kr. Rådmann er av den formening at dersom VRP viser til konkrete positive resultat på kort tid, vil det være en grunn til å vurdere både oppgaveoverføring og økonomisk overføring på et seinere tidspunkt.

I sak vedr økt driftsstøtte til Grane næringsutvikling as har Fondsstyret i sak 023/17 fra 26.10.2017, bevilget driftsmidler i 3 år med slik forutsetning: *« Grane kommune ber om en samhandlingsplan for GNU as og Vefsn Regionalpark i løpet av 2019. Slik at driftssamarbeid og driftsform mellom GNU as og Vefsn regionalpark kan vurderes før utløpet av 2019.»*

Vefsn kommune har i sin utredning satt spørsmålstegn ved om det er mulig å oppnå resultat med et så beskjedent tilskudd fra eierkommunene.

Vedr vedtektsendringene er det særlig § 8. Eierkommunenes forpliktelser, rådmann vil kommentere. « Hver eierkommune eier 1/3 av VRP. VRP skal så langt det er mulig være selvfinansierende. Hver eierkommunes ansvar overfor VRPs kreditorer er begrenset til 1/3 av VRPs forpliktelser. Tilsvarende er hver eierkommune overfor de andre eierkommunene ansvarlig for 1/3 av VRPs eventuelle underskudd. Hver eierkommune plikter innen én måned etter at kommunestyret har godkjent vedtektene å betale et innskudd på 300 000 kr til VRP. Eierne av VRP skal bidra økonomisk til drift av VRP. Dersom en enkeltkommune ønsker å legge inn egne prosjekter inn under regionalparken, opprettes det et eget prosjektrengskap for dette. Ansvarlig kommune svarer for prosjektets økonomi.»

Vefsn kommune har i sin vurdering skrevet slik om § 8:

«Økonomisk ansvar har flere sider. Forhåpentlig havner aldri parken i en situasjon der dette kommer på spissen, men dersom det skulle gå galt og man havner i en situasjon med et underskudd og uenighet mellom deltakerkommunene, er det lurt å ha avklart på forhånd hvorledes situasjonen skal fordeles. De opprinnelige vedtektene oppga tre deltakerkommuner, men det stod ikke at de hver skulle hefte for 1/3 av et eventuelt underskudd. Når det gjelder økonomisk bidrag, er den opprinnelige bestemmelsen beholdt. Der er det ikke angitt hvor mye hver kommune skal bidra ut fra tanken at dette må hver deltakerkommune bestemme selv. Parken må forholde seg til hvor mye den får fra deltakerkommunene, og det kan hende at det blir forskjellig beløp fra hver kommune. Men siden alle deltakerkommunene sitter i styre og årsmøte med ansvar for å kontrollere økonomien til parken, er det ikke urimelig at et eventuelt underskudd deles med en tredjedel på hver. Videre er vedtektene utvidet med muligheten til å legge egne prosjekter inn i parken. Styret i parken får vurdere hva som skal regnes som parkens virksomhet med interesse for alle deltakerkommunene og hva som er så lokalt forankret til én kommune at det skal regnes som eget prosjekt. For egne prosjekter anses den beste løsningen å være at ansvarlig kommune bærer det økonomiske ansvaret slik at man unngår misnøye med at de andre deltakerkommunene må bære regningen for en enkeltkommunens egne prosjekter.»

Rådmann i Grane advarer mot at styret og årsmøtet kan binde opp det enkelte kommunestyrets økonomiforvaltning med ansvar for å kontrollere økonomien til parken, er det ikke urimelig at et eventuelt underskudd deles med en tredjedel på hver

Hva gjelder samarbeidsavtalen, er det flere punkt som rådmann ikke vil anbefale å godkjenne.

Valg av vertskommune og kontorkommune har ikke vært presentert for politisk behandling tidligere. Rådmann ønsker ikke å bidra til nok en lokaliseringdebatt på Helgeland. Derfor problematiseres og vurderes ikke dette valget som styret har kommet fram til.

Pkt 4 om støttefunksjoner og bruk av administrasjonene: «..... Kommunene stiller til disposisjon sin kommunale administrasjon vederlagsfritt for VRP der dette er formålstjenlig.»

Det må ikke være tvil om at det kun er administrasjonssjef/rådmann i kommunen som kan ilegge administrasjonen ekstraoppgaver. Det kan ikke være slik at samarbeidsorgan vi deltar i skal kunne benytte saksbehandlerkapasiteten og Grane kommunes servicetorg der vårt samarbeidsorgan «finner det formålstjenlig». Henvendelsen fra styret i VRP virker urimelig på dette punktet. Det samme kan sies om Pkt 5 «Hver kommune er ansvarlig for 1/3 av de forpliktelser som hviler på VRP dersom VRP pådrar seg forpliktelser som VRP ikke selv er i stand til å dekke.»

Rådmann har gjennom arbeidet med opprettelse av parken hatt som forutsetning at parkadministrasjonen skulle berike kommunene med gode tiltak og supplere kommunen, ikke at kommuneadministrasjonen skulle bli et tjenesteområde underlagt regionalparken hva gjelder

oppgaver. Ei heller at dersom regionalparkens regnskap viser merforbruk i forhold til budsjett, skal kommunen dekke opp underskuddet. Regionalparken må selv holde sine budsjett i ballanse og evt dekke ett års underskudd i neste års budsjett. Rådmann anbefaler ikke at Grane kommune gjennom fondstildeling fra vefnsa fondets kommunale del eller gjennom egne driftsbudsjett forplikter seg å dekke regionalparkens underskudd.

Rådmannens innstilling:

1. Grane kommune vedtar reviderte vedtekter vedlagt dette saksfremlegget som nye vedtekter for Vefnsa Regionalpark. Vedtektsendringen trer i kraft når alle de tre deltakerkommunene har vedtatt endringene.

§ 8 i vedtektene bes omarbeidet slik at de sikrer kommunene mot å forplikte seg til å dekke evt underskudd i regionalparken.

2. Grane kommune inngår vedlagte samarbeidsavtale om Vefnsa Regionalpark med de andre deltakerkommunene. Samarbeidsavtalens pkt 4 og 5 bes omarbeidet før endelig avtale vedtas, slik at ikke kommunens administrative ressurser kan benyttes uten rådmannens samtykke og at bestemmelsen sikrer kommunene mot å forplikte seg til å dekke evt underskudd i regionalparken.

Ny vedtekts § 8 og ny samarbeidsavtale §§4,5 og legges fram for kommunestyret til avgjørelse.

3. Grane kommune har allerede bevilget 300 000 kr som innskudd i parken (første driftsår).

Kommunestyret godkjenner bevilgning av kr 300 000 til parkens andre driftsår og 300 000 kr til parkens tredje driftsår, til sammen 600 000 kr, fra Vefnsafondet. Det forutsettes at de øvrige deltakerkommunene også forplikter seg til å bidra med tre ganger 300 000 kr fordelt over tre år.

Opprinnelig	Revidert
<p>§ 1. Vefsna Regionalpark(VRP) Vefsna Regionalpark(VRP) er et</p>	<p>§ 1. Vefsna Regionalpark(VRP) Vefsna Regionalpark (VRP) er et</p>
<p>Årsmøtet består av de til enhver tid sittende ordførere i eierkommunene med varaordførerne som vararepresentant og en representant fra et annet parti enn ordførerens, fortrinnsvis det største partiet.</p> <p>Representantene med vara velges av de enkelte kommunestyre for hver kommuneperiode.</p> <p>Årsmøtet skal herunder vedta bl.a. årsmelding fra styret, årsregnskap og eventuelle forslag fra styret til endring av vedtektene</p> <p>Det kalles inn til årsmøte med fire ukers varsel. Årsmøtet avholdes innen 31.mai.</p>	<p>Hver av eierkommunene har to representanter med stemmerett på eiermøtet.</p> <p>Kommunestyret i hver av eierkommunene velger de to representantene med personlig vara for hver kommuneperiode. Den ene representanten er ordfører med varaordfører som personlig vara. Den andre representanten med vara skal være fra et annet parti enn ordførerens, fortrinnsvis det største partiet som ikke har ordføreren.</p> <p>Årsmøtet skal vedta: årsmelding fra styret årsregnskap eventuelle forslag fra styret til endring av vedtektene</p> <p>eventuelle øvrige saker etter forslag fra styret eller eierne</p> <p>Styret kaller inn til årsmøte med fire ukers varsel. Ordinært årsmøte avholdes innen 31.mai.</p> <p>Årsmøtet er vedtaksdyktig når minimum fire av de stemmeberettigede møter. Hver stemme teller likt. Årsmøtet treffer sine vedtak ved simpelt flertall med unntak av vedtektsendringer, der prosedyren er regulert i § 9.</p> <p>Ved likt stemmetall avgjøres årsmøtets vedtak ved at hver stemmeberettigedes stemme gis vekt ut fra oppnådd antall øyne ved den stemmeberettigedes eget terningkast.</p> <p>Videre skal årsmøtet innen 31.12. hvert år vedta neste års budsjett for VRP. Dette kan gjøres i form av ekstraordinært årsmøte pr. videokonferanse, telefon, mail eller</p>

	<p>annen teknologi som innebærer at møtet forsvarlig kan holdes uten fysisk fremmøte.</p>
<p>Kommentar: Bestemmelsen om styre er flyttet til § 4, bak bestemmelsen om årsmøtet for å understreke at det er eierne gjennom årsmøtet som har den avgjørende beslutningsmakten mens styret skal utføre årsmøtets vedtak. Ordlyden om hvem som deltar på årsmøtet og hvordan de velges er redigert for å bli enklere å lese. Videre er presisert at årsmøte også behandler øvrige saker, at det er styret som kaller inn til årsmøte, samt bestemmelser om hvor mange som må møte for at årsmøtet skal være vedtaksdyktig og hva som skjer ved likt stemmetall. Det foreslås her terningkast siden det vil kunne oppleves tilfeldig dersom stemmen til representanten fra én kommune skal veie tyngre enn stemmen fra en annen kommune. Årsmøtets vedtakelse av årsregnskapet er eiernes kontroll etter at pengene er brukt. VPR har neppe potensiale til å bli noe nytt Nedre Romerike vannverk, men det anses likevel hensiktsmessig at eierne har en viss kontroll med hva VPR bruker pengene på før pengebruken skjer. Erfaringene fra VM i fluefiske viser at det ikke nødvendigvis skal så store beløp til for å vekke en viss debatt. De nye vedtektene legger derfor opp til at årsmøtet skal vedta budsjettet, men at det kan være hensiktsmessig at dette kan gjøres som ekstraordinært årsmøte.</p>	

Opprinnelig	Revidert
<p>§3 Styre</p> <p><i>VPR ledes av et styre.</i></p> <p><i>Styre representantene bør ha relevant næringskompetanse. Eierne velger representant og vararepresentant til styret for en fireårsperiode som sammenfaller med kommunestyre/fylkestingsperiode.</i></p> <p><i>Styret konstituerer seg selv med leder og nestleder.</i></p>	<p>§ 4 Styre</p> <p><i>VPR ledes av et styre med seks representanter med personlig vara, to representanter oppnevnt av hver kommune. De to representantene skal fortrinnsvis velges fra kommunens egen næringsetat (nærings sjef) og næringslivet i kommunen.</i></p> <p><i>Eierkommunene velger representant og vararepresentant til styret for en fireårsperiode som sammenfaller med kommunestyre/fylkestingsperiode.</i></p> <p><i>Styret konstituerer seg selv med leder og nestleder.</i></p> <p><i>Styret er vedtaksdyktig når minimum fire av de stemmeberettigede møter. Styret treffer sine vedtak ved simpelt</i></p>

	<p><i>flertall.</i></p> <p><i>Dersom det ved avstemning i styret oppstår likt stemmetall, gis styreleder dobbeltstemme.</i></p>
--	--

Kommentar: Bestemmelsene er revidert slik at antall styremedlemmer, hvem de representerer, hvor mange som må møte for at styret skal være vedtaksdyktig og hva som skjer ved likt stemmetall, fremgår klart av vedtektene. Det vurderes å lette styrearbeidet at slike spørsmål er løst i vedtektene fordi slike spørsmål i motsatt fall skape problemer, eksempelvis dersom styret treffer vedtak som pådrar utgifter uten å være fulltallig og det i ettertid hevdes at vedtaket er ugyldig fra styremedlemmer som ikke møtte. Det fastsettes at vedtak treffes ved simpelt flertall, noe som også innebærer at hver stemme teller likt. Kommunens innbyggertall, størrelse på bidrag til VRP eller andre forhold er med andre ord ikke relevant for stemmevekten. Ved likt stemmetall, gis styreleder dobbeltstemme. Dette er den vanlige løsningen for å hindre at styret blir ute av stand til å treffe vedtak ved likt stemmetall og som brukes for eksempel i aksjeloven. Siden et interkommunalt styre ikke blir regulert av noen egen lov, bør vedtektene løse slike spørsmål.

Opprinnelig	Revidert
<p>§4. Styrets ansvar og oppgaver</p> <p><i>Styret har ansvar for regional parkens drift og organisering.</i></p> <p><i>Styret skal utarbeide budsjett og handlingsplaner, samt legge frem årsregnskap og årsmelding til avgjørelse av årsmøtet.</i></p> <p><i>Styret ansetter daglig leder og har arbeidsgiveransvaret.</i></p> <p><i>Styret har ikke anledning til å ta opp lån, eller på annen måte pådra eierne økonomiske forpliktelser.</i></p>	<p>§ 5. Styrets ansvar og oppgaver</p> <p><i>Styret har ansvar for regionalparkens drift og organisering.</i></p> <p><i>Styret skal utarbeide budsjett, handlingsplaner, årsregnskap og årsmelding til avgjørelse av årsmøtet.</i></p> <p><i>Styret har ansvaret for at vedtatt budsjett overholdes og har rapporteringsplikt til årsmøtet ved budsjettavvik.</i></p> <p><i>Styret ansetter daglig leder forutsatt at det er forsvarlig budsjettdekning for arbeidsgiverforpliktelsene.</i></p> <p><i>Styret har ikke anledning til å ta opp lån eller på annen måte pådra eierkommunene økonomiske forpliktelser.</i></p>

Kommentar: Vedtektene er endret til at budsjettet skal legges frem for årsmøtet (eierkontroll). Videre er styrets ansvar for økonomien innskjerpet og det er lagt

inn rapporteringsplikt ved budsjettavvik. Det er aldri populært med budsjettavvik, og særlig ikke hvis dette har vært kjent over tid, men presenteres som en stor overraskelse når eierne skal lage sitt eget budsjett. Erfaringene fra felles barnevern på ytre Helgeland tilsier at det kan være lurt å minne styret på at de har en slik rapporteringsplikt til eierne. Deltakerkommunene er blitt forespeilet at de skal skyte inn 300 000 kr ved opprettelsen av VPR og at parken i størst mulig grad skal være selvfinansierende. Å være arbeidsgiver innebærer store forpliktelser, ikke bare lønn, men også arbeidsgiveravgift, feriepenger, pensjon og øvrige sosiale kostnader. En park med 200 medlemsbedrifter og en velutviklet reiselivsnæring vil ha helt andre forutsetninger for å dekke egne arbeidsgiverforpliktelsene enn en park i oppstartsfasen med 20 medlemmer. Fra kommuneadvokatens side foreslås at vedtektene fremhever styrets ansvar for at parken er i stand til å dekke arbeidsgiverforpliktelsene, hvilket også medfører at styret må vurdere om daglig leder bør ansettes permanent eller i en tidsbegrenset prosjektstilling. Selv om det allerede fremgår av vedtektene at styret ikke på annen måte har anledning til å pådra eierne økonomiske forpliktelser, er det ikke gitt at alle betrakter det å ansette som å pådra eierne en økonomisk forpliktelse, selv om en ansettelse med det strenge oppsigelsesvernet ansatte i kommunal virksomhet har, nettopp kan utgjøre en svært langvarig økonomisk forpliktelse.

Opprinnelig	Revidert
<p>§5. Daglig leder</p> <p><i>Parkens administrasjon ledes av en daglig leder. Daglig leder rapporterer til styret.</i></p>	<p>§ 6. Daglig leder</p> <p><i>Parkens administrasjon ledes av en daglig leder. Daglig leder rapporterer til styret.</i></p> <p><i>Daglig leder har ansvar for at det føres referat fra styre- og årsmøter, samt at allmennheten gis innsyn i referatene og VPRs postjournal i henhold til offentlighetslovens regler.</i></p>
<p>Kommentar: I Vefsn kommune har man erfart at jo lenger unna sentraladministrasjonen en virksomhet er organisert, dess større er risikoen for at det kan forekomme brudd på offentlighetsloven. Et interkommunalt styre er underlagt offentlighetsloven og det anses hensiktsmessig å få etablert tilfredsstillende rutiner for dette helt fra starten av. Offentlighetsloven fastsetter også regler for hvilke saker som kan unntas fra offentlighet.</p>	

Opprinnelig	Revidert
<p>§ 7. Andre organ</p> <p><i>For å bidra til parkens formål etableres det et rådgivende organ, Samarbeidsforum VPR, for å sikre</i></p>	<p>§ 7. Andre organ</p> <p><i>For å bidra til parkens formål etableres det et rådgivende organ, Partnerråd VPR, for å sikre medvirkning og</i></p>

<p><i>medvirkning og engasjement hos partnerne i parken.</i></p> <p><i>Styret fastsetter mandat, valg og organisering.</i></p>	<p><i>engasjement hos medlemmene i parken.</i></p> <p><i>Partnerrådet skal ha rett til å fremme forslag til styret og årsmøtet, samt rett til å uttale seg om styrets budsjettforslag før det sendes årsmøtet.</i></p> <p><i>Styret fastsetter mandat og nærmere bestemmelser om valg og organisering av partnerrådet, samt utarbeider medlemsavtale og fastsetter eventuell kontingent.</i></p>
<p>Kommentar: Under arbeidet med hvorledes VRP skal organiseres, har det vært tenkt mye på hvilken plass medlemsbedriftene, partnerne, skal ha i organisasjonen. Parken skal fremme næringsinteressene og næringslivet selv er de som best ser hva som bør gjøres. Styret i VRP ser for seg en medlemskapsmodell der det stilles krav til medlemmene, for eksempel med hensyn til kvalitet på produktet, bruk av felles logo i markedsføring, bookingordninger, samarbeid med andre partnere osv. Samtidig er det viktig at partnerne gis en vedtektsfestet medvirkningsrett for å sikre at de faktisk blir med. Styret i VRP er i god gang med å utarbeide en medlemsavtale. Det anses hensiktsmessig at denne måten å organisere parken på godkjennes av eierne gjennom å vedtektsfeste den.</p>	

Opprinnelig	Revidert
<p>§ 8. Eiernes forpliktelser</p> <p><i>Eierne av VRP skal bidra økonomisk til drift av VRP.</i></p>	<p>§ 8. Eierkommunenes forpliktelser</p> <p><i>Hver eierkommune eier 1/3 av VRP. VRP skal så langt det er mulig være selvfinansierende.</i></p> <p><i>Hver eierkommunes ansvar overfor VRPs kreditorer er begrenset til 1/3 av VRPs forpliktelser. Tilsvarende er hver eierkommune ansvarlig for 1/3 av VRPs eventuelle underskudd.</i></p> <p><i>Hver eierkommune plikter innen én måned etter at kommunestyret har godkjent vedtektene å betale et innskudd på 300 000 kr til VRP.</i></p> <p><i>Eierne av VRP skal bidra økonomisk til drift av VRP</i></p> <p><i>Dersom en enkeltkommune ønsker å</i></p>

	<p>legge inn egne prosjekter inn under regionalparken, opprettes det et eget prosjektregnskap for dette. Ansvarlig kommune svarer for prosjektets økonomi.</p>
<p>Kommentar: Økonomisk ansvar har flere sider. Forhåpentlig havner aldri parken i en situasjon der dette kommer på spissen, men dersom det skulle gå galt og man havner i en situasjon med et underskudd og uenighet mellom deltakerkommunene, er det lurt å ha avklart på forhånd hvorledes situasjonen skal fordeles. De opprinnelige vedtektene oppga tre deltakerkommuner, men det stod ikke at de hver skulle hefte for 1/3 av et eventuelt underskudd. Når det gjelder økonomisk bidrag, er den opprinnelige bestemmelsen beholdt. Der er det ikke angitt hvor mye hver kommune skal bidra ut fra tanken at dette må hver deltakerkommune bestemme selv. Parken må forholde seg til hvor mye den for fra deltakerkommunene, og det kan hende at det blir forskjellig beløp fra hver kommune. Men siden alle deltakerkommunene sitter i styre og årsmøte med ansvar for å kontrollere økonomien til parken, er det ikke urimelig at et eventuelt underskudd deles med en tredjedel på hver. Videre er vedtektene utvidet med muligheten til å legge egne prosjekter inn i parken. Styret i parken får vurdere hva som skal regnes som parkens virksomhet med interesse for alle deltakerkommunene og hva som er så lokalt forankret til én kommune at det skal regnes som eget prosjekt. For egne prosjekter anses den beste løsningen å være at ansvarlig kommune bærer det økonomiske ansvaret slik at man unngår misnøye med at de andre deltakerkommunene må bære regningen for en enkeltkommunens egne prosjekter.</p>	

Opprinnelig	Revidert
<p>§9. Endring av vedtektene</p> <p><i>Endring av vedtektene krever tilslutning fra minst to tredjedeler av årsmøtet.</i></p>	<p>§9. Endring av vedtektene</p> <p><i>Endring av vedtektene krever tilslutning fra minst to tredjedeler av årsmøtet.</i></p> <p>Endring av vedtektenes §§ 1, 5 og 8 kan imidlertid ikke skje uten godkjenning av eierkommunenes respektive kommunestyre.</p>
<p>Kommentar: De viktigste bestemmelsene om økonomisk ansvar og om hvordan parken skal ledes ligger i disse vedtektsbestemmelsene. Ved å fastsette at endring av disse grunnprinsippene krever godkjenning av eierkommunenes kommunestyre, kan ikke to deltakerkommuner overkjøre den siste kommunen på årsmøtet.</p>	

Vefsna Regionalpark

Visjon:

Styrke Vefsna-regionens utviklingskapasitet og omdømme, og bidra til en positiv nærings- og stedsutvikling gjennom å foredle særpregede natur -og kulturressurser.

Hattfjelldal

Vefsn

Grane

Vedtekter for interkommunalt samarbeid mellom Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner gjennom Vefsna Regionalpark (VRP)

Saknr: 17/3925-

§ 1. Vefsna Regionalpark (VRP)

Vefsna Regionalpark (VRP) er et interkommunalt styre etter kommunelovens § 27. VRP er et eget rettssubjekt med eget organisasjonsnummer og har arbeidsgiveransvaret for alle ansatte i VRP.

Eierne er Hattfjelldal, Grane og Vefsn kommune.

§ 2. Formål

Parken skal ivareta, videreutvikle og styrke Vefsna-regionens kultur- og naturbaserte næringsutvikling.

§ 3. Årsmøte

Årsmøtet er øverste organ i VRP.

Hver av eierkommunene har to representanter med stemmerett på eiermøtet.

Kommunestyret i hver av eierkommunene velger de to representantene med personlig vara for hver kommuneperiode. Den ene representanten er ordfører med varaordfører som personlig vara. Den andre representanten med vara skal være fra et annet parti enn ordførerens, fortrinnsvis det største partiet som ikke har ordføreren.

Årsmøtet skal vedta:

årsmelding fra styret

årsregnskap

eventuelle forslag fra styret til endring av vedtektene

eventuelle øvrige saker etter forslag fra styret eller eierne

Styret kaller inn til årsmøte med fire ukers varsel. Ordinært årsmøte avholdes innen 31.mai.

Årsmøtet er vedtaksdyktig når minimum fire av de stemmeberettigede møter. Hver stemme teller likt. Årsmøtet treffer sine vedtak ved simpelt flertall med unntak av vedtektsendringer, der prosedyren er regulert i § 9.

Ved likt stemmetall avgjøres årsmøtets vedtak ved at hver stemmeberettigedes stemme gis vekt ut fra oppnådd antall øyne ved den stemmeberettigedes eget terningkast.

Videre skal årsmøtet innen 31.12. hvert år vedta neste års budsjett for VRP. Dette kan gjøres i form av ekstraordinært årsmøte pr. videokonferanse, telefon, mail eller annen teknologi som innebærer at møtet forsvarlig kan holdes uten fysisk fremmøte.

§ 4. Styre

VRP ledes av et styre med seks representanter med personlig vara, to representanter oppnevnt av hver kommune. De to representantene skal fortrinnsvis velges fra kommunens egen næringsetat (nærings sjef) og næringslivet i kommunen.

Eierkommunene velger representant og vararepresentant til styret for en fireårsperiode som sammenfaller med kommunestyre/fylkestingsperiode.

Styret konstituerer seg selv med leder og nestleder.

Styret er vedtaksdyktig når minimum fire av de stemmeberettigede møter. Styret treffer sine vedtak ved simpelt flertall.

Dersom det ved avstemning i styret oppstår likt stemmetall, gis styreleder dobbeltstemme.

§ 5. Styrets ansvar og oppgaver

Styret har ansvar for regionalparkens drift og organisering.

Styret skal utarbeide budsjett, handlingsplaner, årsregnskap og årsmelding til avgjørelse av årsmøtet.

Styret har ansvaret for at vedtatt budsjett overholdes og har rapporteringsplikt til årsmøtet ved budsjettavvik.

Styret ansetter daglig leder forutsatt at det er forsvarlig budsjettdekning for arbeidsgiverforpliktelsene.

Styret har ikke anledning til å ta opp lån eller på annen måte pådra eierkommunene økonomiske forpliktelser.

§ 6. Daglig leder

Parkens administrasjon ledes av en daglig leder. Daglig leder rapporterer til styret.

Daglig leder har ansvar for at det føres referat fra styre- og årsmøter, samt at allmennheten gis innsyn i referatene og VRPs postjournal i henhold til offentlighetslovens regler.

§ 7. Andre organ

*For å bidra til parkens formål etableres det et rådgivende organ, **Partnerråd VRP**, for å sikre medvirkning og engasjement hos medlemmene i parken.*

Partnerrådet skal ha rett til å fremme forslag til styret og årsmøtet, samt rett til å uttale seg om styrets budsjettforslag før det sendes årsmøtet.

Styret fastsetter mandat og nærmere bestemmelser om valg og organisering av partnerrådet, samt utarbeider medlemsavtale og fastsetter eventuell kontingent.

§ 8. Eierkommunenes forpliktelser

Hver eierkommune eier 1/3 av VRP.

VRP skal så langt det er mulig være selvfinansierende.

Hver eierkommunes ansvar overfor VRPs kreditorer er begrenset til 1/3 av VRPs forpliktelser. Tilsvarende er hver eierkommune overfor de andre eierkommunene ansvarlig for 1/3 av VRPs eventuelle underskudd.

Hver eierkommune plikter innen én måned etter at kommunestyret har godkjent vedtektene å betale et innskudd på 300 000 kr til VRP.

Eierne av VRP skal bidra økonomisk til drift av VRP.

Dersom en enkeltkommune ønsker å legge inn egne prosjekter inn under regionalparken, opprettes det et eget prosjektregnskap for dette. Ansvarlig kommune svarer for prosjektets økonomi.

§ 9. Endring av vedtektene

Endring av vedtektene krever tilslutning fra minst to tredjedeler av årsmøtet. Endring av vedtektenes §§ 1, 5 og 8 kan imidlertid ikke skje uten godkjenning av eierkommunenes respektive kommunestyrer.

§ 10. Uttreden og oppløsning

Den enkelte eier kan varsle årsmøtet om ønsket uttreden med ett års oppsigelsesfrist, senest 31.12. året før uttreden.

Vefsna Regionalpark

Hattfjelldal

Visjon:

Styrke Vefsna-regionens utviklingskapasitet og omdømme, og bidra til en positiv nærings- og stedsutvikling gjennom å foredle særpregede natur -og kulturressurser.

Vefsn

Grane

Samarbeidsavtale mellom Hattfjelldal, Grane og Vefsn kommune

En dynamisk, langsiktig og forpliktende samarbeidsplattform for lokalsamfunn, myndigheter og næringsliv med en interesse for å ivareta og videreutvikle natur- og kulturverdier i et definert landskaps- og identitetsområde.

1. **Samarbeidet** reguleres i hovedsak gjennom vedtektene for VRP.

2 Vertskommune:

Hattfjelldal kommune tar på seg ansvaret som vertskommune:

Vertskommunen ansvar består i følgende:

- Lønnsutbetaling til daglig leder
- Innbetaling av forsikringer og pensjonsordning (KLP)
- Revisjon av regnskap for VRP (her benyttes Hattfjelldals foretrukne revisjonsselskap)
- Hattfjelldal kommune fakturerer VRP for månedlige utlegg til lønn og sosiale utgifter for ansatte i VRP

3 Kontor:

Kontorkostnader dekkes av den kommunen som avsetter kontor til daglig leder. Det vil bli etablert et hovedkontor ut fra ønske til hvor Daglig leder er bosatt eller velger å bosette seg. Det vil tidvis være behov å disponere kontor i alle tre kommuner.

Kontoret bør fortrinnsvis være i tilknytning til kommunen næringssselskap hvor det stilles til disposisjon møterom med konferanse utstyr.

4 Støttefunksjoner:

Kommunene forplikter seg til å informere daglig leder om saker som har relevans for VRP og der det er formålstjenlig ta med daglig leder inn i beslutningsprosesser.

Kommunene stiller til disposisjon sin kommunale administrasjon vederlagsfritt for VRP der dette er formålstjenlig.

5 Økonomisk ansvar:

Hver kommune er ansvarlig for 1/3 av de forpliktelser som hviler på VRP dersom VRP pådrar seg forpliktelser som VRP ikke selv er i stand til å dekke.

Signatur / Dato

Rådmann

Vefsn Kommune

Signatur / Dato

Rådmann

Grane Kommune

Signatur / Dato

Rådmann

Hattfjelldal Kommune

Grane kommune

ArkivKode: FE - 150
Arkivsak: 17/134
JournalpostID: 17/3769
Saksbehandler: Tone Larsen
Dato: 15.11.2017

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
101/17	Formannskapet	22.11.2017
	Kommunestyret	
	Råd for eldre og funksjonshemmede	
	Arbeidsmiljøutvalget	
	Ungdomsrådet	
	Administrasjonsutvalget	

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Økonomiplan 2018- 2021 med handlingsprogram og budsjett 2018.

Trykte vedlegg:

15.11.2017

57696

Økonomiplan Grane kommune 2018-2021

Sammendrag:

Rådmann legger fram et svært stramt driftsbudsjett for 2018. Fra 2016 til 2017 fikk Grane kommune ca 3 % økte bevilgninger fra Staten. Nå fra 2017 til 2018 er det gitt 1,2 % økte bevilgninger. Det er en bevilgning som ikke dekker lønns- og prisvekst og nye krav til kommunal tjenesteyting.

I Nordland har 13 av 44 kommuner en vekst som er høyere enn eller lik veksten på landsbasis. Størst vekst har Steigen kommune med 6,4 prosent, mens Røst kommune har lavest vekst med -1,5 prosent.

Avdelingsbudsjettene

Alle avdelinger har måtte redusere sine budsjett, både innen lovpålagte krav og de ikke lovpålagte oppgavene. Bruken av ordet «redusere» er ikke helt korrekt, for rammen til avdelingene har økt. Men det er reduksjon på en rekke områder for å klare å opprettholde de lovpålagte tjenestene. Det er så enkelt som at skal vi klare betale strømregninga, må vi spare på kontormateriell, skal vi klare lønne ansatte, må vi redusere i antall som skal ha lønn.

Totalt er budsjett 2018 redusert med 5 stillinger i forhold til budsjett 2017 og redusert i vikarbudsjett. I budsjettet legges det opp til at vi blir færre ansatte og vi må utføre flere oppgaver. Vi ser bl.a. at vi ikke kan fortsette med ergoterapi i vår kommune 2018, og fra 2020 er ergoterapi et lovkrav. Det er dårlig personalforvaltning å redusere bort kompetanse når vi vet at vi må ha denne kompetansen om få år. Det er også kortsiktig gevinst og dårlig helseforvaltning å legge ned arbeidet innen friskliv som er forebyggende. Men det er nå gjort i budsjett 2018.

I budsjettet legges det opp til at de ansatte må utføre flere oppgaver. Bla. bruk av eget personell til opplæring, ledere skal være både ledere og gå ut i turnustjeneste, rådmann selv skal være med i faglig team for å styrke administrasjonskapasiteten innenfor planoppgaver, ny helse- og omsorgssjef skal utøve svangerskapskontroll, hjemmetjenesten skal også lede hjelpemiddelsentralen og ergoterapifaget, rus- og psykiatritjenesten skal ivareta døgnakutt tilbud, det samme skal sykehjemmet gjøre.

Samtidig skal ledelsen ruste organisasjonen til å ta endringsgrep i hele økonomiplanperioden, implementere nye digitale hjelpemidler, holde god styring på det største investeringsprosjektet på 50 år, nytt helsetun. De ansatte skal ivaretas gjennom gode prosesser og føle trygghet i sin jobb.

De politiske komiteene vurderte avdelingenes budsjett våren 2017. De reduksjonene som ble drøftet i møtene er gjennomført utenom prosjekter tilknyttet Psykisk helse- og rustjenesten. Disse videreføres delvis i 2018. Utgiftene har ingen innvirkning på ordinært da det føres egne regnskap for prosjektene som er finansiert med statlige midler.

Formannskapet fikk presentert alle budsjettreduksjoner og økninger i sitt møte 8.nov 2017. Dette er gjenngitt i vedlagt økonomiplandokument.

Rammebudsjett pr avdeling: (Denne kan bli endret i formannskapsmøtet 15/11-17)

Område		Budsjett 2018	% endring
1	Sentraladministrasjon	13 302 042	*5
2	Oppvekst- Kultur	35 932 294	1
4	Teknisk	19 622 519	**6
5	Helse- omsorg	39 265 029	4,3
6	Nav (u/flyktning)	1 749 297	-4
7	Politiske styringsorganer	6 595 350	***-1

*Rengjøringstjeneste styrket fra flyktningebudsjett

**Økte avskrivninger fra 2017

***Ikke valgår i 2018

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat på ca 3 %. Det er et godt netto driftsresultat. Årsaken er tilskudd som gis i de første årene forbindelse med bosetting av flyktninger høstvinteren 2017.

Låneopptak og investeringer

I økonomiplanen er det lagt opp til låneopptak 2018 på kr 18,5 mill og i 2019 kr 55 mill. Langsiktig gjeld bør ikke overstige 50 % av driftsinntektene. Ved låneopptak til nytt helsetun overskrides denne grensen med 12 %. Det vil gi konsekvenser for investeringsbudsjettene i noen år framover etter at helsetunet er ferdig.

De siste års driftsoverskudd ble ikke satt av som buffer for kommende år, men ble vedtatt bevilget til nytt klubbhus og andel i ny brannbil. Grane kommune har nå i underkant av kr 10 mill igjen på fond. Under Politikeropplæringen har kommunestyret fått informasjon om at Grane kommune bør ha mellom kr 7 – 11 mill tilgjengelig oppsparte midler. For å ha egenkapital ved låneopptak til nytt sykehjem, ber rådmann om at det ikke bevilges økte midler til andre formål enn å styrke helse- og omsorg, vedlikeholdsbudsjettet.

Gebyrregulativet

Gebyrer som kommunen fritt kan øke, er økt med 3 %. Av praktiske årsaker er det enkelte steder høtere %-sats, f.esk der 5 % = kr 1.

Gebyrer hvor det er statlige bestemmelser om gebyrstørrelsen, er gebyrer satt med maksimalt gebyr.

Gebyrer som er fastsatt av staten er ikke ajour før i slutten av desember.

Betaling for trygghetsalarmer er som tidligere år satt til selvkost.

Selvkost for vann og avløp fremlegges som egen sak.

Vurdering:

Organisasjoner i endring er spennende, særlig når det er handlingsrom til ny kunnskap, innkjøp av nye løsninger som på kort eller lang sikt redusere kostnader, gjøre arbeidshverdagen enklere og brukerne/kundene mer fornøyd.

Endringen vi når står ovenfor er ikke av den spennende arten, men mer i retning av å være uforsvarlige, ufornuftig og urealistiske. Endringsbehovet kom brått da statsbudsjettet ble lagt fram og det er ikke økonomisk handlingsrom til sakte endringer.

Administrasjonen vil kort tid etter budsjettet er vedtatt ta kontakt med tillitsvalgte, nabokommunene og andre instanser for å se på nye løsninger for å drifte Grane kommune. Rådmannen vil da prioritere å arbeide med de funksjonene som betjenes fra kommunehuset.

Å jobbe for å oppfylle visjon og mål vil ikke påvirkes av budsjettsituasjonen. Det må bringes fram en kultur for å oppfylle visjon og mål. For eksempel der vi skal bli Nordlands beste folkehelsekommune. Kommunen har et ansvar for at helseperspektivet tas inn i all planlegging og i alle beslutninger. Hvordan boligområder og uteareal i Grane planlegges har stor betydning i forhold til innbyggernes muligheter til aktivitet, sosialt fellesskap, trygghet og trivsel. Hvordan skole og barnehage drives har stor betydning for barn og unges oppvekstvilkår og muligheter. Tilgang til kulturtilbud for alle grupper er avgjørende for trivsel, aktivitet og sosialt nettverk.

Kommunen vil være avhengig av at innbyggerne i framtiden, og da i større grad enn i dag, er fysisk og sosialt aktive, og tar aktivt ansvar for egen helse. Enkeltindividers familie og frivillige nettverk vil være viktige samarbeidspartnere for kommunen i løsning av kommunens oppgaver spesielt innen helse og omsorg. Aktivt samarbeid med frivilligheten gir kommunen mye folkehelse. Det skal være godt og trygt å bo i Grane kommune.

Rådmannens innstilling:

1. Grane kommunestyre vedtar økonomiplan 2018 – 2021 med handlingsprogram, budsjett 2018.
2. Den kommunale inntektsskatteøren for 2017 for personlige skattytere og dødsbo skal være den av Stortingets høyeste fastsatte sats. Den kommunale inntektsskatteøren for 2017 for elektrisitetsverk som lignes etter skattelovens § 19 e, skal være i samsvar med høyeste lovlig sats.
3. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2018:

Hytter og hus	4 promille
Verker og bruk	7 promille
Forretningseiendommer	7 promille
4. Driftsbudsjett 2017 vedtas med følgende netto ramme:

Område		Budsjett 2018
1	Sentraladministrasjon	13 302 042
2	Oppvekst- Kultur	35 932 294
4	Teknisk	19 622 519
5	Helse- omsorg	39 265 029
6	Nav (u/flyktning)	1 749 297
7	Politiske styringsorganer	6 595 350

5. Vedtatte investeringer fra tidligere år, som ikke er fullført, vedtas videreført 2018 med tidligere vedtatt finansiering.
6. Grane kommune vedtar gebyrregulativ som presentert i Økonomiplan 2018 – 2021 med handlingsprogram, budsjett 2018. Som et godt folkehelseiltak tas ikke betaling for fritidsbading.

Grane kommune
Midt i blinken

ØKONOMIPLAN 2018- 2021
MED HANDLINGSPROGRAM
BUDSJETT 2018

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	5
1.1	Innledende kommentarer budsjett 2018.....	5
1.2	Visjon.....	7
2	Generelt om økonomiplanen	7
2.1	Kommunelovens bestemmelser.....	7
3	Rammebetingelser	8
3.1	Befolkningsutvikling og prognoser	8
3.2	Statsbudsjettet 2018.....	13
4	Felles inntekter og finans	15
4.1	Skatter – Rammetilskudd - Konesjonskraft.....	15
4.1.1	Skatter.....	15
4.1.2	Rammetilskudd	15
4.1.3	Konesjonskraft (ikke ferdigstillt- salget avtalt utføres fredag 17.11.2017 via Kommunekraft)	16
4.2	Lånekostnader.....	16
4.3	Utlån	18
4.3.1	Næringslån	18
4.4	Avskrivninger	18
5	Hovedoversikt	18
5.1.1	Økonomisk oversikt drift.....	18
5.1.2	Budsjettskjema 1A drift.....	19
5.1.3	Anskaffelse og anvendelse av midler.....	20
6	Tjenesteområder.....	22
6.1	Budsjett resultateneheter	22
6.2	Ressursbruk/ oversikt ansatte	23
6.2.1	Sykefravær og sykefraværsutvikling:	23
6.2.2	Vikarbruk.....	24
6.2.3	Kompetanseutvikling	24
6.2.4	Rekruttering	24
6.3	Ansvar 0. Politisk/ tilskudd	25
6.3.1	Personalplan	25
6.3.2	Økonomisk ramme	26
6.3.3	Tilskudd og kontingenter.....	26

6.3.4	Kirken.....	27
6.4	Ansvar 1. Sentraladministrasjon	28
6.4.1	Personalplan	28
6.4.2	Økonomisk ramme	28
6.4.3	Innhold	28
6.4.4	Rådmannen.....	29
6.4.5	Kommunekassen.....	29
6.4.6	Servicetorget.....	29
6.4.7	IKT	29
6.4.8	Renhold.....	29
6.5	Ansvar 2. Oppvekst- og kultur	30
6.5.1	Personalplan	30
6.5.2	Økonomisk ramme	30
6.5.3	Ledelse og organisering.....	31
6.5.4	Grane kommunale barnehage	31
6.5.5	Grane Barne- og ungdomsskole.....	32
6.5.6	Voksenopplæring.....	32
6.6	Ansvar 4. Teknisk og næring	33
6.6.1	Personalplan	33
6.6.2	Økonomisk ramme	33
6.6.3	Administrasjon teknisk	34
6.6.4	Eiendomsskatt.....	34
6.6.5	VAR.....	35
6.6.6	Veier.....	35
6.6.7	Bygninger.....	36
6.6.8	Trofors stasjon	36
6.6.9	Næring	37
6.6.10	Brannvern	37
6.6.11	Feiing og tilsyn av fyringsanlegg	38
6.6.12	Snøscooterløyper.....	38
6.6.13	Salg av eiendomsinformasjon	38
6.7	Ansvar 5. Helse og omsorg	39
6.7.1	Personalplan	39
6.7.2	Økonomisk ramme	39
6.7.3	Innhold	40
6.7.4	Administrasjon helse- og omsorgsavdelingen.....	40
6.7.5	Sykehjem.....	41

6.7.6	Hjemmetjeneste	41
6.7.7	Ergoterapaut/hjelpemiddelkontakt	42
6.7.8	Folkehelse og fysioterapi	42
6.7.9	Helsestasjon/ skolehelsetjenesten	43
6.7.10	Psykisk helse- og rustjenesten	43
6.7.11	Miljøterapitjenesten	43
6.7.12	Legetjenesten	44
6.8	Ansvar 6. NAV	45
6.8.1	Personalplan	45
6.8.2	Økonomisk ramme (ansvar 6000-6399)	45
6.8.3	Administrasjon NAV	45
6.8.4	Sosialkontortjenester	46
6.8.5	Kvalifiseringsprogrammet	47
6.8.6	Husbankens tilskuddsordning	47
6.8.7	Startlån som bruk til egenkapital	47
6.8.8	Bosetting av flyktninger	48
6.8.9	Budsjett flyktningetjeneste	48
7	Investeringer	50
7.1	Investering 2018	50
7.2	Investeringsplan 2019-2021	51
7.3	Økonomisk oversikt investering	55
7.4	Budsjettskjema 2A investering	56
7.5	Låneopptak	57
8	Vedlegg	58
8.1	Betalingsregulativ	58

1 Innledning

1.1 Innledende kommentarer budsjett 2018

Den dagen Statsbudsjettet for 2018 ble lagt fram, var det jubel i Grane pga bevilgninger til ny og bedre E6. Det skjer mye positivt i Granesamfunnet og det skal være godt og trygt å bo i Grane kommune selv om kommunebudsjettet er stramt. For Statsbudsjettet for 2018 ga mye mindre bevilgning til kommunebudsjettet enn kommuneorganisasjonen var forberedt på.

Grane kommunes budsjett 2018 er et budsjett som innehar reduksjon på mange tjenesteområder og særlig på de områder hvor vi ikke har lovpålagte forpliktelser.

Budsjett 2018 redusert er redusert med lønnsmidler tilsvarende 5 årsverk i forhold til budsjett 2017. I budsjettet legges det opp til at vi blir færre ansatte og vi må utføre flere oppgaver

Det er særskilt 4 forhold som påvirker Grane kommunes økonomiske situasjon 2018:

1. Lav tildeling av rammeoverføring gitt i Statsbudsjettet
2. Historisk lavt antall tiltak som inngår i investeringsbudsjettet 2018
3. Vi blir flere eldre og færre innbyggere jfr demografiske prognoser
4. Økte oppgaver til kommunen, strengere krav til kommunen, andre endringer.

Det legges fram et budsjett med reduksjon i

- kurs/opplæring
- antall ansatte
- forbruksvarer i alle avdelinger (foruten medisinsk forbr)
- mindre vedlikehold

Disse forholdene krever at vi endrer måten å jobbe på og måten vi organiserer våre tjenester på. Når kursbudsjettet reduseres / settes i null, settes ekstra store krav til hver mellomleder som må sørge for at Grane kommune fortsatt er en lærende organisasjon.

Vi er tildelt mindre i overføringer enn det som vi må betale ut gjennom lønns- og prisvekst og gjennom økte statlige krav til kommunal oppgaveutførelse. Total økning var på 1,2 %, ca kr 1,6 mill. Ca 75 % av Grane kommunes budsjett er lønnsutgifter og 80-90 % av våre ansatte fikk et sentralt bestemt lønnspløgg på 2,4 % i 2017, ca kr 1,8 mill.

De ansattes arbeidsinnsats og måte å arbeide på, er den største kapitalforvaltningen i vår organisasjon.

Medarbeidernes kompetanse er avgjørende for at kommunen skal kunne levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne. Kompetanse og fagutvikling mot en kunnskapsbasert praksis er viktige strategiske virkemidler. Organisasjonen må ha fokus på innovasjon og teknologi i utviklingen av tjenester i framtida.

I økonomiplanperioden vil rådmannens stab ha særlig fokus på 3 arbeidsfelt utover daglig drift:

- Der mennesker og elver møtes skapes trivsel og muligheter.

I nedgangsperioder må vi løfte blikket og skape overskudd til å delta i positive prosesser. Grane kommune har mye å glede seg til vedr lokalsamfunnsutvikling, veiutbygging og Vefsna som lakseelv.

Bidra der det er nødvendig for å legge grunnlaget for utvikling av elvebaserte aktiviteter, tettstedsutvikling/veiutvikling, delta i utarbeidelse av næringsplanen.

- Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass

Organisasjon: Å redusere i antall ansatte, endre organisasjonen, innføre nye arbeidsmetoder. Det må skje både i raske prosesser og i hele økonomiplanperioden. Dette i samspill med tillitsvalgte og folkevalgte. Samtidig som vi ivaretar folkehelse og beholder lavt sykefravær.

- Nordlands beste Folkehelsekommune

Nytt helsetun/Folkehelsehuset: Prosessen fram til åpning av nytt helsetun. Oppstart av prosess med hva skal Kommunehuset og dagens sykehjem brukes til. Sette kriterier for mellomledernes mål for å opprettholde Grane kommune som helsefremmende arbeidsplass.

Videreføre lavtersketilbud til våre innbyggere.

I 2017 har vi hatt et sykefravær på 6-6,5%, noe som er svært lavt i offentlig forvaltning. Rådmann tror ikke at vi kan forvente reduksjon under 6 % i 2018.

Tone Larsen
rådmann

1.2 Visjon

Grane kommune midt i blinken

Uavhengig av budsjettstatus er Grane fortsatt midt i blinken ! Mellom hav og innland, midt mellom nasjonalparker og kommunikasjonsknutepunkt. Og det skal fortsatt være et blinkskudd å finne seg arbeid og bolig her.

Visjonen vår: Der mennesker og elver møtes skapes trivsel og muligheter, er en levende visjon som vi vil utvikle i 2018 og i hele økonomiplanperioden.

Grane kommunestyre har vedtatt følgende satningsfelt 2017-2021:

- a. *Arbeidsplasser og kompetanse*
- b. *Bolyst og inkludering*
- c. *Nordlands beste folkehelsekommune*
- d. *Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass*

Avdelingens arbeid med kommunens visjon og mål.

Det er ikke avsatt særskilte midler for at avdelingens skal arbeide med folkehelse/helsefremmende arbeidsplass og kommunens mål og visjon. Denne type arbeid som skal være en del av kommunens daglige drift i helt ordinære oppgaver innenfor driftsbudsjettet.

For eksempel at:

- barnehagen fortsatt drifter fleksibelt og brukertilpasset for både foreldrenes arbeids- og pendlertid og næringslivets behov.
- vi utføre tiltak som bidrar til bolyst og trygghet
- vi skaper gode sosiale arenaer, integrere nyansatte og nye innbyggere, avholde sosiale happeninger, legge til rette for treningstilbud og rikt friluftsliv.
- vi leverer trygt godt vann og hindrer forurensning

Både ansatte, innbyggere og besøkende skal få et positivt inntrykk av Grane kommune.

Hver og en ansatt i Grane kommune kan bidra til dette uten at det avsettes egne midler.

2 Generelt om økonomiplanen

2.1 Kommunelovens bestemmelser

Økonomiplanen utarbeides etter § 44 i kommuneloven, mens kravene til årsbudsjettet fremgår av §§ 45 og 46 i samme lov.

Kommunestyret vedtar økonomiplan med handlingsprogram og årsbudsjett for 2018.

Kommuneloven stiller følgende krav til dokumentet:

1. Kommunestyret skal årlig vedta en rullerende økonomiplan
2. Økonomiplanen skal omfatte de 4 neste budsjettår
3. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte.
4. I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp, jfr. 46, nr. 6.
5. Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet, skal integreres i økonomiplanleggingen og bruken av midler innarbeides i planen.
6. Kommunestyret vedtar selv økonomiplanen og endringer i denne. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.
7. Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Økonomiplanen danner grunnlaget for all planlegging i kommunen. Dette betyr at de hovedpremisser som ligger til grunn i økonomiplanen ikke kan fravikes i andre planer uten at konsekvensene er vurdert i økonomiplansammenheng.

Planen er primært et styringsredskap for kommunen. Den skal hjelpe kommunens ledelse til å få en oversikt over den økonomiske handlefriheten, samt til å foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Økonomiplanen er regnet ut med utgangspunkt i forventet lønns- og prisnivå i 2018. Rådmannen utarbeider et samordnet og balansert utkast til økonomiplan på rammenivå som legges fram for formannskapet. Formannskapet foretar innstilling i saken overfor kommunestyret.

Arbeidsmiljøutvalgets, Eldrerådets og andres uttalelse følger med til kommunestyret. Etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak på rammenivå, lager administrasjonen i samsvar med kommunens økonomireglement det detaljerte budsjettet.

3 Rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling og prognoser

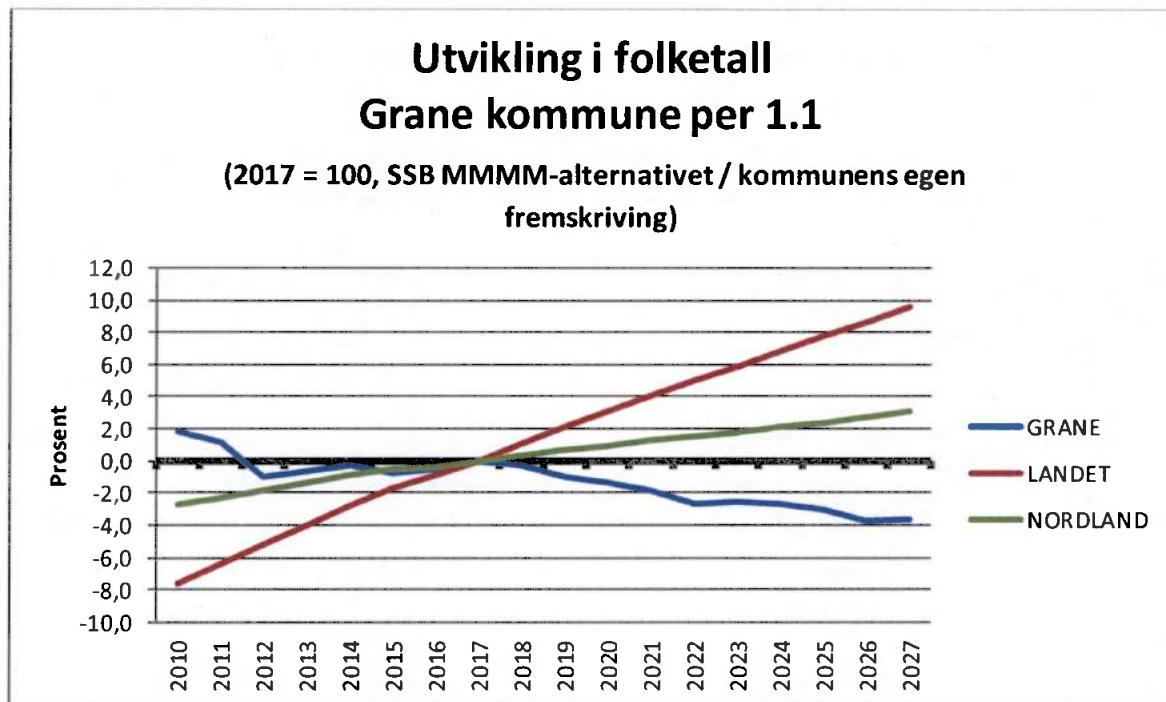
Prognosene tilsier at innbyggertallet går nedover de neste årene. Likevel mer positive prognoser enn i fjor.

For at vi skal klare å snu denne utviklingen må vi sette inn tiltak som hindrer fraflytting og som gjør at vi får økt tilflytting.

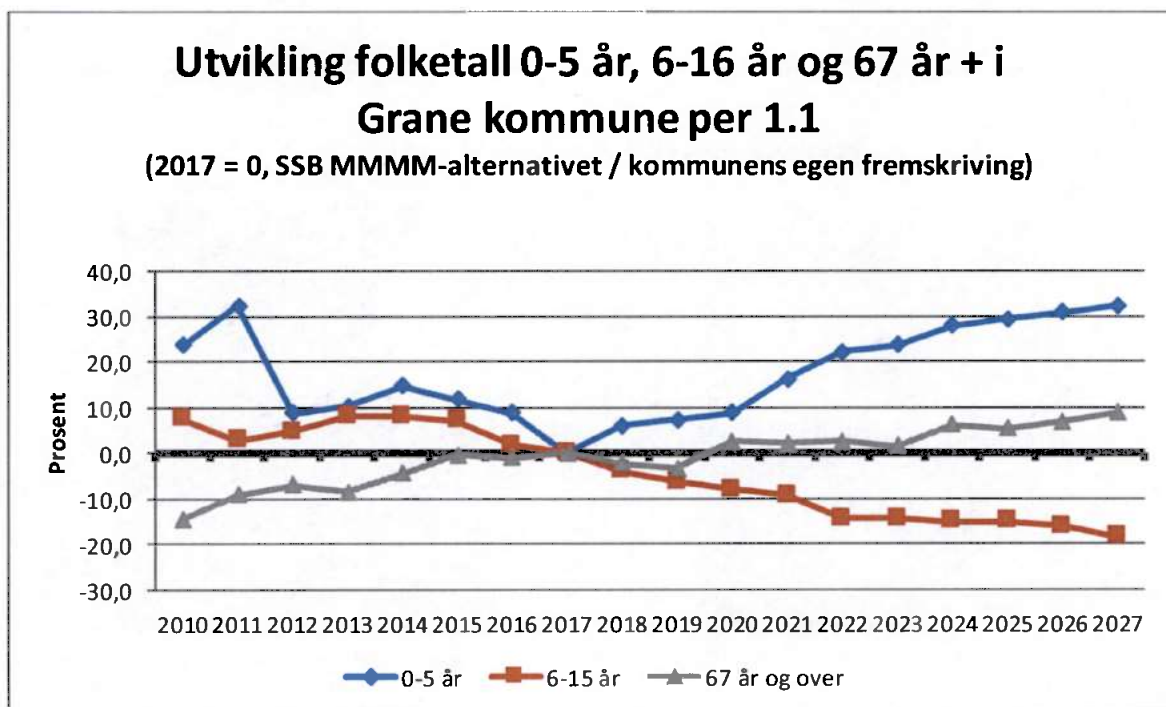
Utviklingen som legges fram her kan tilsi mindre rammer til kommunen framover.

Befolkning og demografi

Prognoser på antall innbyggere fordelt 2017-2027 i henhold til ulike aldersgrupper:

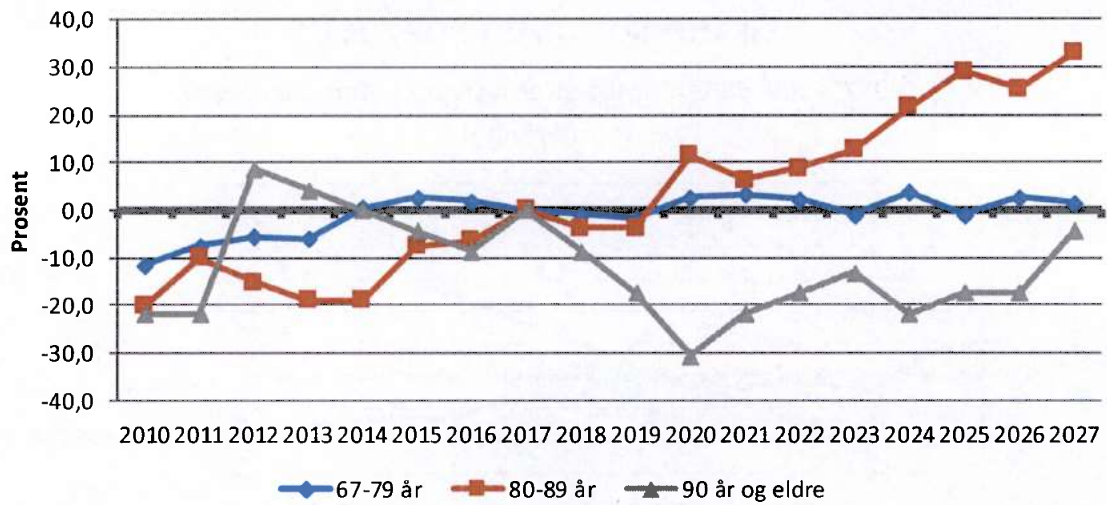
Statistisk vil folketallet i Grane kommune reduseres med 54 personer fram mot 2027.

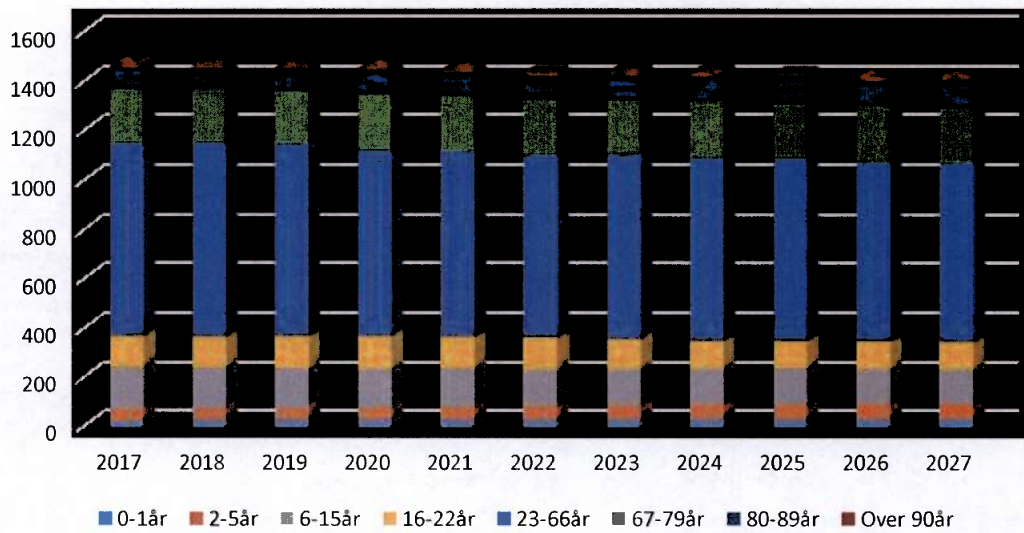

Utvikling folketall 67-79 år, 80-89 år og 90 år + i Grane kommune per 1.1

(2017 = 0, SSB MMMM-alternativet / kommunens egen fremskriving)

Demografisk prognose LLML

Prognosen framover indikerer følgende:

- LLML-prognosen(LLML betyr lav nasjonal vekst-prognose) indikerer en reduksjon i folketallet på ca. 54 personer fram til 2027.
- Aldersgruppen 0-5 år ser ut til å stabilisere seg i denne perioden, men en antatt nedgang på om lag 30 personer i aldersgruppen 6-15 år.
- Det ser også ut til at aldersgruppen 16-22 år og 23-66 år vil få en nedgang på henholdsvis 14 og 58 personer.
- En antatt økning på rundt 30 personer i aldersgruppen 80-89.

Befolkningsframskriving for Grane kommune viser en reduksjon av innbyggertallet frem til 2028. Det er hovedsakelig de yngre aldersgruppene som går ned, mens gruppen 65 – 79 og 80 + øker. Det kritiske er nedgang i grupper som gir skatteinntekter, samt at områdene for helse og omsorg får økt antall brukere.

Folkehelseinstituttets begrunnelse for valg av indikator:

Befolkningsframskrivinger kan tjene mange formål og fungere som et nyttig instrument for planlegging i kommunene. Høy levealder betyr at folk er ved god helse og at vi har gode velferdsordninger, men flere eldre betyr også at det blir flere som er syke og som har behov for helse- og omsorgstjenester. Kilde: St.meld. nr. 47, 2008-2009, Samhandlingsreforme.

Forventet levealder for norske kvinner er 82,6 år og for menn 77,9 år. For graneværingene er prognosene 81,4 år for kvinner og 77,2 år for menn. (Kilde: Kommunehelsa)

Også innen helse- og omsorg må det arbeides på nye måter. Vi kan forvente økte utgifter her og må avsette tid for personale til å utvikle seg innen velferdsteknologi m.m.

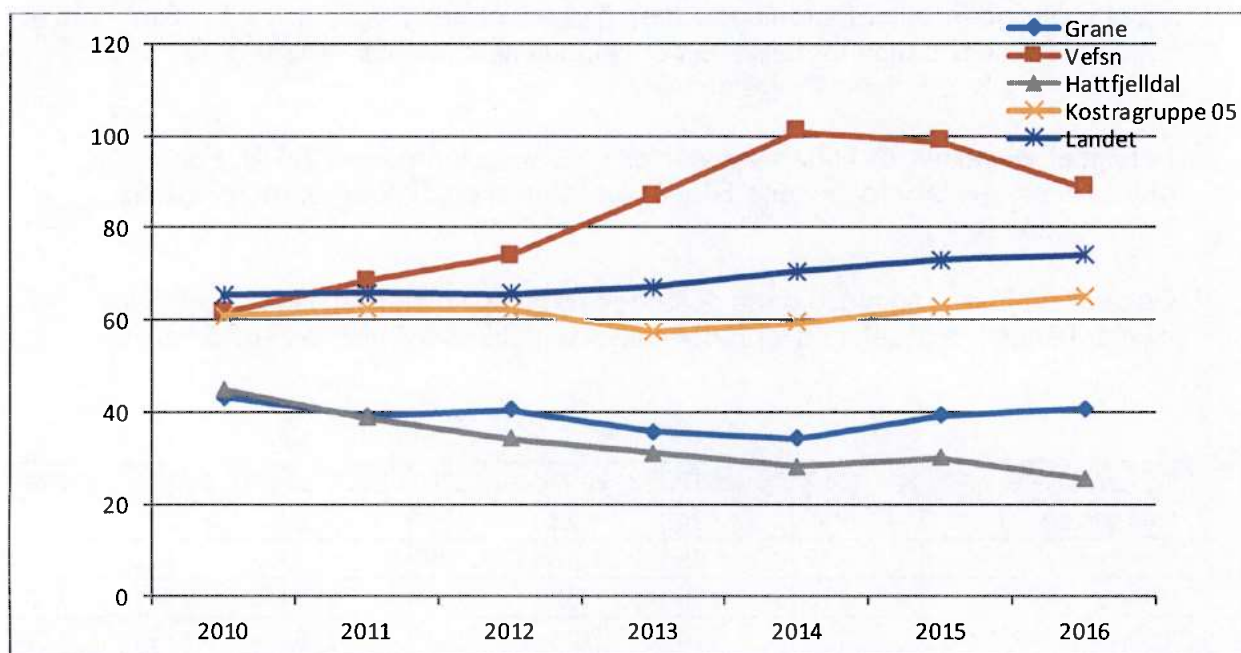
Tall pr. 01.01	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innbyggere 0-1 år	19	24	25	25	25	25	25
Innbyggere 2-5 år	49	48	48	49	54	58	59
Innbyggere 6-15 år	173	166	162	159	157	148	148
Innbyggere 16-22 år	123	124	129	131	126	128	121
Innbyggere 23-66 år	786	791	783	758	754	743	754
Innbyggere 67-79 år	217	215	213	223	224	222	215
Innbyggere 80-89 år	79	76	76	88	84	86	89
Innbyggere over 90 år	23	21	19	16	18	19	20
Innbyggere i alt	1469	1465	1455	1449	1442	1429	1431

Tall pr. 01.01	2024	2025	2026	2027
Innbyggere 0-1 år	27	25	26	27
Innbyggere 2-5 år	60	63	63	63
Innbyggere 6-15 år	147	147	145	141

Innbyggere 16-22 år	111	110	109	109
Innbyggere 23-66 år	746	744	730	728
Innbyggere 67-79 år	225	215	223	220
Innbyggere 80-89 år	96	102	99	105
Innbyggere over 90 år	18	19	19	22
Innbyggere i alt	1430	1425	1414	1415

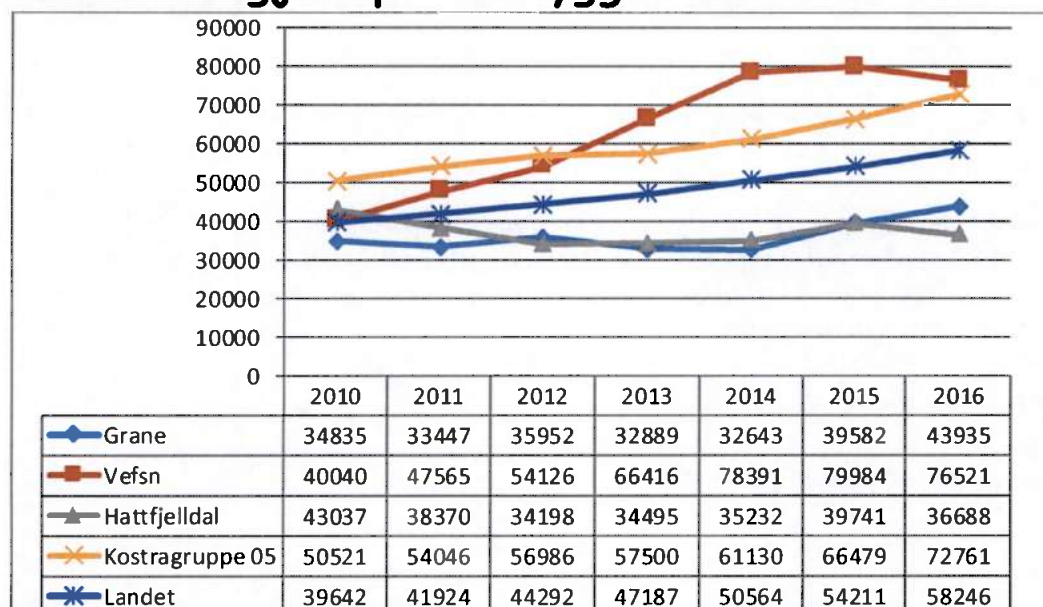
Lånegjeldsutvikling i % av brutto driftsinntekter

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Grane	43,3	39,1	40,4	35,6	34,1	39,2	40,7
Hattfjelldal	44,9	38,8	34,3	31,0	28,2	30,0	25,5
Vefsn	61,5	68,4	73,8	86,7	100,7	98,7	88,6
Kostragruppe 05	60,9	62,2	62,0	57,4	59,4	62,6	65,0
Landet	65,5	65,9	65,7	67,1	70,4	73,6	74,0

Denne grafen illustrerer lånegjeldsutviklingen i Grane i prosent av sum brutto driftsinntekter sammenlignet med nabokommuner og kostragruppe fra 2010.

Netto lånegjeld pr. innbygger 2010-2016

I sammenligning med nabokommuner og kostragruppe 05 (som Grane kommune tilhører), har Grane kommune en akseptabel lånegjeld pr. innbygger. Denne vil økes betraktelig når vi i budsjett 2018 skal ta opp lån på 18 millioner, og 2019-2020 låneopptak til nytt sykehjem.

3.2 Statsbudsjettet 2018

Anslag på vekst i frie inntekter

Den nominelle veksten i kommunesektorens frie inntekter fra 2017 til 2018 er anslått til 2,5 prosent regnet fra anslag på regnskap for 2017. Dette anslaget inkluderer en oppjustering av skatteanslaget for 2017 med 4 milliarder kroner fra revidert nasjonalbudsjett for 2017.

Anslag på kommunesektorens frie inntekter i 2018 inkluderer rammetilskudd og skatter i alt (inkludert inntektsutjevning). I anslaget på frie inntekter på kommunenivå er eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter ikke inkludert. Inntektsveksten er vist i 1 000 kroner og i prosent regnet fra anslag på regnskap for 2017. Vekstanslaget er korrigert for oppgaveendringer, regelendringer og endringer i finansiering mellom forvaltningsnivåene. Veksten vises i nominelle tall.

Ved fordeling av skatteinntekter for 2017 og 2018 er det tatt utgangspunkt i skattefordelingen i 2016. For den enkelte kommune og fylkeskommune er skattenivået for inntektsutjevning framskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget og innbyggertallet per 1. januar 2017. Dette betyr at det er forutsatt en lik skattevekst for alle kommuner og fylkeskommuner i anslagene.

Regnet fra anslag på regnskap for 2017 er realveksten i kommunesektorens frie inntekter for 2018 anslått til -0,1 prosent. Realveksten bygger på anslått kostnadsvekst i kommunesektoren (deflator) i 2018 på 2,6 prosent.

For nærmere dokumentasjon for enkeltkommuner vises det til beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2017–2018), Grønt hefte for 2018 tabell 3-fk og tabell 3-k.

Fylkesmennene har i ulik grad holdt tilbake skjønnsmidler til fordeling i løpet av året. Veksttallene på kommunenivå som presenteres her inkluderer ikke eventuelt tilbakeholdt skjønn, noe som kan påvirke vekstanslaget for den enkelte kommune. Veksten for kommunene på fylkesnivå inkluderer tilbakeholdte skjønnsmidler.

Kommunene i Nordland

Vekst i frie inntekter fra 2017 til 2018

Fra 2017 til 2018 er det på landsbasis en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 2,6 prosent, regnet fra anslag på regnskap for 2017. Kommunene i Nordland anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 2,1 prosent.

I Nordland har 13 av 44 kommuner en vekst som er høyere enn eller lik veksten på landsbasis. Størst vekst har Steigen kommune med 6,4 prosent, mens Røst kommune har lavest vekst med 1,5 prosent. Vekstprosentene er regnet fra anslag på regnskap for 2017.

Frie inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov

Sett under ett hadde kommunene i Nordland i 2016 utgiftskorrigerede frie inntekter over landsgjennomsnittet. Når man sammenligner kommunenes inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov, tar man hensyn til at de antatte kostnadene ved å produsere tjenester varierer betraktelig mellom kommunene.

I Nordland hadde 34 av 44 kommuner utgiftskorrigerede frie inntekter som var høyere enn eller lik landsgjennomsnittet. Variasjoner i inntektsnivå kommunene imellom har hovedsakelig sammenheng med variasjoner i skatteinntekter, regionalpolitiske tilskudd og skjønnstilskudd.

Finansielle indikatorer

Netto driftsresultat viser hva kommunene sitter igjen med av driftsinntekter når alle driftsutgifter inkludert netto renteutgifter og låneavdrag er trukket fra. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk. Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat over tid ligge på om lag 1¾ prosent av driftsinntektene for kommunene samlet.

Kommunene i Nordland hadde i 2016 i gjennomsnitt et netto driftsresultat på 3,3 prosent av driftsinntektene. Landsgjennomsnittet for kommunene inkludert Oslo var 4,0 prosent.

Netto lånegjeld viser kommunens/fylkeskommunens langsiktige gjeld fratrukket totale utlån (videreformidling av lån) og ubrukte lånemidler og er et uttrykk for den gjelden som må dekkes av kommunenes ordinære inntekter. Kommunene i Nordland hadde i gjennomsnitt

73 361 kroner per innbygger i netto lånegjeld i 2016. Landsgjennomsnittet var 63 977 kroner per innbygger.

4 Felles inntekter og finans

4.1 Skatter – Rammetilskudd - Konesesjonskraft

	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Inntektsskatt	30 027	31 257	32 939	32 827	32 827	32 827	32 827
Eiendomsskatt Verker/ bruk	4 745	4 804	4 224	4 220	4 220	4 220	4 220
Eiendomsskatt Hytter og hus	2 187	2 193	2 193	2 190	2 190	2 190	2 190
Rammetilskudd	71 707	73 536	73 776	75 535	75 535	75 535	75 535
Sum	108 666	111 790	113 132	114 772	114 772	114 772	114 772

(Tall i løpende regnskapstall og hele tusen)

4.1.1 Skatter

Skatteanslaget for 2018 er satt i forhold til KS sin prognosemodell. Etter inntektssystemet vil vi oppnå en skatteutjevning på **94,1%** av landsgjennomsnittet, uansett utvikling av egen skatteinntang

Den kommunale inntektsskatteøren for 2018 for personlige skattytere og dødsbo skal være den av Stortingets høyeste fastsatte sats. Den kommunale inntektsskatteøren for 2018 for elektrisitetsverk som lignedes etter skattelovens § 19 e, skal være i samsvar med høyeste lovlig sats.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2018 er 7 promille, jfr eiendomsskattelovens §11 første ledd. Differensiert skattesats for hytter og hus er 4 promille for 2018. Kommunestyret fastsetter hvert år i forbindelse med budsjettet hvilke satser som skal nyttes. Eiendomsskatten beregnes ut fra eiendomsskattetakstgrunnlaget.

Eiendomsskatt for hytter og hus, samt forretningseiendommer ble innført i 2009.

Eiendomsskattesatser 2018:

Hytter og hus	4 promille
Verker og bruk	7 promille
Forretningseiendommer	7 promille

4.1.2 Rammetilskudd

Kommunens frie inntekter består i all hovedsak av skatt og rammetilskudd. Rammetilskuddet for 2018 og videre framover, er en prognose. Anslaget på skatteinntekter og rammetilskudd i tabellen ovenfor bygger på en beregningsteknisk modell utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund. Den beregner skatt og rammetilskudd for hver kommune for neste år basert på regjeringens forslag til budsjett for 2018. Beregningene baserer seg på at alle kommunene får samme skattevekst som gjennomsnittet av kommunene.

Rammetilskuddet er bl.a. avhengig av folketallet og alderssammensetningen i kommunen. Prognosen er utregnet etter folketallet pr. 01.07.17. Innbyggertall pr. 01.07.2017 – **1460 innbyggere.**

4.1.3 Konesjonskraft

(ikke ferdigstilt- salget skal utføres fredag 17.11.2017 via Kommunekraft)

Salg av konesjonskraft er budsjettert med kr. **1.000.000** for 2018. Gjelder mengde kraft 9,181 GWh (9 181 000 KWh) for Grane kommune. Ny konesjonskraftavtale inngått **20.11.2016**, for perioden 01.01 – 31.12.2018.

Det ble oppnådd en pris på **274,01 NOK/MWh**. Ny konesjonskraftavtale inngått med **Ishavkraft AS**. Gjelder for perioden **01.01 – 31.12.2017**. Avtale for 2019 og videre framover vil bli forhandlet i løpet av 2018. Da i samarbeid med Hemnes og Hattfjelldal kommuner. **Rana kommune valgte å ikke være med på budrunde sammen med Hemnes, Hattfjelldal og Grane for 2017. De kjørte eget løp denne gang.**

Inntekt på salg konesjonskraft er økt med 6,75 øre fra 2016.

Konesjonsavgifter er budsjettert med kr. 869.364 for 2018.

Gjelder konesjon av 22.12.1960 for overføring av vann fra Vefsna til Røsvatn. Grane kommune sin andel er 35,2 % av kr. 2.469.785. Granes andel konesjonsavgift kr. 869.364- avsettes på næringsfond

4.2 Lånekostnader

UB	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Langsiktig lånegjeld (eks. pensjonsforpl.)	79 481	79 385	80 884	92 389	140 328	147 483	146 158
Driftsinntekter*	147 777	158 527	145 778	148 693	151 666	154 700	157 794
% av driftsinntekter	53,7	50,1	55,5	62,1	92,5	95,3	92,6

*Årene 2020-2021 påslag på 2 % økning av driftsinntekter.

**I tabellen B 2017 – B 2021 er opptak nye lån lagt inn.

2017 låneopptak 8 mill

2018 låneopptak 18 mill

2019 låneopptak 55 mill (nytt sykehjem)

2020 låneopptak 10 mill

2021 låneopptak 7 mill

Tabellen ovenfor viser utviklingen i kommunens langsiktige gjeld eksklusiv formidlingslån fra 2015 og ut budsjettåret 2021.

Langsiktig gjeld bør ikke overstige 50 % av driftsinntektene.

Stort låneopptak i 2015, førte til økning. Her overskrider kommunen anbefalt grense. I 2016 ble det vedtatt låneopptak på 6,3 mill. Dette førte til en liten reduksjon i lånegjelden. For budsjett 2017 anbefalte administrasjonen sterkt til at låneopptak måtte holdes på et minimum. Vedtatt investeringsbudsjett med låneopptak 8 mill førte til %-vis økning mer enn ønsket i forhold til planer om nytt sykehjem. Investeringsbudsjett 2018 vedtok låneopptak 18 mill, noe som fører til at den anbefalte grense overskrides med 12 %. En forutsetning for videre investeringer etter realisering av nytt sykehjem, er at investeringskostnadene holdes på et absolutt minimum i noen år.

Kommunens handlefrihet er avhengig av nivået på lånegjelden. Høy lånegjeld impliserer store kapitalutgifter i form av renter og avdrag.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i rente- og avdragsutgiftene totalt i kommunen. Fra 2019 vil renter og avdrag nye lån komme i tillegg.

	R2015	R 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Renteutgifter	1 665	1 930	2 145	2 618	2 683	3 783	4 191
Renteinntekt	1 223	972	1000	700	700	700	700
Avdrag på lån	5 310	6 212	6 504	6 494	7 060	7 155	7 799

(tall i hele tusen)

**I tabellen B 2017 – B 2021 er opptak nye lån lagt inn.

2017 låneopptak 8 mill

2018 låneopptak 18 mill

2019 låneopptak 55 mill (nytt sykehjem)

2020 låneopptak 10 mill

2021 låneopptak 7 mill

Tallene er utarbeidet med forutsetning om jevn avdragsbetaling.

Evt. låneopptak 2019/20 nytt sykehjem ekstra driftsutgifter:

	Avdrag 40 år	Avdrag 30 år	Avdrag 20 år	Renter (2%)
Lån 100 mill	2 500 000	3 333 000	5 000 000	2 000 000
Lån 70 mill	1 750 000	2 333 333	3 500 000	1 400 000
Lån 50 mill	1 250 000	1 666 666	2 500 000	1 000 000

Renteinntektene for Vefсна-fondet godskrives fondet ved årets slutt. I tillegg kommer de ordinære renteinntektene.

Renteutgiftene fra B2018 vil stige jfr. nye låneopptak. I og med at Grane kommune har hatt grei likviditet, blir nytt lån tatt opp med utbetaling i desember. Driftsbudsjettet blir derfor ikke belastet med renter og avdrag på nytt lån inneværende år. Budsjett 2018 er laget med stipulering av renta på utlån med 2,0%. Faste renteaftaler er regnet inn eksakt.

4.3 Utlån

4.3.1 Næringslån

Utlån til bedrifter	Låneopptak	Rentesats	Rest lånegjeld (01.01.18)	Status
Svenningdal Trevarfabrikk AS	5.000.000 (2010)	Nibor+1,5	4.000.000	Avdrag fom 2017 Betaler renter
Delal Eiendom AS	1.500.000 (2013)	Nibor+1,0	888.883	Betaler avdrag og renter
Trofors Veiservice AS	200.000 (2013)	Nibor+1,0	44-432	Betaler avdrag og renter
KOA Børgefjell AS	5.000.000 (2014)	Nibor+1,5	4.500.000	Avdrag fom 2017 Betaler renter
Jan Thomas Kløvimo	943.000 (2015)	Nibor+3,0	825.125	Betalingsutsettelse avdrag til 01.07.2018(Fond 13/17) Betaler renter

Renter og avdrag tilbakeføres fortløpende til Vefsnafond

4.4 Avskrivninger

Totale avskrivninger budsjett 2018 Kr. 8 205.888.

5 Hovedoversikt

5.1.1 Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	5 716	5 303	5 303	5 303	5 303	
Andre salgs- og leieinntekter	12 673	12 986	12 986	12 986	12 986	
Overføringer med krav til motytelse	15 879	5 986	5 986	5 986	5 986	
Rammetilskudd	73 536	73 776	73 776	73 776	73 776	
Andre statlige overføringer	8 837	7 226	7 226	7 226	7 226	
Andre overføringer	2 685	275	275	275	275	
Skatt på inntekt og formue	31 257	32 939	32 939	32 939	32 939	
Eiendomsskatt	6 998	6 417	6 417	6 417	6 417	
Andre direkte og indirekte skatter	943	869	869	869	869	
Sum driftsinntekter	158 527	145 778	145 778	145 778	145 778	
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	84 024	81 648	81 648	81 648	81 648	
Sosiale utgifter	13 294	17 746	17 746	17 746	17 746	
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	27 733	23 049	23 049	23 049	23 049	

Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	9 463	7 629	7 629	7 629	7 629
Overføringer	14 564	7 534	7 534	7 534	7 534
Avskrivninger	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849
Fordeelte utgifter	0	140	140	140	140
Sum driftsutgifter	155 929	144 457	144 457	144 457	144 457
Brutto driftsresultat	2 597	1 320	1 320	1 320	1 320
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte	2 468	2 361	2 361	2 361	2 361
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	970	2 091	2 091	2 091	2 091
Sum eksterne finansinntekter	3 439	4 452	4 452	4 452	4 452
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkostninger	1 930	2 145	2 145	2 145	2 145
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	6 212	6 504	6 504	6 504	6 504
Utlån	492	90	90	90	90
Sum eksterne finansutgifter	8 634	8 739	8 739	8 739	8 739
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-5 195	-4 287	-4 287	-4 287	-4 287
Motpost avskrivninger	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849
Netto driftsresultat	4 251	3 882	3 882	3 882	3 882
Bruk av tidlegere års regnsk.m.mindreforbr.	6 683				
Bruk av disposisjonsfond	1 787	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	8 634	1 460	1 460	1 460	1 460
Sum bruk av avsetninger	17 106	1 460	1 460	1 460	1 460
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m.merforbruk	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	9 417	1 147	1 147	1 147	1 147
Avsatt til bundne fond	5 979	4 196	4 196	4 196	4 196
Sum avsetninger	15 397	5 343	5 343	5 343	5 343
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	5 960	0	0	0	0

Alle tall i 1 000 kr.

5.1.2 Budsjettskjema 1A drift

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Skatt på inntekt og formue	31 257	32 939	32 939	32 939	32 939	32 939
Ordinært rammetilskudd	73 536	73 776	73 776	73 776	73 776	73 776
Skatt på eiendom	6 998	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417
Andre direkte eller indirekte skatter	943	869	869	869	869	869
Andre generelle statstilskudd	8 837	7 226	7 226	7 226	7 226	7 226
Sum frie disponible inntekter	121 572	121 227	121 227	121 227	121 227	121 227
Renteinntekter og utbytte	2 468	2 361	2 361	2 361	2 361	2 361

Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	1 930	2 145	2 145	2 145	2 145	2 145
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	6 212	6 504	6 504	6 504	6 504	6 504
Netto finansinnt./utg.	-5 674	-6 288	-6 288	-6 288	-6 288	-6 288
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	9 417	1 147	1 147	1 147	1 147	1 147
Til bundne avsetninger	5 979	4 196	4 196	4 196	4 196	4 196
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	6 683	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	1 787	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	8 634	1 460	1 460	1 460	1 460	1 460
Netto avsetninger	1 709	-3 882	-3 882	-3 882	-3 882	-3 882
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	117 606	111 056	111 056	111 056	111 056	111 056
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	117 606	111 056	111 056	111 056	111 056	111 056
Mer/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1 000 kr.

5.1.3 Anskaffelse og anvendelse av midler

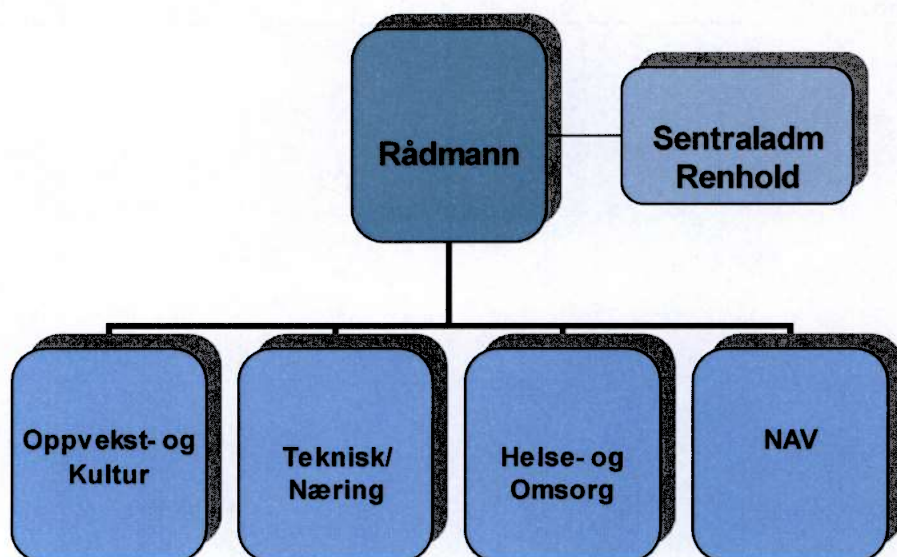
	R 2016	B 2017	B2018	B 2019	B2020	B 2021
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	158 527	145 778	145 778	145 778	145 778	145 778
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	1 961	0	0	0	0	0
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	16 771	13 371	13 371	13 371	13 371	13 371
Sum anskaffelse av midler	177 260	159 149	159 149	159 149	159 149	159 149
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	149 080	135 408	135 408	135 408	135 408	135 408
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	14 235	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	10 014	9 578	9 578	9 578	9 578	9 578
Sum anvendelse av midler	173 329	157 986	157 986	157 986	157 986	157 986
Anskaffelse - anvendelse av midler	3 930	1 163	1 163	1 163	1 163	1 163
Endring i ubrukte lånemidler	-6 157	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	-2 226	1 163	1 163	1 163	1 163	1 163
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	21 357	5 897	5 897	5 897	5 897	5 897
Bruk av avsetninger	17 176	6 934	6 934	6 934	6 934	6 934
Til avsetning senere år	250	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	3 930	-1 036	-1 036	-1 036	-1 036	-1 036

Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849
Interne utgifter mv	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849	6 849
Netto interne overføringer	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

6 Tjenesteområder

6.1 Budsjett resultatenheter

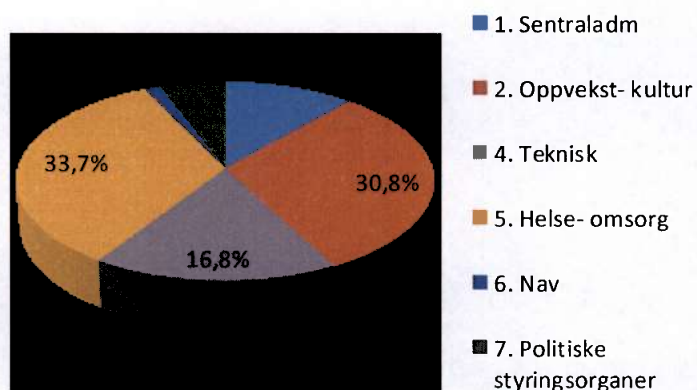
Område		Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
1	Sentraladministrasjon	12 677 261	13 302 042	*5
2	Oppvekst- Kultur	35 404 970	35 932 294	1
4	Teknisk	18 491 620	19 622 519	**6
5	Helse- omsorg	36 759 364 +886 000	39 265 029	4,3
6	Nav (u/flyktning)	1 813 596	1 749 297	-4
7	Politiske styringsorganer	6 661 971	6 595 350	***-1

*Rengjøringstjeneste styrket fra flyktningebudsjett

**Økte avskrivninger fra 2017

***Ikke valg i 2018

Budsjett 2018 fordeling %-vis av totalen

6.2 Ressursbruk/ oversikt ansatte

Grane kommune	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Politikk/ tilskudd	1,10		1,10	1,10	1,10	1,10
Sentraladministrasjon	13,05		13,05	13,05	13,05	13,05
Oppvekst og kultur	50,69	0,03	50,72	50,72	50,72	50,72
Teknisk	12,00		12,0	12,0	12,0	12,0
Helse og omsorg	59,42	1,08	60,50	60,50	60,50	60,50
NAV	2,20		2,20	2,20	2,20	2,20
Sum Grane kommune	138,46	1,11	139,57	139,57	139,57	139,57

6.2.1 Sykefravær og sykefraværsutvikling:

	01.01- 31.10.2015	01.01 – 31.10.2016	01.01 – 31.10.2017
Hele kommunen	7,5	6,4	6,1
Sentraladministrasjonen	12,8	5,2	12,8
Oppvekst- kultur	8,3	6,1	7,5
Teknisk	3,2	2,4	1,9
Helse- omsorg	6,4	8,0	4,5
Nav	0	0	0

Sykefravær/nærværsarbeid:

Utviklingen vedr. Sykefravær går riktig vei for Grane kommune og det jobbes systematisk med forebygging.

Det er viktig at vi har ledere som er tett på og jobber systematisk med HMS på den enkelte arbeidsplass. Opplæring og medvirkning er viktig for at den enkelte skal kunne føle seg sett og hørt og samtidig at lederne er tett på, stiller krav og følger opp.

Kostnader pr. dag pr. ansatt som er sykemeldt regnes som 2900.- i totale utgifter for arbeidsgiver pr. Dagsverk i henhold til utregning Sintef.

Det vil være lønnsomt å kunne få ned fraværet enda mer, og vi jobber hele tiden med fokus på nærvær og har godt samarbeid med de ulike aktørene som Nav, Legene, Frisk3 bedriftshelsetjenesten og vår IA kontakt.

Vi ønsker å oppnå våre mål framover med tett oppfølging og tenke nytt ilag med våre samarbeidspartere. Disse er leger og andre sykemeldere, NAV og vår IA kontakt, tillitsvalgte og verneombud. Sammen må vi klare å få en god arbeidsplass som har lavest mulig fravær framover.

6.2.2 Vikarbruk

Kommunen bruker kun vikarer i de stillinger hvor dette er helt nødvendig for å få driften til å gå.

Lederne skal vurdere hvorvidt det må leies inn vikar eller at de kan klare dette uten å leie inn vikar, eller evt. ved å tilby høyere stilling til deltidsansatte i første omgang.

Viser til Hovedtariffavtalen og Arbeidsmiljølovens bestemmelser i forhold til rettigheter ved ledig stilling til deltidsansatte.

De enkelte avdelingene skal sikre at vi har bemanning til å ivareta tjenestene på en forsvarlig måte til enhver tid.

6.2.3 Kompetanseutvikling

Kompetanseheving og videreutdanning er viktig i henhold til kommunens behov.

Videre intern opplæring til våre ansatte er viktig også videre framover. Alle ansatte har behov for intern opplæring innenfor sine områder for å kunne være i stand til å utføre sin jobb tilfredstillende, men de ulike budsjettene har kuttet opplæring/kurs til et egentlig uforsvarlig minimum neste år. Vi må dreie opplæringen med å utnytte egen kompetanse for opplæring i størst mulig grad, samt nettopplæring.

6.2.4 Rekruttering

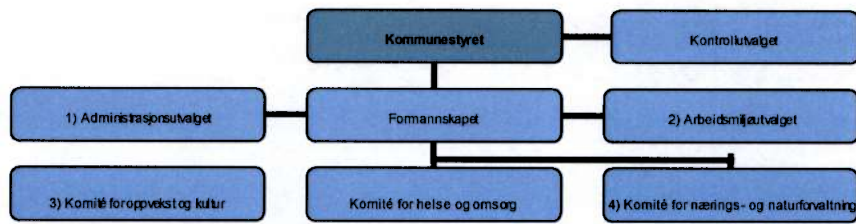
Organisasjonsutvikling, rekruttering og kompetanse er viktige områder for å sikre at kommunen skal levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne.

Mange kommuner opplever på flere områder at det er en kamp om arbeidskraften, og det vil være færre som utdanner seg innen omsorgsyrkene samtidig som behovet for kompetanse og arbeidskraft øker. Grane kommune har ikke opplevd noe særlig utfordring i forhold til rekruttering av fagkompetanse, men vi har brukt en del tid og ressurser på å rekruttere innen en del områder. Viktig å få tak i de rette personene i de rette stillingene.

Medarbeidernes kompetanse er avgjørende for at kommunen skal kunne levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne. Kompetanse og fagutvikling mot en kunnskapsbasert praksis er viktige strategiske virkemidler. Organisasjonen må ha fokus på innovasjon og teknologi i utviklingen av tjenester i framtida.

6.3 Ansvar 0. Politisk/tilskudd

I tillegg kommer andre råd og utvalg oppnevnt av kommunestyret. Her kan nevnes:

- Rådet for eldre og funksjonshemmede
- Ungdomsrådet
- Skattetakstutvalget
- Overskattetakstutvalget
- Overformyndet
- Forlikrådet
- Kommunens klagenemnd = Formannskapet

- 1) Formannskapet + 2 ansatte medlemmer
- 2) 3 medlemmer fra arbeidsgiversiden + 3 ansatte medlemmer
- 3) Komité for oppvekst og kultur er kommunens trafikksikkerhetsutvalg.*
- 4) Er kommunens Planutvalg. Erstatter tidligere Næringskomite som inkluderte vill- og fiskemnd, motorferdselsutvalg samt tidligere friluftnemnd.*

6.3.1 Personalplan

Politikk/tilskudd	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Politikk (ordfører/vara)	1,10	0,00	1,10	1,10	1,10	1,10
Sum politikk	1,10	0,00	1,10	1,10	1,10	1,10

6.3.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	1 453 996	1 488 375	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	909 375	788 375	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	862 800	862 800	
14	Overføringsutgifter	3 435 800	3 455 800	
	Total	6 661 971	6 595 350	-1*

*Pga. valg

6.3.3 Tilskudd og kontingenter

ANSVAR	ART	TEKST	SUM 2017	Forslag 2018	Endring kr	Endring %
200	11953	Kommunenes Sentralforbund	139 000	143 000	4 000	3%
200	11953	LVK-samarbeid	23 500	24 200	700	3%
200	11953	Utmarkskommunenes sammenslutning	34 000	34 000	0	0%
200	11953	Rådet for Nasjonalpark	13 500	13 900	400	3%
200	11953	Norske Parker	3 400	3 500	100	3%
200	11953	Medlemskontigent fylkesavtalen	22 000	22 600	600	3%
200	11953	Midt-Skandia	8 000	8 200	200	3%
200	11953	Sagavegen	5 000	5 000	0	0%
200	11953	Helgeland Friluftsråd	33 000	34 000	1 000	3%
200	13502	ARKIV I NORDLAND	60 000	60 000	0	0%
200	13503	RKK-KONTORET FOR VEFSNREGIONEN	155 000	159 000	4 000	3%
200	13507	KOMMUNEREVISJONEN	440 000	447 000	7 000	2%
200	13507	INDRE HELGELAND KONTROLLUTV.SEK.	55 300	55 800	500	1%
200	13508	PreBio (NærLab)	50 000	Utgår fom 2018	-50 000	
200	13700	HELGELAND REISELIV AS	102 500	108 000	5 500	5%
200	14700	Regionrådssamarbeid	100 000	100 000	0	0%
200	14700	Pendlertilskudd	100 000	100 000	0	0%
200	14700	Mosjøen Krisesenter	162 000	183 000	21 000	13%
200	14700	KOA Børgefjell AS- KS 41/16	15 000	15 000	0	0%
200	14700	Varig tilrettelagt arbeid, HAG	230 000	233 000	3 000	1%
200	14700	Helgeland Landbruksrådgivning	64 800	66 700	1 900	3%
200	14700	Vefsnlaks	15 000	15 000	0	0%
200	14700	Fiplingdal Landhandel	15 000	15 000	0	0%
200	14700	Private veger	200 000	200 000	0	0%
200	14700	Turløypekjøring	20 000	20 000	0	0%
200	14700	Bygdeboksamarbeid	305 000	305 000	0	0%
200	14700	Bygdeblad	35 000	35 000	0	0%
200	14700	Granedagene	50 000	50 000	0	0%
200	14700	Grane Samfunnshus	25 000	25 000	0	0%
200	14700	Tilskudd andre trossamfunn	66 000	67 000	1 000	2%

200	14702	FORDELING POLITISKE PARTIER	50 000	50 000	0	0%
200	14703	ETABLERINGSTILSKUDD	125 000	125 000	0	0%
		TOTAL	2 722 000	2 722 900	900	0%

6.3.4 Kirken

Ansvar 0400. Budsjettert tilskudd kr. 1.660.000.
1,1 % økning fra budsjett 2017.

6.4 Ansvar 1. Sentraladministrasjon

6.4.1 Personalplan

Sentraladministrasjon	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Rådmannen	2,00		2,00	2,00	2,00	2,00
Kommunekassen	2,90		2,90	2,90	2,90	2,90
Servicetorget	2,50		2,50	2,50	2,50	2,50
IT*	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Renhold	5,65		5,65	5,65	5,65	5,65
Sum	13,05	0	13,05	13,05	13,05	13,05

*Kjøper tjeneste fra Hattfjellidal

6.4.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	8 210 369	8 814 566	
11	Kjøp av varer og tjenester-egenproduksjon	3 930 900	3 755 400	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	737 000	728 000	
14	Overføringsutgifter	0		
15	Finansutgifter	49 992	278 076	
16	Salgsinntekter	-92 000	-95000	
17	Refusjoner	-159 000	-179 000	
18	Overføringsinntekter	0		
	Total	12 677 261	13 302 042	5

6.4.3 Innhold

Sentraladministrasjonen er en fellesbetegnelse på Grane kommunes administrasjonsledelse og stabsfunksjoner. Sentraladministrasjonen består av funksjonene:

- 1000 - Rådmannskontor
- 1100 - Kommunekassen
- 1200 - Servicetorget
- 1300 - IKT avdeling
- 1600 – Renhold

Sentraladministrasjonen er ansvarlig for tilrettelegging og koordinering av kommunens virksomhet, og fører tilsyn med kommunens forvaltning. Sentraladministrasjonen skal lede hele den kommunale organisasjon mot de mål som det politiske styringssystemet setter.

6.4.4 Rådmannen

Rådmannskontoret består av rådmann og personalsjef.

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder og har hovedansvaret for arbeidsoppgaver rettet mot kommunens interne organisasjon, og saksbehandling til folkevalgte organ. I tillegg er det gjennom vedtektene til Vefsnafondet sagt at rådmannen skal behandle fondsstyresaker.

Rådmannskontoret har overordnet personalansvar og hovedansvaret for koordinering av politisk virksomhet. Opplysningstjeneste om kommunal virksomhet og om generelle forhold i kommunen.

Renhold er en del av personalsjefens ansvarsområde (se nedenfor).

6.4.5 Kommunekassen

Kommunens økonomiavdeling består av økonomisjef, skatteoppkrever og konsulent lønn. Avdelingen fører tilsyn og kontroll med kommunens økonomiske midler. Førings av kommunale regnskaper, inkl. årsregnskap. Betaling/ scanning av fakturaer og utbetaling av lønn. Kommunekassen foretar all innkreving av kommunale krav, samt ivaretar skatteoppkreverfunksjonen. Sentral også i budsjettarbeidet.

6.4.6 Servicetorget

Servicetorget er kommunens ansikt utad. Er bindeledd mellom kommunale avdelinger og kommunens innbyggere.

Hovedoppgaver er:

- service- og kundebehandling
 - postbehandling
 - arkivtjeneste
 - beredskapsarbeid
 - sentralbordtjeneste
- forberede saker politiske utvalg
 - avvikling valg

6.4.7 IKT

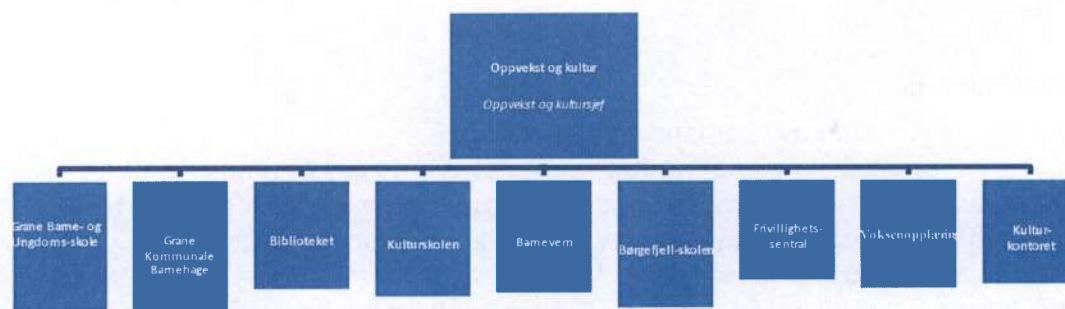
IKT-avdelingen (Ansvar 1300) vil i 2018 videreføre dagens driftssituasjon som involverer samarbeid med Hattfjelldal og andre kommuner. Hattfjelldal kommune er vertskommune for det interkommunale IKT arbeidet.

6.4.8 Renhold

Det er 5,5 stillinger på renhold med 7 ansatte. I tillegg kommer sykehjemmet som disponerer sine renholdsstillinger selv.

Det er satt av litt mer på kommunehuset i henhold til økt bruk av huset og arealet. Vi har redusert litt på vikarbruk. Dett e vil føre til at det ikke blir leid inn fra første dag ved fravær.

6.5 Ansvar 2. Oppvekst- og kultur

6.5.1 Personalplan

Oppvekst og kultur	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Administrasjon oppvekst	2,50	0,27	2,77*	2,77*	2,77*	2,77*
Voksenopplæring	2,39	0,01	2,40*	2,40*	2,40*	2,40*
Skoler	28,11	0,00	28,11	28,11	28,11	28,11
Barnehager	13,00	0,05	13,05	13,05	13,05	13,05
Kultur	1,49	-0,10	1,39	1,39	1,39	1,39
Frivillighetsentralen	1,00		1,00	1,00	1,00	1,00
Barnevern	2,20	-0,2	2,00	2,00	2,00	2,00
Sum oppvekst og kultur	50,69	0,03	50,72	50,72	50,72	50,72

*0,27 % stilling unddømsarbeider flyttet fra Barnevern

**Gjelder norskundervisning flyktninger

6.5.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	31 937 674	33 945 550	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	4 049 305	3 925 200	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	4 468 662	4 484 575	
14	Overføringsutgifter	754 000	584 000	
15	Finansutgifter	59 256	59 256	
16	Salgsinntekter	-2 371 044	-2 363 274	
17	Refusjoner	-1 706 883	-2 564 263	
18	Overføringsinntekter	-1 800 000	-2 138 750	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-30 000	0	
	Total	35 404 970	35 932 294	1

Endringer budsjett 2017-2018:

Et årsverk voksenopplæring	kr 550 000
En Assistent stilling	kr 390 000
Kulturmidler	kr 100 000
½ årsverk omsorg)	kr 200 000 (midlene overført for å styrke Helse- og omsorg)
Totalt:	kr 1 240 000

Generelt på alle avdelinger kuttes ned på et minimum av det en kan drifte en avdeling. (poster som kontormateriell, undervisningsmaterieell, inventar/utstyr, reiseutgifter og kurs er redusert)

6.5.3 Ledelse og organisering

Oppvekst- og kultursjef leder driften av avdelingen i samråd med lederne i hver avdeling.

Avdelingen består av Grane barne- og ungdomsskole, Grane kommunale barnehage, Grane kulturskole, barnevern, kulturkontor, bibliotek, voksenopplæring og frivilligsentralen. Alle disse har egen leder med enten kun faglig ansvar eller også budsjett- og personalansvar.

Børgefjellskolen ligger under oppvekst og kultur sitt område. KOA Børgefjell er ansvarlig for den daglige driften av leirskoletilbudet. Oppvekstsjefen har det pedagogiske ansvaret for leirskoledriften. Det er inngått en samarbeidsavtale mellom KOA Børgefjell og Grane kommune om leirskoledrift ved Børgefjellskolen.

De 3 største enhetene på avdeling for Oppvekst- og kultur omtales nedenfor.

De mindre enhetene, er kun presentert med økonomisk oversikt i tabell.

6.5.4 Grane kommunale barnehage

Med bakgrunn i Forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 Moderasjonsordninger, forventes mindre inntekt på kr 90 000 i 2018. Barna med flyktningebakgrunn kommer inn under denne kategorien og foresatte med lav inntekt. Det har i 2017 vært 7 barn som har hatt redusert foreldrebetaling.

Det er lagt inn drift i 2018 tilsvarende inneværende barnehageår, full drift på storavdelingene, med 16-18 barn og 3 heltidsstillinger på hver avdeling. Barn med spesielle behov, som har sakkyndig vurdering, utløser 1,64 % stilling på disse avdelingene.

På småbarnsavdelingene er det redusert barnetall og bemanning:

15 barn under 3 år og 5 heltidsstillinger. Her er det tatt inn en lærling i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Prognosene viser at barnetallet i Grane går noe ned i årene som kommer. På bakgrunn av dette kan drift på 3 avdelinger fra høsten 2018 være en realitet, Lønnsutgifter og foreldrebetaling vil da bli redusert tilsvarende.

Det har gjennom mange år vært gitt et fleksibelt og brukertilpasset barnehagetilbud i kommunen, dvs. fleksibel bruk av plassen, tilbud om barnehageplass når foreldrene har behov for det, uavhengig av når på året barnet er født, lang åpningstid tilpasset arbeidsplassene vi har i kommunen og de som pendler til andre kommuner for å jobbe. Vi opplever i større grad enn før barn med ulike utfordringer, som språkvansker, barn som pårørende, urolige og ukonsentrerte barn osv. Vi forsøker å imøtekomme disse barnas behov innenfor ledig kapasiteten.

Tidlig innsats er et fokusområde.

Inneværende barnehageår er det innvilget redusert foreldrebetaling/gratis kjernetid for 6 barn, jfr Forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 Moderasjonsordninger. Dette har da ført til tap av inntekter.

6.5.5 Grane Barne- og ungdomsskole

Prognosene viser at barnetallet i Grane går noe ned i årene som kommer. Dermed kan noe av overføringene fra Staten gå ned tilsvarende. Utfordringen er at selv om barnetallet går ned, er antallet klasser på skolen det samme, og utgiftene til lærere går dermed ikke ned tilsvarende nedgangen i barnetallet.

Det er seks lærere som dette skoleåret tar etterutdanning gjennom ordningen kompetanse for kvalitet. Dette har skapt utfordringer i forhold til vikarbruk.

På skole/SFO er det tatt i lærling i barne- og ungdomsarbeiderfaget

Kompetanse for kvalitet: Videreutdanning for lærere

Alle som var ferdig utdannet og kvalifisert for tilsetting før 1.jauar 2014 må innen 2025 øke sin kompetanse i norsk, engelsk, matte hvis en skal undervise i disse fagene.

Skoleeier skal ha et system som gir undervisningspersonalet, skoleleder og personalet med særoppgaver i skoleverket mulighet til nødvendig kompetanseutvikling, med sikte på å fornye og utvide den faglige og pedagogiske kunnskapen.

Det finnes noe statlig støtte til dette, men Grane kommune har likevel store utgifter.

Lærere som deltar i opplæringen som heter "kompetanse for kvalitet" er det skoleeier som dekker kostnader til reise, opphold, læremidler og liknende. I skoleåret 2017/18 er det 7 lærere som er inni denne ordningen.

6.5.6 Voksenopplæring

Vi tilbyr introduksjonstilbud etter introduksjonsloven i Grane. Gir opplæring i norsk og samfunnsfag. Når denne opplæringen er fullført, vil de som ikke har grunnskole ha krav på grunnskoleopplæring. Dette har vi ikke tilbud om i dag.

Det har i 2017 vært en nedgang i elevtallet på voksenopplæringa.

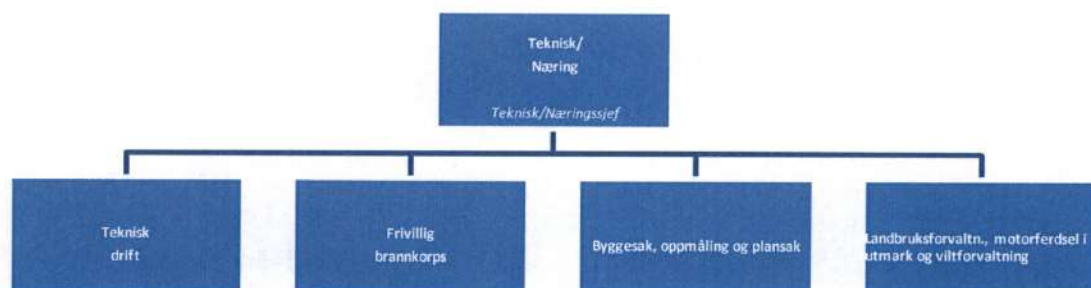
Dette har ført til redusert tilskudd fra staten i form av person og grunntilskudd.

Undervisning og drift av voksenopplæring driftes av dette tilskuddet.

Selv om elevtallet går ned i løpet av skoleåret. Er det fortsatt to grupper/klasser, og utgiftene til lærere går ikke ned tilsvarende.

I desember 2017 flytter voksenopplæring inn i nye lokaler. Dette medfører en økt husleie.

6.6 Ansvar 4. Teknisk og næring

6.6.1 Personalplan

Teknisk	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Administrasjon teknisk	5,00		5,00	5,00	5,00	5,00
VAR	1,00		1,00	1,00	1,00	1,00
Teknisk utedrift	5,00		5,00	5,00	5,00	5,00
Næring	1,00		1,00*	1,00	1,00	1,00
Sum teknisk	12,00	0	12,00	12,00	12,00	12,00

*Veterinær

6.6.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	9 065 344	9 332 302	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	11 815 000	12 200 700	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	1 230 000	1 230 000	
14	Overføringsutgifter	455 000	455 000	
15	Finansutgifter	7 909 316	9 047 556*	
16	Salgsinntekter	-9 793 000	-10 383 000	
17	Refusjoner	-150 000	-315 000	
18	Overføringsinntekter	-929 000	-929 000	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 111 040	-1 016 040	
	Total	18 491 620	19 622 519	6

*Økning pga avskrivninger investering

6.6.3 Administrasjon teknisk

Antall årsverk og stillinger ved administrasjonen og teknisk utedrift er uforandret med 12 stillinger inkl. en veterinær med fast lønn som også jobber som selvstendig næringsdrivende.

Teknisk- og næringsavdelingen er den avdelingen som behandler flest saker gjennom saksbehandling av delegerte vedtak og søknadsbehandling mm. til politiske utvalg. Avdelingen har utstrakt kontakt med innbyggere, næringsdrivende, landbruksnæring, hytteeiere, besøkende (som vil bruke Granes natur med motorisert ferdsel) og alle andre avdelingene i kommunen pga. bygningsmassen.

Av samtlige avdelinger i kommunen er det Teknisk- og næringsavdelingen som forvalter flest lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester. Med en saksbehandlerstab på 5 medarbeidere inkl. leder, er Grane kommune avhengig av at samtlige ansatte ivaretar mange fagområder med et stort antall lov- forskriftsverk. Dette gjør jobbene både spennende, varierende, krevende og interessante for saksbehandlerne.

Problemet er at avdelingen har for stor arbeidsmengde i forhold til tilgjengelige personellressurser. Dette gjelder både ved administrasjonen og ved teknisk utedrift. Konsekvensen av dette er lang saksbehandlingstid og manglende utførelse av vedlikeholdsoppgaver. Både administrasjonen og teknisk utedrift burde ha vært tilført mer personellressurser, men det er ikke mulig innenfor den gitte budsjetttrammen. Kommunen bør derfor snarest mulig innføre økt bruk av digitale tjenester og funksjoner for å effektivisere forvaltnings- og driftsoppgavene.

Nye lovkrav og dokumentasjonskrav gjør at drift av avdelingen er i stadig utvikling på en mer komplisert måte. I 2018 får vi også nye anlegg å drifte, både innenfor vannforsyning og nytt klubbhus.

6.6.4 Eiendomsskatt

Avdelingen er ansvarlig for beregning av eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger, og Kommunestyret vedtok i sak nr. 24/17 10 % kontorjustering av skattetakstgrunnlaget på tidligere takserte boliger og fritidshus i forbindelse med revisjon av eiendomsskatten i 2018.

Det fremgår ikke av vedtaket at det må gjennomføres skattetakster av eiendommer med nye bygninger som er oppført etter forrige skattetakst når eiendomsskatten ble innført i 2009, men det er sannsynligvis ikke Kommunestyrets mening at eiere av nye bygninger skal unnsnippe å betale eiendomsskatt.

Når kommunen vedtok å innføre eiendomsskatten fra og med 2009, ble det innleid personell til å utføre skattetakst i felt. I tillegg ble en vaktmester i utestaben engasjert til å arbeide med beregninger av eiendomsskatten i lag med oppmåler som hadde hovedansvaret for eiendomsskatten. Denne vaktmesterstillingen ble senere trekk inn når vedkommende sluttet i kommunen.

For å få oversikt over eiendommer med bygningsendringer og nye bygninger må det gjennomføres et matrikkelsøk, og denne oppgaven med matrikkelsøk og skattetakst i felt kan gjøres av et innleid konsulentfirma som også er benyttet av kommunen til taksering av eiendommer med eiendomsskatt på verker og bruk, men det er ikke budsjettert med innleie av et konsulentfirma til å denne jobben.

Dersom det skal være mulig å gjennomføre dette med egne ansatte må arbeidsoppgavene både i administrasjonen og utestaben omprioriteres. Konsekvensen kan bli enda lengre saksbehandlingstid på delings- og oppmålingssaker og at vedlikeholdsoppgaver på bygg og anlegg ikke blir utført eller utsatt. Denne jobben med matrikkelsøk og skattetakst i felt burde derfor ha vært utført av et innleid konsulentfirma.

6.6.5 VAR

VAR omfattes av driftsområdene vann, avløp og renovasjon. Vedlikeholdsbudsjettet for vann og avløp er redusert med kr 300 000 i budsjett 2018. Dette kan medføre budsjettoverskridelse da det i hovedsak er nødvendige vedlikeholdsoppgaver som må gjennomføres på vann og avløp.

Vann- og avløpsgebyrene er viktige inntekter og bør økes minimum tilsvarende økningen i konsumprisindeksen, men helst mer.

Det er bygd et nytt vannverk på Minne / Svebakken som er satt i drift. Iht. KS-vedtak nr. 11/17 er også den private hovedvannledningen til dette anlegget overtatt av Grane kommune. Det må derfor påregnes at dette vil påføre kommunen nye driftsutgifter.

Den private hovedvannledningen på Fellingfors ble også i samme KS-vedtak overtatt av Grane kommune. For begge disse vannverkene er det inngått driftsavtale mellom kommunen og de private bygningseierne som har kommunal vannforsyning.

På Grane er det nye vannverket satt i drift, og anlegget vil trolig medføre mindre driftsproblemer enn det gamle anlegget, og dette vil trolig også medføre mindre arbeid med tilsyn for driftspersonellet.

Avtalen med Norsk Slam AS vedr. slamtømming av private septiktanker opphørte i 2016, og ny entreprenør ble Østbø AS som har tømt tankene i 2017. Slamavgiften faktureres abonnentene med et fast beløp inntil 4 m³ og i tillegg et beløp pr. m³ over 4 m³.

For å administrere slamtømmingen er det inngått en avtale med Norsk Navigasjon AS. Dette er et nettbasert system hvor hvert anlegg bla. er registrert med gps-koordinater og tømmefrekvens. Det kan også registreres avvik i dette systemet.

Driftskostnader til slam, vann og avløp skal i prinsippet dekkes inn etter selvkostprinsippet, dvs. gebyrene som abonnentene betaler skal dekke driftskostnadene.

6.6.6 Veier

Driftskostnader til sommervedlikehold av veier er uendret, men det er viktig å opprettholde et jevnt veivedlikehold over tid. Dette for å unngå at veiene slites helt ned før større opprustingstiltak må iverksettes. Et jevnt vedlikehold vil også begrense skader på veiene i flomperiodene.

Sommervedlikeholdet blir gjennomført både med eget utstyr og med innleide entreprenører, men for 2018 må det påregnes at det blir utført mye mindre sommervedlikehold på grunn av budsjettsituasjonen.

SafeControl AS var engasjert til hovedinspeksjon av samtlige bruer i 2016, og rapporten konkluderer med at det er behov for utbedringer tilsvarende 4 – 5 mill. kroner på noen bruer. I tillegg er det en del bruer som også har behov for opprusting, men kostnadene er ikke beregnet. Dette er kostnadskrevende tiltak, men Grane kommune som veieier har et ansvar for at det ikke er forbundet med risiko å benytte bruene. Bjorbekk bru blir erstattet med ny bru i 2017/18 iht. vedtatt investeringsbudsjett.

Brua over Vefsna til Stormoen og Østre Bogfjellmo burde også ha vært opprustet da den er i dårlig forfatning med lav tillatt totalvekt. Dette medfører bla. at tømmertransporten må foregå med redusert last som igjen medfører mindre driftsnetto til skogeier.

6.6.7 Bygninger

Det er et stort behov for både opprusting og et løpende vedlikehold av boliger, leiligheter og annen bygningsmasse. Budsjetterte vedlikeholdskostnader er derfor ikke i samsvar med det reelle behovet, og det vil derfor bli utført minimalt med vedlikehold av bygninger i 2018. Det bør derfor vurderes om det er aktuelt å selge boliger som ikke disponeres av helse- og omsorgstjenesten.

Vedr. kommunehuset burde det ha vært utført utvendig vedlikehold av denne bygningen. Dette gjelder maling av kledning og vinduer som ikke er skiftet ut. Det burde også ha vært montert solskjerming på vinduene mot øst i 2. etasje da dette er bemerket som avvik ved vernerunder. Maling og montering av solskjerming har en kostnad på ca. kr 400 000,- og er en prioritert sak i årets budsjett. Det er i tillegg behov for utvendig maling av utleieboliger som trolig ikke kan gjennomføres pga. kostnadene, men dette blir vurdert våren 2018.

Kommunen eier og forvalter totalt 58 boenheter, derav 5 boenheter som leies og fremleies. Administrasjonen forvalter 46 av disse boenhetene med utleie, drift og vedlikehold. De resterende 12 boenhetene (for vanskeligstilte) forvaltes av NAV.

Det blir fremmet egen sak om kommunens eiendomsforvaltning.

6.6.8 Trofors stasjon

Grane kommune har inngått en 10-års leiekontrakt med Rom Eiendom AS om leie av tidligere venterom og ekspedisjon ved Trofors stasjon fra og med 2015. Lokalene er opprustet og ominnredet til kontorlokaler med 6 kontor, møterom, kjøkkenkrok og et utstillingslokale. Leiearealet er ca. 130 m². Leiekostnadene pr. år blir ca. kr 216 000 inkl. strøm til lys og oppvarming. I tillegg dekker kommunen kostnader til renhold og internett-tilgang.

To av kontorene leies ut til hhv. Miljødirektoratet og Fylkesmannen, og dette gir ca. kr 113 000 i årlig leieinntekt. I tillegg er et tredje kontor utleid til Fjelltjenesten fra og med januar 2017, men dette til redusert husleie kr 18 000,- pr. år pga. at kontoret blir brukt

ved tilfeldig behov. Dette prosjektet med leie og fremleie av disse kontorlokalene er derfor et tapsprosjekt inntil fire kontor blir utleid på fulltid.

6.6.9 Næring

Det årlige erstatningsbeløpet (konsesjonskraftinntekten) kr 869 000 fra Statskraft Energi AS avsettes til kommunalt næringsfond, som igjen benyttes til finansiering av lønnskostnader til kommuneveterinær, tilskudd til næringsdrivende og tilskudd til landbruksformål.

Det budsjetteres med kr 150 000 i tilskudd til næringsdrivende og kr 250 000 i tilskudd til landbruksformål. Bruken av disse midlene varierer fra år til år.

Lønnskostnader til kommuneveterinæren finansieres også delvis av statlige stimuleringsmidler som Grane og Hattfeldal mottar i fellesskap.

Jfr overordna planstrategi startes det opp en prosess med ny versjon av Næringsplanen i 2018. Avdelingen påregner å være medvirkende i prosessen uten at det gir konsekvenser for driftsbudsjettet.

6.6.10 Brannvern

Generelt er brannvernet et kostnadskrevende tiltak selv om det er få brannutrykninger, men mange andre utrykninger i forbindelse med hendelser på vei. Det kan også forekomme andre redningsoppdrag som brannvesenet blir utkalt til.

Det har vært noen årlige tilfeller av utrykninger til de nye utleieboligene i Ringveien og på Vegset pga. automatisk brannvarsling til 110-sentralen. Dette er ikke i forbindelse med branntilløp, men varsling utløses pga. matlaging og stekeos. Dette er kostnadskrevende utrykninger, og NAV som ansvarlig boligforvalter blir derfor fakturert for unødig alarm iht. gebyrregulativet i slike tilfeller.

Det frivillige brannvesenet består av 16 brannkonstabler. Fra og med 2017 ble stillingsprosenten økt til 2 % for samtlige ansatte. Dette pga. at det var behov for mer tid til øvelser ettersom brannvesenet også skal bistå ambulansetjenesten med livreddende oppdrag når ambulansen er på utrykning, samt bistå politiet ved hendelser med pågående livstruende voldsutøvelse med våpen. Dette innebærer en kostnadsøkning på ca. kr 100 000,- pr. år i faste lønnskostnader.

I forbindelse med KS-sak nr. 19/14 Dokumentasjon av brannvesenet i Grane, er det budsjettert med høyntet beredskap i høytider og ved avvikling av sommerferie, samt kompetanseheving for brannkonstabler, utrykningsledere og utdanning av nye sjåførere med klasse C / kode 160.

Utdanning av 2 nye sjåførere blir gjennomført i 2018.

6.6.11 Feiing og tilsyn av fyringsanlegg

Fra og med 2014 ble det inngått avtale med Vefsn kommune om innleie av tjenester til feiing og tilsyn av fyringsanlegg. Det ble fra samme tid også innført behovsprøvd feiing, dvs. at feiing utføres etter behov og minst en gang pr. 4. år. Dette medfører at noen får utført feiing hvert år og noen hvert andre, tredje eller fjerde år, men samtlige huseiere blir fakturert for feieavgift hvert år.

Finansieringen av denne tjenesten dekkes inn med den årlige feieavgiften som hver enkelt eier blir fakturert for. Feieavgiften er den samme som i Vefsn kommune, og foreslås uendret i 2018.

6.6.12 Snøscooterløyper

Etablering av kommunalt løypenett for snøscooter har medført nye driftskostnader, og for siste sesong i 2017 er netto driftskostnader kr 227 000,-. Det er i hovedsak lønnskostnader og km-godtgjørelse til driftspersonellet som er de største kostnadene, samt brøyting av parkeringsplasser og innkjøp av materiell. Dessuten ble inntektene på kortsalget redusert i det andre driftsåret. Snøscooterløypene er mao. så langt et tapsprosjekt for kommuneøkonomien, og dersom løypenettet utvides vil dette også trolig medføre økte driftskostnader.

I de to første driftsårene ble det budsjettert med kr 0 i netto driftskostnader, men dette er ikke realistisk. I budsjett 2018 er det budsjettert med en netto driftskostnad på kr 95 000. Dette innebærer at innkjøp av driftsmidler og utførelse av vedlikehold og skogrydding av løypenettet må reduseres til et minimum.

Kortsalget er nettbasert på www.scooterkort.no, og de fem korttypene som blir tilbudt er sesongkort, dagkort, ukeskort, tre-dagerskort og interkommunalt sesongkort med 20 % rabatt. Prisen på kortene vil variere fra kommune til kommune pga. at driftskostnader og inntekter vil variere.

6.6.13 Salg av eiendomsinformasjon

I 2013 ble det inngått avtale med Norsk Eiendomsinformasjon AS om salg av informasjon om eiendommer. Dette gjelder informasjon om bla. planstatus, byggetegninger, ferdigattester mm. Dette er et nettbasert salg der eiendomsmeglere, skadetaksatorer og andre kan bestille informasjon om eiendommer fra kommunen på dette nettstedet.

Fordelen med dette systemet er at kjøperne av informasjon bruker systemet og at dette er effektivt for kommunens saksbehandlere ved at andre henvendelser om slik eiendomsinformasjon unngås. I tillegg gir dette også en liten inntekt til kommunen.

Norsk Eiendomsinformasjon AS kjøper produktene til prisene iht. prislisten, og selger disse videre til kjøperne med et påslag på innkjøpsprisen.

6.7 Ansvar 5. Helse og omsorg

6.7.1 Personalplan

Helse og omsorg	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Administrasjon HO	1,00	1,00	2,00*	2,00*	2,00*	2,00*
Åpen omsorg	12,85		12,85	12,85	12,85	12,85
Miljøtjeneste*	6,97	0,16	7,13	7,13	7,13	7,13
Sykehjem	26,90	-0,08	26,82	26,82	26,82	26,82
Helse	10,60		10,60	10,60	10,60	10,60
Folkehelse	1,10		1,10	1,10	1,10	1,10
Sum Helse/omsorg	59,42	1,08	60,5	60,5	60,5	60,5

*Merkantilt ansatt flyttet fra ansvar 5200(sykehjem)

6.7.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	42 238 324	43 676 332	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	2 528 400	3 746 917	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	331 000	451 780	
16	Salgsinntekter	-4 042 500	-4 779 000	
17	Refusjoner	-3 970 860	-3 491 000	
18	Overføringsinntekter	-325 000	-325 000	
19	Finansinntekter- og transaksjoner	0	-15 000	
	Total	36 759 364	39 265 029	7

6.7.3 Innhold

Tjenesteområdet omfatter funksjonene:

-5000	Helse og omsorgssjef
-5110	Hjemmetjenesten
-5120 og 5140	Miljøterapien
-5200	Sykehjemmet
-5700	Legekantor
-5720	Helsesøster
-5740	Rus og psykiatri
-5800 og 5710	Folkehelse og fysioterapi

Samhandlingsområdet Helse og omsorg leverer helse-, omsorgs- og sosialtjenester til alle innbyggerne i Grane kommune. Mange av tjenestene er av høy kvalitet og drives på en effektiv og god måte. Tjenestene ytes av engasjerte, dyktige og motiverte ansatte og de er ofte tilpasset behovet til den enkelte borger, bruker og pasient.

Grane kommune har flere innbyggere over 65 år enn under 19 år. Det er en voksende gruppe av eldre over 80 år. Demografisk utvikling, endringer i sykdomsbilde og overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten setter kommunens evne til å levere forsvarlige og gode tjenester på prøve. Kombinasjon av mindre tilgang til frie økonomiske ressurser, tilgang på kvalifisert arbeidskraft og behovet for ny bygningsmasse, gir oss store og umiddelbare utfordringer. Samhandlingsreformen medfører store endringer for den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Kravet til økt grunn- og basiskompetanse, kompetanseheving og spesialisering øker.

6.7.4 Administrasjon helse- og omsorgsavdelingen

Her er bemanningen 1 stilling som helse- og omsorgssjef, og ei stilling som saksbehandler.

50 % av saksbehandlerstillinga er foreslått redusert for å gi en innsparing på kr. 324 000,-. Deler av saksbehandlers oppgaver må da overtas av de øvrige enhetslederne i avdelinga.

ØHD eller KAD (kommunale akutte døgnplasser) avtalen som vi har med Vefsn kommune og lokalmedisinsk senter foreslås avsluttet. Fagmiljøet i Grane kommune mener vi kan utføre denne tjenesten selv ved sykehjemmet. Besparelsen vil være kr. 250 000,- i året.

Siste år har Grane kommune hatt 6 liggedøgn på denne lokalmedisinsk senter.

Nytilsatt helse- og omsorgssjef, som opprinnelig er jordmor, vil med god faglig oppdatering kunne forestå svangerskapsomsorgen i kommunen. Dette gir en årlig besparelse på kr. 125 000,-.

Post for medisinsk forbruksmateriell er en fellespost for avdelinga. Denne er økt fra kr.250 000 til 450 000,- da vi ser at denne summen er reelt behov.

Samtlige poster for kurs- og reiseutgifter i hele helse- og omsorgsavdelingen er satt i kr. 0,- for 2018. Innsparingsgevinsten på dette er kr. 87 000,-.

6.7.5 Sykehjem

Hovedoppgaver ved enhet sykehjem er å gi døgkontinuerlig helsefaglig behandling og pleie til personer med akutt og kronisk sykdom, og vesentlig nedsatt funksjonsevne. Sykehjemmet fungerer som et varig hjem for personer med svekket helse, redusert førlighet og omfattende hjelpebehov eller kortvarig opphold i form av avlastning. Tjenesten gis innenfor to hovedretninger.

- Somatisk avdeling gir et tilbud til personer med fysiske sykdommer
- Avdeling tilrettelagt for personer med demens.

Det er noen utfordringer som må ha ekstra fokus i årene som kommer. Tilbudet til personer med demens på institusjon har en økende grad av svært ressurskrevende pasienter og økte krav til tjenestetilbudet. Dette gir utfordringer innenfor den faglige tilnærmingen, personalressurser og økonomi. Dagens lokaliteter er svært dårlig tilpasset denne brukergruppen. Bygningsmassen motiverer til lite aktivitet og bevegelsesfrihet. Det er lite tilgang til terapeutiske ute- og inneområder. Videre gir lokalitetene svak utnyttelse av fagressursene.

I budsjettet for 2018 er det lagt inn ei økning på lønnspostene for fastlønn, medikamenter, matvarer og inventar og utstyr da disse tidligere har vært underbudsjettet.

Vikarposten er redusert med kr. 100 000,- i forhold til ønsket beløp. Dette medfører at vikarbruk ved sykefravær i større grad må unngås og det blir ei merbelastning på øvrig bemanning i vaktene uten fulltallig mannskap.

6.7.6 Hjemmetjeneste

Hjemmebaserte tjenester består av hjemmesykepleie, hjemmehjelp, brukerstyrt personlig assistent (BPA), praktisk bistand/praktisk bistand opplæring og dagtilbud for hjemmeboende personer med demens. I tillegg har enheten ansvar for tjenestene omsorgsbolig, rehabiliteringsleilighet, matombringning, trygghetsalarm og hverdagsrehabilitering.

De hjemmebaserte tjenestene i Grane kommune skal bidra til at brukerne gjennom hjelp og veiledning til egenmestring skal få muligheten til å bo lengst mulig i eget hjem, herunder omsorgsboliger. Tildeling av tjenester foretas etter individuell faglig vurdering av funksjonsnivå, og skal sikre at det utøves rett tjeneste, til rett tid og på rett sted.

I tråd med nasjonale føringer bør det satses mer på å styrke hjemmebaserte tjenester. Det er behov for flere omsorgsboliger for å få en mer sømløs tilpasning til omsorgstrappen. Disse boligene må være tilrettelagt for bruk av velferdsteknologi. Effektivisering av hjemmebaserte tjenester vil kreve storstilt implementering av velferdsteknologi. Velferdsteknologien må understøtte både administrative prosesser, trygghetsskapende tiltak, sosiale nettverk og løse individuelle behov hos den enkelte mottaker av tjenestene.

Budsjettposter for vikarbruk er redusert med kr 82 000,-.

I konto for transportmidler er det redusert med kr. 50 000,- som vil medføre at nye leasingavtaler på biler til tjenesten ikke kan anskaffes i 2018.

Videre er konto 13700 redusert med 40 000,- ned til kr. 100 000, og dette innebærer at enhetens arbeid med velferdsteknologi ikke vil være like omfattende som ønskelig i

2018.

Enheten har ønske om å få en lærling i helsearbeiderfaget, men dette er det ikke funnet lønnsmidler til i budsjettforslaget.

6.7.7 Ergoterapeut/hjelpemiddelkontakt

Ergoterapeut og hjelpemiddelkontakt på kommunalt hjelpemiddellager er viktige støttespillere for hjemmebaserte tjenester, slik at hjemmeboende kan få tilrettelagt for en optimal livskvalitet i eget hjem. Ergoterapeutene og ansatte på hjelpemiddellager er i en nøkkelrolle når pasienter skrives ut fra sykehus, og har behov for hjelpemidler på plass i hjemmet før de kan skrives ut til kommunen.

De siste årene er det forventet fra NAV hjelpemiddellager at det kommunale hjelpemiddellager skal ta over en del av arbeidsoppgavene som tidligere ble utført av ansatte i Bodø.

I budsjettet for 2018 har rådmann slettet stillingene som ergoterapeut og hjelpemiddelkontakt. Enhet for hjemmetjenestene vil bli pålagt å ivareta kommunens ansvar for hjelpemidler innenfor gitte budsjetttramme. Dette gir en nedskjæring på kr. 230 314,-. Det er ikke et ønsket valg, men resultat av budsjettsituasjonen. Rådmann ønsker å opplyse at det fra og med 2020 vil være et lovpålegg om ergoterapi i kommunehelsetjenesten.

6.7.8 Folkehelse og fysioterapi

Folkehelseloven gir kommunene større ansvar for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid, og har som formål å fremme god og rettferdig fordeling av helse. Kommunen skal fremme befolkningens helse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt. Folkehelsearbeid defineres som samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. Dette arbeidet ivaretas av folkehelsekoordinator som er ansatt i 50 % stilling. Kommunens samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeid genererer et årlig tilskudd på kr. 275 000,- til dette arbeidet.

Grane kommune har pr. tiden to 100 % stillingshjemler som fysioterapeut. Den ene jobber med kurativ behandling på heltid, mens den andre stillingen benyttes til andre kommunale fysioterapioppgaver som rehabilitering, behandling i institusjon, oppfølging av barn og unge, samt drift av frisklivssentral.

Friskliv har gode helsefremmende tilbud til alle aldersgrupper i hele kommunen. Friskliv har både en forebyggende og en rehabiliterende funksjon.

Kvaliteten og omfanget på tjenesten har økt i de siste årene både som følge av nasjonale føringer. Antall deltagere som benytter seg av Frisklivssentralen har økt betraktelig, og de har i dag et særlig fokus på tilbud for våre eldre innbyggere og personer med muskel- og skjelettlidelser. I henhold til Grane kommunes oversiktsdokument over innbyggernes helsestatus, er dette utsatte grupper hvor forbyggende arbeid er ekstra viktig for å unngå enda større utgifter i offentlige budsjett,

Rådmann har redusert kommunens fysioterapiressurs med 100 % stilling hvor frisklivssentralen vil bli berørt. Besparelsen på dette er kr. 396 612,-. Nedskjæringen innebærer at kommunen mister ett årlig fastlønnstilskudd fra HELFO på kr. 200 000,-. Noe reduksjon av inntekter i form av brukerbetalinger må også påregnes.

Helsestasjon for eldre er et forbyggende tilbud til kommunens eldre innbyggere. Målgruppen har ikke benyttet seg av tilbudet i ønsket grad, og rådmann har lagt ned tjenesten ved at stillingshjemmel som sykepleier i 10 % stilling opphører. Årlig besparelse er kr. 65 500,-.

6.7.9 Helsestasjon/ skolehelsetjenesten

Helsestasjon og skolehelsetjenesten er et lovpålagt gratis tilbud til alle barn og unge (0-20 år), samt gravide. Skolehelsetjenesten og helsestasjon videreføres som tidligere

6.7.10 Psykisk helse- og rustjenesten

Psykisk helse- og rustjenesten er en lovpålagt tjeneste med samtaler, veiledning, oppfølging og tilrettelegging ifht aktivitet. Dette gis som lavterskeltilbud, eller etter henvisning fra lege eller andre. Tjenesten har fokus på å gi kompetent behandling og koordinerte støtte og hjelpetiltak, Forebygging av psykososiale problemer og psykiske lidelser.

Det er krav til drift av døgkontinuerlig akutttilbud.

Tjenesten har også ansvar for å ivareta personer i kriser som krever psykososialt kriseteam.

Større ansvar på kommunehelsetjenesten innen psykiatri- og rus feltet gjør at enheten i kommunen nå jobber mer med klinisk virksomhet enn hva som var praktisert tidligere.

I enhetens budsjett er posten for støttekontakt økt til kr. 120 000,- da denne var feilbudsjettert i 2017. Posten er nå justert til realistisk behov ut fra vedtak om tjeneste.

Rådmann har fjernet 40 % stilling som assistent i denne tjenesten. Dette vil gi en innsparing på kr. 200 000. For å unngå at møteplassen stenges, må vi finne andre metoder for drift.

Grane kommune har mottatt kr. 400 000,- i statlig tilskudd for opprettelse av kommunepsykologstilling. Rådmann har i budsjettet ikke funnet midler til å dekke kommunens egenandel for dette formålet.

Kommunepsykolog blir en lovpålagt tjeneste fra 2020.

For ordens skyld, ønsker rådmann å informere om at siste års prosjekter tilknyttet Psykisk helse- og rustjenesten delvis videreføres i 2018. Disse utgiftene har ingen innvirkning på ordinært da det føres egne regnskap for prosjektene som er finansiert med statlige midler.

6.7.11 Miljøterapien

Miljøterapien tilbyr tjenester til mennesker med medfødt eller ervervet funksjonshemming, multifunksjonshemmede. Dette er ofte ressurskrevende brukere. Tjenesten gir også et avlastningstilbud til pårørende særskilt tyngende omsorgsoppgaver.

Tjenesten gir tilbud til brukere i døgnbemannet bolig, omsorgsbolig og i avlastningsboliger.

Det vil i 2018 være brukere med lovfestet rett til økt tilbud gjennom Miljøterapi-tjenesten. For å ivareta kommunens plikter på dette området innehar budsjett 2018 endring i bemanninga på 2-1 ressurser i turnus, samt at enhetsleder inngår i aktiv drift av enhetens turnus. Dette gir en innsparing på kr. 370 899,-.

6.7.12 Legetjenesten

Ved legetjenesten vil det være nødvendig å leie inn vikar i tre måneder da kommuneoverlegen skal ha utdanningspermisjon for å fullføre sin spesialistutdanning.

Denne kostnaden er innarbeidet i budsjettet.

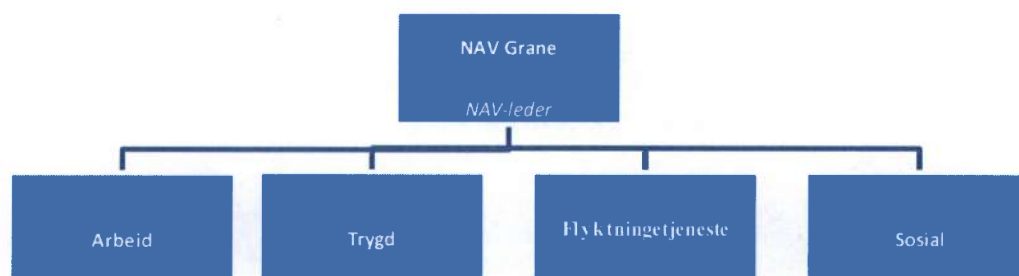
Posten for medisinsk forbruksmateriell er betydelig økt, men dette tas igjen på inntektssiden i form av økte refusjoner.

1. mai kommer det krav om bakvakt i legevakt for leger som ikke har godkjenning som allmennlege eller spesialisering. Denne kostnaden er innarbeidet i budsjettet. Likeså økte utgifter til legevaktsformidling, nødnett og andre lisenser.

Ved legekantoret er det tilknyttet en diabetessykepleier i 10 % stilling. I 2018 er det ikke budsjett for å opprettholde dette tjenestetilbudet. Diabetikerne må i stedet få oppfølging hos fastlege eller ved poliklinikk. Innsparingen er kr. 65 800,-

Enheten har i 2017 hatt forsterket helsesekretær ressursen med 50 % midlertidig stilling. Denne ordningen kan ikke videreføres i 2018 grunnet manglende midler.

6.8 Ansvar 6. NAV

6.8.1 Personalplan

NAV	Årsverk 2017	Endring	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020	Årsverk 2021
Sosialkontortjenester	1,00		1,00	1,00	1,00	1,00
Flyktningstjeneste	1,20*		1,20	1,20	1,20	1,20
Sum NAV	2,20**		2,20	2,20	2,20	2,20

*Herav 20% vaktmester

**Kontoret har totalt 5,2 årsverk, fordelt på statlig og kommunalt ansatt.

6.8.2 Økonomisk ramme (ansvar 6000-6399)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018	% endring
10	Lønn	1 083 496	869 297	
11	Kjøp av varer og tjenester-egenproduksjon	20 100	18 000	
14	Overføringsutgifter	700 000	852 000	
15	Finansutgifter	90 000	90 000	
16	Salgsinntekter			
18	Overføringsinntekter			
19	Finansinntektog finanstransaksjon	-80 000	-80 000	
	Total	1 813 596	1 749 297	-4

Flyktningebudsjettet (ansvar 6400) er innarbeidet i NAVs totale økonomiske ramme. Budsjettet gjengis i egen tabell under pkt. 6.8.7.

6.8.3 Administrasjon NAV

NAV leder har daglige ansvar for drift av NAV Grane med både kommunalt og statlig tjenesteinnhold. Det kommunale tjenesteinnholdet er regulert av samarbeidsavtale inngått mellom Grane Kommune og NAV Nordland.

Lønnsutgifter til Nav leder skal fordeles mellom stat og kommune i henhold til driftsavtale. Driftsavtalen ble 01.01.13 endret, Grane kommune skal fra dette tidspunkt dekke 50 % av lederlønn. Det er også fra samme tidspunkt refusjon av 50 % saksbehandlerstilling .

Driftsutgifter belastes i henhold til fordelingsnøkkel som basert på antall stillinger i kontoret.

NAV har stort fokus på kontakt med bedrifter, og målet er å øke overgang til arbeid/aktivitet for mottakere på stønader, da enten kommunal eller statlig, og oppfølging av flyktninger i introduksjonsprogrammet.

Sikre livsopphold i samsvar med Lov om sosiale tjenester, for de som oppsøker NAV og har et behov for denne hjelp. Økt fokus på barnefamilier. Utarbeide en individuelle planer for de som er i introduksjonsprogrammet ved bosetting av flyktninger, slik at den enkelte på best mulig måte integreres i norsk samfunnsliv og arbeidsliv.

Gir tilbud om rådgivning i forhold til gjeld og avtale om frivillig forvaltning av privat økonomi.

Sikre videreutvikling av kompetanse/kunnskap for den enkelte ansatt i NAV, dette for å fortsatt kunne gi et godt tjenestetilbud.

NAV har i 2017 vært gjennom en del digitaliseringer , dette vil si at bruker kommuniserer med NAV via elektroniske tjenester, dialogen mellom bruker og NAV er gjennom digitale kanaler. Det er innført digitalisering av sykemeldinger og krav om sykepenger. Om brukere ikke er elektronisk skal NAV bidra til at de skal kunne bli det, de skal få hjelp til å finne frem på NAV.no
Det vil være noen brukere som ikke kan delta på digitale løsninger og de blir hjulpet som tidligere.

Det er i vårt tjenesteområde, der Grane og Hattfjelldal er sammen med Mosjøen, besluttet at oppfølging av brukere som er ny registrerte som arbeidsledig skal inn til informasjonsmøte i Mosjøen. Videre oppfølging skjer fra samme kontor. Det er en ansatt fra Grane som bidrar til å følge opp brukerne i Mosjøen.

Det er viktig at det som eventuelt frigjøres av tid i forbindelse med digitalisering i NAV, blir benyttet til å gi brukere med sammensatte behov tettere oppfølging. Nav skal ha bedre kjennskap til arbeidsmarkedet og det er viktig at vi bruker tid til å oppsøke bedrifter i nærområdet.

6.8.4 Sosialkontortjenester

Nav har fokus på tett og koordinert oppfølging av den enkelte bruker. Vi har benyttet statlige virkemidler der det har vært mulig. Vi ser også at det stilles krav til aktivitet der det er brukere som mottar full sosialhjelp. Vi har hatt et fåtall og bare i korte perioder.

Det er fortsatt stor pågang på økonomisk forvaltning, i dag har vi 20 aktive saker. Vi har hatt ca. 30 saker på gjeldsrådgivning. Det er en økning, mange med kompliserte, økonomiske utfordringer. Dersom vi fortsatt har høy prioritet i nevnte sakene kan vi klare å begrense de kommunale utgiftene i stor grad. Optimal ressursbruk til denne arbeidsoppgaven ville vært om vi har hatt ressurser til å bruke tilnærmet 100 % stilling. Det kunne da vært muligheter til å bidratt med opplæring av den enkelte bruker, som på sikt vill bli selvhjulpen.

Det er økning på søknader om frivillig forvaltning. Det innebærer at vi overtar økonomistyring for brukerne. Det er et fagområde som må prioriteres høyt, da man ellers vil risikere at viktige regninger går til inkasso, stenging av strøm, og med dette øke kommunes utgifter.

Satser for økonomisk sosial hjelp foreslås å følge den statlige normen.

6.8.5 Kvalifiseringsprogrammet

2017 var det 2 deltakere på kvalifiseringsprogrammet (KVP). Budsjett 2018 legger opp til det samme.

6.8.6 Husbankens tilskuddsordning.

NAV har hatt økning i antall saker vedr. Husbankens tilskuddsordninger.

6.8.7 Startlån som bruk til egenkapital

Bankene har tidligere akseptert bruk av startlånsmidler for å dekke krav om 15% egenkapital. Siden slutten av 2015 har vi merket stor innskjerping blant bankene i forhold til ikke å gi lån utover 85%. Bankene godtar dermed ikke startlån til bruk som egenkapital. Dette som følge av forskrift fra finansilsynet.

Grane kommune ønsker å hjelpe vanskelighetsstilte inn på boligmarkedet, men denne innskjerpingen gjør dette krevende. Innskjerpingen har ført til at vi får hjulpet færre enn det vi ønsker. De samme tildelingene fra Husbanken må nå dekke hele boligkjøpet fremfor kun 15% til bruk av egenkapital som tidligere. Dette gjør at vi med midler fra Husbanken må inn med fullfinansiering i de fleste boligkjøpene for vanskelighetsstilte i Grane kommune. Det blir da færre personer å fordele midlene fra Husbanken på. Det har vært et max. beløp i Grane Kommune til tildeling ved startlån.

Kommunestyret har fått egen sak på å øke rammen vedr. startlån.

6.8.8 Bosetting av flyktninger

Grane Kommune har oppfylt antall bosettinger som var planlagt for 2017, men det er i mindre grad samme behovet for bosettinger i 2018. Vi kan også påregne familiegjenforeninger.

6.8.9 Budsjett flyktingetjeneste

Total- alle sektorer samlet (Prosjekt 6400)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10	Lønn	6 456 205	6 509 933
11	Kjøp av varer og tjenester-egenproduksjon	553 400	725 800
13	Kjøp av tjenester	63 000	0
14	Overføringsutgifter	40 000	0
15	Finansutgifter	0	2 904 246
16	Salgsinntekter	-35 000	-180 000
18	Overføringsinntekter fra Staten	- 6 766 000	-9 960 000
19	Finanstransaksjoner	-311 605	0
	Total	0	0

Budsjett for flyktingetjenesten er utarbeidet utfra prognoser IMDI 2018. Flyktingebudsjettet blir holdt utenfor ordinær drift. Ubrukte midler, blir avsatt på bundet driftsfond årlig.

Aktuelle sektorer har fått tilført midler som vist nedenfor:

Sektor 1- Sentraladm. (Renhold)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
	Lønn		262 750
	Kjøp av varer og tjenester-egenproduksjon		
	Kjøp av tjenester		
	Overføringsinntekter fra Staten		
	Total	0	262 750

Sektor 2- Oppvekst (Voksenopplæring)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
	Lønn	1 548 783	
	Kjøp av varer og tjenester-egenproduksjon	59 000	
	Kjøp av tjenester	43 000	
	Overføringsinntekter fra Staten	- 1 650 000	
	Total	783	

Sektor 5- Helse- omsorg

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10	Lønn	200 000	316 614
13	Kjøp av tjenester	20 000	
	Total	220 000	316 614

Sektor 6- NAV(flyktningetjenesten)

Art	Tekst	Budsjett 2017	Budsjett 2018
10	Lønn	4 707 422	4 377 032
11	Kjøp av varer og tjenester-egenproduksjon	494 400	569 800
14	Overføringsutgifter	40 000	0
15	Finansutgifter		2 904 246
16	Salgsinntekter	-35 000	-180 000
18	Overføringsinntekter fra Staten	- 5 116 000*	-8 360 000
19	Finanstransaksjoner	-311 605	0
	Total	-220 783	-688 922

7 Investeringer

Investeringsbudsjettet for 2018 ble vedtatt september 2017.
Investeringsdelen videre i økonomiplanperioden er ikke vedtatt.

KS-049/17 Vedtak:

1. Investeringsramme for Grane kommunes investeringsbudsjett settes til kr 18,5 mill.
2. For Grane kommunes investeringsbudsjett 2018 prioriteres følgende tiltak som rådmannen arbeider inn i økonomiplan 2018-2022:

Tiltak	Investeringsramme	Finansiering
Helsetun Stormoen	10 000 000	Låneopptak
Renseanlegg Nedre Svenningdal	7 500 000	Låneopptak
Oppstartbevilgning til Aktivitetspark Stormoen, følges opp tilsvarende 2019 og 2020	600 000	Låneopptak
Lekeplasser/ uteområde skolen	200 000	Låneopptak
Signaliserte behov fra Helse- omsorg	200 000	Låneopptak

7.1 Investering 2018

Område	Finansieringsbehov				
	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	Sum
VAR					
Nedre Svenningdal renseanl.	7 500 000				7 500 000
Avløpsnett Svenningdal				3 000 000	3 000 000
	7 500 000	0	0	3 000 000	10 500 000
Øvrige					
Helsetun Stormoen	10 000 000	45 000 000	5 000 000		60 000 000
Aktivitetspark Stormoen	600 000				600 000
Medisinsk utstyr HO	200 000				200 000
Uteområde GBU	200 000				200 000

Adm.bygg-oppgrad.bibliotek			400 000		400 000
GBU- skur søppeldunker			300 000		300 000
GBU/ Stormoen uteområde			200 000		200 000
Barnehage endringer innvendig			350 000		350 000
Barnehage- inventar			100 000		100 000
Veier og bruer			1 000 000	700 000	1 700 000
Asfaltering			900 000		900 000
Lekeplasser			100 000	100 000	200 000
Tjenestebil HO				200 000	200 000
Tjenestebil- teknisk			200 000		200 000
Traktor				800 000	800 000
Utleieboliger-o.a bygn.masse			600 000	300 000	900 000
Utleiebolig Fiplingdal			300 000		300 000
Utleieboliger for unge Trofors			400 000	2 000 000	2 400 000
IKT			220 000	180 000	400 000
Sum Øvrige	11 000 000	45 000 000	10 070 000	4 280 000	70 350 000
Sum samlet	18 500 000	45 000 000	10 070 000	7 280 000	80 850 000
Bruk av fond					
Investeringstilskudd					
Låneopptak	18 500 000				
Sum Finansiering	18 500 000				

7.2 Investeringsplan 2019-2021

Tiltak	Beløp eks. moms	År	Avdeling Ansvar	Kommentar
Helsetun Stormoen	45 mill	2019	Teknisk / Næring Sykehjem	Hoveddel sykehjem og boliger
Totalt 2019	45 mill			
Adm. Bygg Bibliotek oppgradering	400 000	2020	Teknisk/ Næring Adm. bygg	Det er behov for oppgradering av biblioteket med bla. riving av vegger, montering av limtrebjelker, nye reoler, nytt gulvbelegg mm.
Barnehage	350 000	2020	Teknisk / Næring Førskole	Det er behov for å utvide gangen mellom avd. 3 og 4 pga. plassmangel. Dette kan gjøres ved å rive ut eksisterende toalett som ikke er i bruk.

Barnehage	100 000	2020	Teknisk / Næring Førskole	Det er behov for utskifting av en del inventar som er fra oppstart av barnehagen i 1994.
Grane Barne- og ungdomsskole og Stormoen skole	300 000	2020	Teknisk / Næring Skole	Det er behov for egne frittstående bygg / skur for søppeldunker ved begge skolene, samt tilgang til kontakter for motorvarmere ved GBU.
Grane Barne- og ungdomsskole Stormoen skole Uteområde	200 000	2020	Teknisk / Næring Skole	Etappe 2: Det gjenstår en del arbeid med uteområdene ved GBU og Stormoen skole. En arbeidsgruppe har utarbeidet en plan for området.
Helsetun Stormoen	5 mill	2020	Teknisk/ Næring Sykehjem	Fullføring av prosjektet
IKT	220 000	2020	Oppvekst/ kultur Skole	Ladeskap Elev- og lærer PC Skrivere Jfr. KS 12/15
Lekeplasser	100 000	2020	Teknsik / Næring Park og lekeplasser	Oppgradering av lekeplasser
Tjenestebil	200 000	2020	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Det er behov for å bytte en gammel arbeidsbil med en ny brukt
Utleieboliger og annen bygningsmasse Oppgradering utv.	600 000	2020	Teknisk / Næring Utleieboliger mm.	Det er et løpende behov for utvendig oppgradering av utleieboliger og annen bygningsmasse. Dette gjelder både tak, takrenner, vinduer og maling / beising. Det er et stort etterslep på dette driftsområdet.
Utleieboliger	400 000	2020	Teknisk /	Forprosjekt vedr. bygging av kommunale leiligheter til unge i

Leiligheter for unge Trofors			Næring Utleieboliger	etableringsfasen
Utleieboleg Fiplingdal	300 000	2020	Teknisk / Næring Utleieboliger	<p>Tomannsboligen ved tidligere Fiplingdal skole anbefales sanert. Dette pga. at boligen er i svært dårlig forfatning. Eventuell restaurering vil medføre kostnader på kr 1-2 mill, men dette anbefales ikke.</p> <p>EL-tilsynet har gitt pålegg om utbedring av el.anlegget i den ene leiligheten. I tillegg er det behov for andre tiltak for å få leiligheten i brukbar stand til utleie. Antatte kostnader ca. kr 120 000,-. Leiligheten leies ikke ut i dag, men EL-tilsynet har akseptert at strøm inntil videre kan være tilkoblet for å opprettholde varme om vinteren. Det anmodes om en avklaring på om boligen kan saneres.</p> <p>Jfr. FS-sak 042/15.</p>
Veier og bruer Oppgradering	1 mill	2020	Teknisk / næring Veier	Det er et løpende behov for oppgradering av veier. Gjelder massutskifting, grusing og skifte av stikkrenner. Det er også et stort behov for opprusting av bruer. Jfr. rapport fra Safe Control AS.
Veier Asfaltering	900 000	2020	Teknisk / Næring Veier	Vassbekkveien og Lavollveien
Totalt	10 070 000	2020		
IKT	220 000	2021	Oppvekst / kultur Skole	Ladeskap Elev og lærerPC Skrivere Jfr. KS-sak nr. 12/15
Lekeplasser	100 000	2021	Teknisk / Næring Park og	Oppgradering av lekeplasser

			lekeplasser	
Tjenestebil	200 000	2021	Helse / Omsorg Hjemmetjenes ten	Det er behov for å bytte ut en tjenestebil med en ny brukt tjenestebil
Traktor	800 000	2021	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Traktoren ble innkjøpt ny i 2014. I 2018 er traktoren 4 år og brukt i ca. 3500 timer. Det vil da være økonomisk gunstig å bytte traktor fremfor å fortsatt bruke den med påfølgende store driftskostnader. Antatt mellomlegg for ny traktor kr 600 000
Utleieboliger og annen bygningsmasse Oppgradering	300 000	2021	Teknisk / Næring Utleieboliger	Det er et løpende behov for oppgradering av utleieboliger og annen bygningsmasse.
Utleieboliger Leiligheter for unge Trofors	2 mill	2021	Teknisk / Næring Utleieboliger	Hovedprosjekt. Bygging av utleieleiligheter til unge i etableringsfasen.
Veier og bruer Oppgradering	700 000	2021	Teknisk / Næring Veier	Det er et løpende behov for oppgradering av veier. Gjelder massutskifting, grusing og skifte av stikkrenner. Det er også et stort behov for opprusting av bruer. Jfr. rapport fra Safe Control AS.
Renseanlegg og Avløpsnett Svenningdal	3 mill	2021	Tekniks / Næring Avløp	Det er behov for å ruste opp avløpsnettet i boligfeltet i Svenningdal. Det er gammelt og for liten kapasitet. Renseanlegg
Totalt 2021	7 280 000			
Adm.bygg Garsje / carport	200 000	2022	Teknisk / Næring Adm.bygg	Det er behov for en garasje eller en carport til parkering av kommunale tjenestebiler ved

				kommunehuset.
Grunnerverv Mellommoen	200 000	2022	Sentraladm.	Grunnerverv av areal til serviceformål ved ny innfartsvei til Trofors i forbindelse med bygging av ny E6.
Idrettsanlegg Klubbhus	400 000	2022	Teknisk / Næring Idrettsanlegg	Sanering av to gamle klubbhus og bygging av nytt lager inkl. teknisk rom for EL-installasjoner.
Lekeplasser	100 000	2022	Teknisk / Næring Park og lekeplasser	Oppgradering av lekeplasser
Utleiebolig Fiplingdal	4,0 mill	2022	Teknisk / Næring Utleieboliger	Bygging av ny utleiebolig med to leiligheter til erstatning for sanering av tomannsboligen. Jfr. FS-sak 042/15.
Vann og avløp til Mellommoen	5.0 mill	2022	Teknisk / Næring Vann og avløp	I forbindelse med regulering av Mellommoen til nytt område for service og veikro vil det bli behov for fremføring av vann og avløp.
Totalt 2022	10 070 000			

Planen er lagt inn skjematisk i pkt. 7.1

7.3 Økonomisk oversikt investering

	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
--	------------------	------------------	------------------

Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	0	0
Kompensasjon for mva	1 961		0
Statlige overføringer	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0
Sum inntekter	1 961	0	0
Utgifter			
Lønnsutgifter	3	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	12 270	13 000	18 500
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0
Overføringer	1 961	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0
Sum utgifter	14 235	13 000	18 500
Finansransaksjoner			
Avdrag på lån	472	389	456
Utlån	400	0	-553
Kjøp av aksjer og andeler	506	450	550
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	553	553
Avsatt til bundne investeringsfond	0	0	7
Sum finansieringstransaksjoner	1 379	1 393	1 013
Finansieringsbehov	13 653	14 393	19 513
Dekket slik:			
Bruk av lån	12 257	8 000	18 500
Salg av aksjer og andeler	69	0	0
Mottatte avdrag på utlån	1 006	919	463
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	3 600	0
Bruk av bundne driftsfond	0	1 873	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	550
Bruk av bundne investeringsfond	70	0	0
Sum finansiering	13 402	14 393	19 513
Udekket/udisponert	-250	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.4 Budsjettskjema 2A investering

	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Investeringer i anleggsmidler	14 235	13 000	18 500

Utlån og forskutteringer	400	0	-553
Kjøp av aksjer og andeler	506	450	550
Avdrag på lån	472	389	456
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsetninger	0	553	560
Årets finansieringsbehov	15 614	14 393	19 513
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	12 257	8 000	18 500
Inntekter fra salg av anleggsmidler	69	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for mva	1 961	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	1 006	919	463
Andre inntekter	0	0	0
Sum ekstern finansiering	15 293	8 919	18 963
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av avsetninger	70	5 473	550
Sum finansiering	15 364	14 393	19 513
Udekket/udisponert	-250	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.5 Låneopptak

Det er i budsjett 2018 vedtatt låneopptak på kr.18.500.000.

Lånet tas opp med en nedbetalingstid på 20 år.

8 Vedlegg

8.1 Betalingsregulativ

Ansvar	Egenandeler	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
5	Inntekt inntil 2G	200,00	pr måned			
PLO	Inntekt 2G – 3G	976,00	pr måned			
	Inntekt 3G – 4G	1572,00	pr måned			
	Inntekt 4G – 5G	2301,00	pr måned			
	Inntekt 5G +	3072,00	pr måned			
	Hjemmehjelp	290,00	pr time			
Ansvar	Salg	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
5	Middag hel porsjon	70,00		72,00		0 %
PLO	Middag liten porsjon	60,00		62,00		0 %
	Kveldsmat/frokost	30,00	pr måltid	31,00		0 %
	Middag pårørende	70,00		72,00		0 %
	Utbringning av middag	15,00	pr måltid	15,00		0 %
Ansvar	Leieinntekter	Sats 2017	Periode	Forslag 2016	Endring	Endring %
PLO	Egenandel trygghetsalarmer 2016- analog	253,00	pr måned	260,00		Selvkost, ca 3 %
	Egenandel trygghetsalarmer 2016- GSM	280,00	pr måned	288,00		
Ansvar	Brukerbetaling sjukeheim	Sats 2017	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %
5 PLO	Døgnopphold	150,00	pr døgn	Sentrale satser foreligger desember		
	Dag/natt opphold	80,00	pr døgn			
	Langtidsplass- 75% trygd					

Ansvare	Langtidsplass- 85 % kapitalinntekt Avlastningsplass	Gratis		Periode	Gratis		Endring %
		Sats 2017	Sats 2018		Forslag 2018	Endring	
2	Brukerbetaling barnehage						
	Barnehage – hel plass (sentralt bestemt maks pris)						
	Deltidstilbud pr. dag	2 730,00	2910,00	pr måned		Maks pris	3%
	Halv plass	634,00	634,00	pr måned			3%
	4 dager/uka	1 585,00	1585,00	pr måned			3%
	3 dager/uka	2 536,00	2536,00	pr måned		50,00	3%
	2 dager/uka	1 902,00	1902,00	pr måned		45,00	3%
	1 dag/uka	1 268,00	1268,00	pr måned		35,00	3%
	Ekstra dager barnehage	634,00	634,00	pr måned		16,00	3%
	Utvidet åpningstid/ekstra timer/barnehage	247,00	247,00	pr dag		7,00	3%
	Mat- hel plass	55,00	55,00	pr time		1,50	3%
	Mat- halv plass	246,00	246,00	pr måned		0	0%
	Mat- 3 dager/uka	123,00	123,00	pr måned		0	0%
	Mat- 2 dager/uka	148,00	148,00	pr måned		0	0%
	Mat- 1 dag/uka	99,00	99,00	pr måned		0	0%
	Mat- Ekstradager	49,50	49,50	pr måned		0	0%
	Kosepenger	24,00	24,00	pr dag		0	0%
	Frokost på skolen, eksl. Mva	70,00	70,00	pr dag		0	0%
	SFO-24,5 t/u, morgener/etterm./skolefridager	15,50	15,50	pr dag		0	0%
	SFO-18,5 t/u, etterm./skolefridager	21,00	22,00	pr time		1,00	5%
	SFO-9t/u, ettermiddager på skolefridager	21,00	22,00	pr time		1,00	5%
	SFO- 9,5 t/u, skolefridag	21,00	22,00	pr time		1,00	5%
	Ferietilbud SFO	21,00	22,00	pr time		1,00	5%
	Kosepenger SFO	85,00	90,00	Pr mnd		5,00	6%
	Brukerbetaling	Sats 2017	Forslag 2018	Periode	Endring	Endring %	
2 OK	Enetimer – barn og unge 22 ½ min./uke.	1 944,00	1 992,00	pr måned	48,00	3 %	
	Enetimer voksne, 22½ min./uke.	2 255,00	2 310,00	pr måned	55,00	3 %	

	Gruppeundervisning (3-6 elever) – 45 – 90 min/uke. Gruppeundervisning (over 6 elever) – 90 min/uke. Gruppeundervisning (over 6 elever) – 30 – 45 min/uke. Salg av tjenester friv. lag / organisasjoner. Salg av tjenester til grunnskole / barnehage. Særskilte prosjekt.	1 553,00 810,00 403,00 75 % av kostnad 100% av kostnad Ihht. reel.kostnad	pr måned pr måned pr måned	1 591,00 830,00 413,00 75 % av kostnad 100% av kostnad Ihht reel.kostnad	38,00 20,00 10,00	3 % 3 % 3 %
Ansvar	Billettinntekt og utleie	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
2 OK	Fritidsbading – voksne. Fritidsbading – barn.	0,00 0,00		0,00 0,00	0,00 0,00	0 % 0 %
Ansvar	Fellingsavgift fastsatt av Miljødirektoratet	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4 Teknisk	Voksen elg Elgkalv Voksen hjort Hjortekalv	510,00 300,00 390,00 236,00	pr skutt dyr pr skutt dyr pr skutt dyr pr skutt dyr	537,00 316,00 411,00 249,00		5 % 5 % 5 % 6 %
	Saksbehandlingsgebyr- Fastsatt i forskrift av Landbruks- og matdepartementet	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	Jordloven- Deling Konsesjonsloven – Søknad om konsesjon	2 000 5 000		2 000 5 000	0 0	0 % 0 %
	Snøscooter	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	Kjøretillatelse dagkort Grane kommune Kjøretillatelse årskort Grane kommune Kjøretillatelse ukerskort Grane kommune Kjøretillatelse tre-dagerskort Grane kommune	135,00 900,00 360,00 225,00		135,00 900,00 360,00 225,00		0 % 0 % 0 % 0 %
	Renovasjon eks. mva	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4 Teknisk	80 L 140 L 240 L 360L 660 L Volumavhengiggebyr eks. mva	2 040,00 2 040,00 2 040,00 2 040,00 9 342,00		2 040,00 2 040,00 2 040,00 2 040,00 9 342,00	0,00 0,00 0,00 0,00 0,00	0 % 0 % 0 % 0 % 0 %

		Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	80 L	369,00		369,00	0,00	0 %
	140 L	646,00		646,00	0,00	0 %
	240 L	1 107,00		1 107,00	0,00	0 %
	360L	2 546,00		2 546,00	0,00	0 %
	Kommunalt tillegg eks. mva	110,00		115,00	5,00	5 %
	Fritidsrenovasjon eks. moms	950,40		950,40	0,00	0 %
	Tvungen fom 2016					
	Hovedpostene for byggesaksgebyrer					
	Byggetillatelse næringsbygg (200 m ²)	13 517,00		13 923,00	406,00	3 %
4	Byggetillatelse bolighus i 2 et. (120 m ²)	8 011,00		8 251,00	240,00	3 %
Teknisk	Byggetillatelse mindre bygg/hytter (60 m ²)	5 056,00		5 208,00	152,00	3 %
	Endring av byggesak	1 205,00		1 241,00	36,00	3 %
	Godkjenning av foretak	2 307,00		2 376,00	69,00	3 %
	Meldingssaker	1 480,00		1 524,00	44,00	3 %
	Hovedpostene for oppmålingsaker					
	Oppretting av grunneiendom 0-500 m ²	6 992,00		7 202,00	210,00	3 %
4	Oppretting av større grunneiendom	13 984,00		14 404,00	420,00	3 %
Teknisk	Punktfeste, oppmåling	6 992,00		7 202,00	210,00	3 %
	Grensejustering, festegrunn, jordsameie	2 330,00		2 400,00	70,00	3 %
	Arealoverføring, kr 1 000 pr. daa over 0,5 daa	9 322,00		9 602,00	280,00	3 %
	Betjening av henvendelser, feltarbeid pr. time	1 165,00		1 200,00	35,00	3 %
	Timepris kontorarbeid	865,00		891,00	26,00	3 %
	Tinglysingsgebyr, tillegg til Statens kartverk	116,00		119,00	3,00	3 %
	Saksbehandlinggebyr de lingsak	2 000,00		2 060,00	60,00	3 %
	Hovedpostene for vann- og avløpsgebyrer					
	Tilknytting av vann	5 322,00		5 482,00	160,00	3 %
4	Tilknytting av avløp	5 275,00		5 433,00	158,00	3 %
Teknisk	Årsavgift vann (bolig)	4 158,00		4 283,00	125,00	3 %
	Årsavgift vann (hytte)	2 079,00		2 141,00	62,00	3 %
	Årsavgift avløp (hytte)	2 532,00		2 608,00	76,00	3 %

		Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	Årsavgift vann målt forbruk pr. m ³	15,00		15,50	0,50	3 %
	Fastpris pr. år/vannmåler pr. boenhet	2 742,00		2 824,00	82,00	3 %
	Årsavgift avløp inkl. slambehandling	5 492,00		5 657,00	165,00	3 %
	Årsavgift avløp målt forbruk pr. m ³	29,00		30,00	1,00	4 %
	Slamtømming inntil 4 m ³	1 920,00		1 978,00	58,00	6 %
	Slamtømming, tillegg pr m ³ over 4 m ³	322,00		332,00	10,00	3 %
	Utslippssak, sandfilter	1 934,00		1 992,00	58,00	3 %
	Utslippstillatelse for oljeholdig avløpsvann	2 024,00		2 085,00	61,00	3 %
	Feiing og brannvern	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	Feieavgift pr. pipeløpeks. mva	534,00		534,00	0,00	0 %
	Brannutrykning ved unødig alarm eks. mva	5 150,00		5 305,00	155,00	3 %
	Salg av info til Norsk Eiendomsinformasjon AS(Ambita- infoland)	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
	Landbrukseiendom/ Gårdskart	213,00		219,00	6,00	3 %
	Matrikelbrev	215,00		221,00	6,00	3 %
	Målebrev	112,00		115,00	3,00	3 %
	Kommunale festecontrakter/ festeavgift	112,00		115,00	3,00	3 %
	Godkjente bygningstegninger	311,00		320,00	9,00	3 %
	Ferdigattest/midlertidig brukstillatelse	112,00		115,00	3,00	3 %
	Vei, vannforsyning og avløpsforhold	107,00		110,00	3,00	3 %
	Kommunale avgifter og eiendomsskatt	112,00		115,00	3,00	3 %
	Restanser og legalpant	112,00		115,00	3,00	3 %
	Gjeldende planstatus med bestemmelser	163,00		168,00	5,00	3 %
	Hovedpostene for plan- og disp.behandling	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	Teknisk	3 000,00		3 090,00	90,00	3 %
	Behandling av planprogram	3 000,00		3 090,00	90,00	3 %
	Behandling av konsekvensutredning	2 000,00		2 060,00	60,00	3 %
	Disp. reg.planer som ikke krever høring	3 000,00		3 090,00	90,00	3 %
	Disp. reg.planer som krever høring	5 000,00		5 150,00	150,00	3 %

Ansv	Leieinntekter	Sats 2017		Periode	Forslag 2018		Endring %
		Sats 2017	3 000,00		Forslag 2018	Endring	
	Disp. fra k. planens arealdel øvrige områder		3 000,00		3 090,00	90,00	3 %
	Mindre vesentlig reguleringsendring		5 000,00		5 150,00	150,00	3 %
	Reg.pl.beh. – enkel plan i utbyggingsomr.		8 000,00		8 240,00	240,00	3 %
	Reg.pl.beh. – i LNF m/forbud og ressurskr.		25 000,00		25 750,00	750,00	3 %
4	Teknisk						
	Nytt klubbhus; det fremmes egen sak om dette						
	1/3 av hallen		311,00	pr. time	320,00	9,00	3 %
	2/3 av hallen		374,00	pr time	385,00	11,00	3 %
	Hele hallen		437,00	pr time	450,00	13,00	3 %
	Halve hallen		1 870,00	pr dag	1 926,00	56,00	3 %
	Garderob m/toalett		374,00	pr dag	385,00	11,00	3 %
	1/3 av hallen- private arrangement		374,00	pr time	385,00	11,00	3 %
	2/3 av hallen- private arrangement		437,00	pr time	450,00	13,00	3 %
	Hele hallen- private arrangement		500,00	pr time	515,00	15,00	3 %
	Halve hallen- private arrangement		3 739,00	pr dag	3 851,00	112,00	3 %
	Garderob m/toalett- private arrangement		500,00	pr dag	515,00	15,00	3 %
	Auditoriet		623,00	pr gang	642,00	19,00	3 %
	Skolekjøkken/ kantine		500,00	pr gang	515,00	15,00	3 %
	Innebygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt		3 739,00		3 851,00	112,00	3 %
	Utebygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt		6 232,00		6 419,00	187,00	3 %
	Kommunestyresalen		375,00	pr gang	386,00	11,00	3 %
	Formannskapssalen		375,00	pr gang	386,00	11,00	3 %
	Møterom kantine		375,00	pr gang	386,00	11,00	3 %
Ansv	Utbetalinger						
			Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
4	Teknisk						
	Skuddpremie kråke		50,00	pr skutt dyr	50,00	0,00	0 %
	Skuddpremie ravn		50,00	pr skutt dyr	50,00	0,00	0 %
	Skuddpremie mink		100,00	pr skutt dyr	100,00	0,00	0 %
	Skuddpremie mår		200,00	pr skutt dyr	200,00	0,00	0 %
	Skuddpremie røddrev		300,00	pr skutt dyr	300,00	0,00	0 %
	Skuddpremie gaupe		2 500,00	pr skutt dyr	2 500,00	0,00	0 %

Ansvar	NAV	Sats 2017	Periode	Forslag 2018	Endring	Endring %
6 NAV	Enslige Ektepar/samboere Person i bofellesskap Barn 0-5 år Barn 6-10 år Barn 11-17 år Lav sats for livsopphold i Grane kommune: 50 % av statlige veiledende satser.	5 950,00 9 950,00 4 950,00 2 300,00 3 000,00 3 900,00	per måned per måned per måned per måned per måned per måned			

Sentrale satser. Blir ferdigstilt når sentrale satser foreligger.